

మాడ్యూల్- 6A

ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ

విషయ పరిచయం

ముందు మాడ్యూల్‌లోని “లాభాపేక్ష సంస్థల, లాభాపేక్షలేని సంస్థల ఆర్థిక నివేదికలు” శీర్షికలలో మనం ఆర్థిక నివేదికలు అంటే ఆస్తి అప్పుల పట్టీ మరియు లాభనష్టాల ఖాతా ఏవిధంగా తయారు చేయాలో నేర్చుకున్నాం. ఆర్థిక నివేదికలు తయారుచేసిన తరువాత, వాటిని తులనాత్మక నివేదికలు, సమపరిమాణ నివేదికలు, నిష్పత్తుల విశ్లేషణ, ప్రవృత్తి విశ్లేషణ, నిధుల ప్రవాహ విశ్లేషణ, నగదు ప్రవాహ విశ్లేషణ మొదలైన విశ్లేషణ సాధనాల ద్వారా విశ్లేషించడానికి ఉత్సాహం కనబరుస్తారు. ఈ ప్రక్రియల ద్వారా రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ అకౌంటింగ్ అంకెలను పోల్చడం, వాటిమధ్య అర్థవంతమైన సంబంధం ఏర్పరచడం జరుగుతుంది. ఈ పాఠంలో మీరు తులనాత్మక నివేదికలు, సమపరిమాణ నివేదికలు, ప్రవృత్తి విశ్లేషణల ద్వారా ఆర్థిక నివేదికలను విశ్లేషణ చేయడం నేర్చుకొంటారు.

లక్ష్యాలు :

ఈ పాఠం చదివిన తరువాత మీరు

- ★ ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ అర్థం, అవసరం, ఉద్దేశాలను
- ★ ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ యందు ఆసక్తి గల వివిధ పార్టీలను.
- ★ వివిధ ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ మెళుకువలను, సాధనాలను తెలుసుకొంటారు.

27.1 ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ (అర్థం, ఉద్దేశం, ఆసక్తిగల పార్టీలు)

ప్రతి వ్యాపార సంస్థ ప్రధానంగా ఆర్థిక కార్యకలాపాలపై ఎక్కువ ఆసక్తి కలిగి ఉంటుంది. వ్యాపార ఆర్థిక పరిస్థితిని తెలుసుకొనేందుకు ప్రతిసంస్థ తయారుచేసే నివేదికలనే ఆర్థిక నివేదికలంటారు. నిర్ణయాలు చేయడంలో ఉపయోగించుకొనే ప్రధాన ఉద్దేశంతో ఈ ఆర్థిక నివేదికలు తయారుచేస్తారు. కాని ఆర్థిక నివేదికలలో ఉన్న ప్రాథమిక సమాచారం అర్థవంతమైన నిర్ణయాలు చేయడానికి సరిపోదు. అందువల్ల వాటికి సమర్థవంతమైన విశ్లేషణ, వివరణలు చాలా అవసరం. విశ్లేషణ అంటే రెండు ఆర్థిక నివేదికలలోని అంశాల మధ్య అర్థవంతమైన సంబంధాన్ని ఏర్పరచి దానిద్వారా వివరణ ఇవ్వడం. ఆర్థిక నివేదికలు రెండు అవి :

- 1) లాభ నష్టాల ఖాతా లేదా ఆదాయ నివేదిక
- 2) ఆస్తి అప్పుల పట్టీ లేదా ఆర్థికస్థాయి నివేదిక

పై నివేదికలు ఇచ్చిన కాలాంతానికి తయారుచేస్తారు. ఇవి సంస్థ యొక్క లాభదాయకతను, పటిష్టతను తెలిపే సూచికలు.

ఆర్థిక విశ్లేషణ అంటే ఆర్థిక విశ్లేషణ మరియు వివరణగా భావించాలి. ఆదాయ నివేదిక, ఆస్తి అప్పుల పట్టీలలోని వివిధ అంశాల మధ్య అర్థవంతమైన సంబంధం ఏర్పరచడం ఆర్థిక విశ్లేషణగా చెప్పవచ్చు. ఇది సంస్థ యొక్క ఆర్థిక పటిష్టతను, బలహీనతలను నిర్ణయిస్తుంది.

సంస్థ సామర్థ్యాన్ని, పనితీరును నిర్ధారించడానికి ఆర్థిక విశ్లేషణ ఒక ప్రయత్నంగా చెప్పవచ్చు. ఈ విధంగా, సంస్థ సమర్థతను, లాభదాయకతను, ఆర్థిక పటిష్టతను రాబోయే కాలంలో సంస్థ అభివృద్ధి అవకాశాలను అంచనా వేయడానికి ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ, వివరణలు చాలా అవసరం. ఆర్థిక విశ్లేషణ ప్రయోజనాలను కింది విధంగా వివరించవచ్చు.

★ **లాభదాయకత కొలవడం :**

★ పెట్టుబడులపై సంతృప్తికరమైన ప్రతిఫలాన్ని ఆర్జించడం వ్యాపార సంస్థల ప్రధాన లక్ష్యం. సంస్థ పెట్టుబడులపై తగినంతగా లాభాలు ఆర్జించుచున్నదో లేదో తెలుసుకోవడానికి ఆర్థిక విశ్లేషణ ఉపయోగపడుతుంది. అంతేకాకుండా సంస్థ వడ్డీ మరియు డివిడెండ్లు చెల్లించే స్థోమతను కూడా ఆర్థిక విశ్లేషణ తెలుపుతుంది.

★ **సంస్థ సాధించిన అంశాల ప్రవృత్తి సూచించడం**

★ ముందు సంవత్సరాల ఆర్థిక నివేదికలను సరిపోల్చడం ద్వారా వివిధ ఖర్చులు, కొనుగోళ్ళు, అమ్మకాలు, స్థూల లాభాలు, నికర లాభాలు మొదలైన అంశాల ప్రవృత్తిని కనుక్కోవచ్చు. ఆస్తి అప్పుల విలువలను సరిపోల్చడం ద్వారా రాబోయే కాలాలలో సంస్థ ప్రగతి ఏ విధంగా ఉంటుందో చెప్పవచ్చును.

★ **వ్యాపార అభివృద్ధి అవకాశాలను అంచనా వేయడం**

★ వ్యాపార ప్రవృత్తి, ఇతర విశ్లేషణలు మనకు వ్యాపార అభివృద్ధి అవకాశాల సమాచారాన్ని తెలియజేస్తాయి.

★ **ఇతర సంస్థలతో పోల్చి సంస్థ స్థాయిని తెలుసుకోవచ్చు.**

★ ఒకే కోవకు చెందిన వివిధ వ్యాపార సంస్థలను తులనాత్మకంగా అధ్యయనం చేయడానికి మేనేజ్మెంటుకు సహాయపడటం ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ ఉద్దేశం. ఈ రకమైన పోలిక వలన సంస్థ అమ్మకాలు, ఖర్చులు, లాభదాయకత, మూలధన వినియోగం మొదలైన అంశాల విషయంలో సంస్థ స్థాయి అధ్యయనం చేయడానికి మేనేజ్మెంటుకు ఉపయోగపడుతుంది.

★ **పూర్తిస్థాయి ఆర్థిక పటిష్టత అంచనా**

★ వ్యాపార సంస్థ యొక్క ఆర్థిక పటిష్టత అంచనావేయడం ఆర్థిక విశ్లేషణ ఉద్దేశం. కొత్త యంత్రాలు కొనడానికి అవసరమైన నిధులు అంతర్గత వనరులు ద్వారా సమకూర్చగలమా? ఒకవేళ సమకూర్చగలిగితే ఏమేర సమకూర్చగలమో తెలుసుకోవడానికి ఈ విశ్లేషణ ఉపయోగపడుతుంది. అంతేకాకుండా బయట వనరుల నుండి ఏమేర నిధులు పొందగలమో కూడా అంచనా వేయవచ్చు.

★ **అప్పులు తీర్చే స్థోమత అంచనా**

★ ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణలో ఉపయోగించే వివిధ సాధనాలు, సంస్థ స్వల్పకాలిక, దీర్ఘకాలిక అప్పులను చెల్లించడానికి సరిపడా నిధులు ఉన్నాయో లేదో తెలియజేస్తాయి.

ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణలపై ఆసక్తిగల వివిధ పార్టీలు

వివిధ వ్యక్తులు, సంస్థలు, ప్రభుత్వాలు, ఇతరులు, వ్యాపార సంస్థల ఆర్థిక ఫలితాలపై ఎక్కువగా ఆసక్తి చూపడం వల్ల ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణకు అత్యంత ప్రాచుర్యం వచ్చింది. ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణపై ఆసక్తి చూపే వివిధ పార్టీలను కింది విధంగా వివరించవచ్చు.

- 1) పెట్టుబడిదారులు : వ్యాపారం బాగుండాలని ప్రతి వాటాదారుడు లేదా యజమాని ఆశిస్తాడు. అందువల్లే వారు వ్యాపార లాభార్జన స్థోమత తెలుసుకోవడమే కాకుండా రాబోయే కాలంలో వ్యాపార అభివృద్ధి అవకాశాలను కూడా తెలుసుకొనేందుకు ఉత్సాహపడతారు.
- 2) మేనేజ్మెంటు : సంస్థ యొక్క వివిధ విభాగాల ఆర్థికస్థాయి, పనితీరు తెలుసుకోవడం పై మేనేజ్మెంటుకు ఆసక్తి ఉంటుంది. ఈ సమాచారాన్ని ఉపయోగించి మేనేజ్మెంటు బడ్జెట్ను రూపొందించి వివిధ విభాగాధిపతుల పనితీరు అంచనావేస్తారు.
- 3) రుణదాతలు: వ్యాపారానికి అప్పు ఇచ్చే డిబెంచరు హోల్డర్లు, ఇతర రుణదాతలు, కౌలు సమైదారులు సంస్థ యొక్క స్వల్పకాలిక, దీర్ఘకాలిక రుణాలను తీర్చే స్థోమతపై ఆసక్తి చూపుతారు.
- 4) సమైదారులు, ఇతర వర్తక రుణదాతలు: సరుకు అరువుపై సమై చేసేవారు, ఇతర రుణదాతలు సంస్థ రుణాలను తిరిగి చెల్లించే స్థోమతను తెలుసుకోవాలని అనుకొంటారు. అంటే సంస్థకు గడువులోపల అప్పులను తిరిగి చెల్లించగలడో లేదో తెలుసుకోవడం ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణల ద్వారా జరుగుతుంది.
- 5) టాక్సు అధికారులు : వ్యాపార సంస్థ పన్ను భారాన్ని నిర్ణయించడానికి టాక్సు అధికారులు ఆర్థిక నివేదికలను ఆధారంగా తీసుకొంటారు.
- 6) కార్మిక సంఘాలు: కార్మిక సంఘాలు, వేతనాలు, జీతాలు లేదా బోనస్ ఒప్పందాల సంప్రదింపుల కొరకు ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణను ఉపయోగించుకొంటారు.
- 7) పరిశోధకులు: వ్యాపార కార్యకలాపాలు, పనితీరు, అధ్యయనం చేయడానికి పరిశోధకులు ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణను ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తారు.
- 8) సిబ్బంది: సిబ్బంది మెరుగైన వేతనాలు, జీతాలకు, వసతుల అభివృద్ధి కొరకు యాజమాన్యాన్ని డిమాండ్ చేయడానికి సంస్థ లాభాభివృద్ధిపై ఆసక్తి కలిగి ఉంటారు. దీనిని ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ ద్వారా తెలుసుకొంటారు.
- 9) స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్లు : వివిధ కంపెనీల ఆర్థిక నివేదికలను విశ్లేషించి ఆ సమాచారాన్ని అందరికీ అందించేందుకు స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్లు ఆర్థిక నివేదికల యందు ఆసక్తి కలిగి ఉంటాయి.

పైన చెప్పిన విధంగా వివిధ పార్టీలు వారి అవసరాలకు ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణను ఉపయోగించుకొనేందుకు ఆర్థిక నివేదికపై ఆసక్తి కలిగి ఉంటారు.

ప్రశ్నలు 27.1

1. కింది ఖాళీలను సరైన పదం/పదాలతో పూరించండి.

1. ఆర్థిక నివేదికలు రెండు అవి 1. _____ 2. _____
2. ఆర్థిక విశ్లేషణ అనగా _____ మరియు _____
3. వ్యాపార ఆర్థిక పరిస్థితిని తెలుసుకోవడానికి ప్రతినంస్థ తయారుచేసే నివేదికలను _____ అంటారు.
4. _____ చేయడంలో ఉపయోగించుకొనే ప్రధాన ఉద్దేశంతో ఆర్థిక నివేదికలు తయారుచేస్తారు.

2. కింది సమాచారంలోని మొదటి వరుసయందు విశ్లేషణపై ఆసక్తి గల పార్టీలను, రెండవ వరుసలో వారి ఆసక్తి అంశాలను పొందుపరచడమైంది. రెండు వరుసలను జతపరచండి.

మొదటి వరుస

1. మేనేజ్మెంట్

2. సిబ్బంది

3. వాటాదారులు

4. సహైదారులు, ఇతర ఋణదాతలు

రెండవ వరుస

ఎ) సంస్థ ఋణాన్ని తిరిగి చెల్లించగల స్థోమత

బి) లాభదాయకత

సి) సంస్థ మొత్తం పనితీరు

డి) మెరుగైన పారితోషికం

27.2 ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ సాంకేతిక పద్ధతులు, సాధనాలు

ఆర్థిక నివేదికలు సంస్థ ఆస్తులు, అప్పులు, ఈక్విటీ, రిజర్వులు, ఖర్చులు మరియు లాభనష్టాలు మొదలైన సమాచారాన్ని సంపూర్ణంగా అందిస్తాయి. కాని ఈ నివేదికల సమాచారం ఉన్నపళంగా చూసిన వెంటనే అవగాహన చేసుకోవడానికి రుణదాతలకు పెట్టుబడిదారులకు, వాటాదారుల లాంటి వారికి వీలుపడదు. అందువల్ల అందరికీ ఆర్థిక నివేదికల సమాచారం అర్థమయ్యేందుకు ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ, వివరణల సాంకేతిక పద్ధతులను, సాధనాలను ఉపయోగిస్తారు. ఈ పద్ధతులు ప్రధానంగా మూడు రకాలుగా వర్గీకరిస్తారు.

1) అంతర-తరగతి :

ఒకే అకౌంటింగ్ కాలానికి ఒక సంస్థ యొక్క ఆర్థిక లక్షణాలను అదే పోలికగల ఇతర సంస్థల ఆర్థిక లక్షణాలతో పోల్చి విశ్లేషించడానికి అంతర-తరగతి విశ్లేషణ ఉపయోగపడుతుంది.

ఉదాహరణకు 'ఎ' అనే కంపెనీ దాని మూలధనంపై 15శాతం లాభాన్ని సంపాదించింది అని చెబితే, లాభం సరిపడినంతగా ఉందో లేదో తెలియదు. ఈ సమాచారాన్ని మరికొంత విశ్లేషణ చేసి 'బి' అనే వేరే కంపెనీ అదే కాలంలో 16శాతం లాభాన్ని సంపాదించింది అని తెలుసుకొన్నప్పుడు బి కంపెనీ ఎ కంపెనీ కన్నా మెరుగైన లాభార్జన చేస్తున్నట్లు చెప్పవచ్చు. ఈ రకంగా మనం అర్థవంతమైన విశ్లేషణ చేయవచ్చు.

2) కాలశ్రేణుల విశ్లేషణ :

కాలశ్రేణుల విశ్లేషణ సంస్థ అంతర్గత అంశాల తులనాత్మక నివేదికగా చెప్పవచ్చు. ఈ పద్ధతిలో ఆర్థిక నివేదికలలోని వివిధ అంశాల మధ్య సంబంధాన్ని పోల్చి ఫలితాలను తెలుసుకోవచ్చు. అంశాలను పోల్చడానికి ఆధారాలుగా కింది వాటిని తీసుకోవచ్చు.

ఒకే సంస్థకు చెందిన వివిధ సంవత్సరాల ఆర్థిక నివేదికల మధ్య పోలిక

ఒకే సంవత్సరానికి చెందిన వివిధ వ్యాపార సంస్థల ఆర్థిక నివేదికల పోలిక

3) అంతర-తరగతి విశ్లేషణ - కాలశ్రేణుల విశ్లేషణ :

నిర్ణీత అకౌంటింగ్ కాలాలకు చెందిన రెండు అంతకన్నా ఎక్కువ సంస్థల ఆర్థిక లక్షణాలను పోల్చడానికి ఈ పద్ధతి ఉద్దేశించబడింది. ఈ పద్ధతిలో సంవత్సరం కన్నా ఎక్కువ కాలాలకు పోలికను విస్తరించవచ్చును.

ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ, వివరణలు సంస్థ ఆర్థిక పరిస్థితిని నిర్ధారించడానికి ఉపయోగపడతాయి. ఆర్థిక నివేదికల మధ్య సంబంధాన్ని అధ్యయనం చేయడానికి అనేక ఉపకరణాలు, లేదా పద్ధతులు లేదా సాధనాలు ఉన్నాయి. వాటిలో ప్రధానమైనవి కింది విధంగా వివరించవచ్చు.

★ తులనాత్మక నివేదికలు

★ సమపరిమాణ నివేదికలు

- ★ ప్రవృత్తి విశ్లేషణ
- ★ నిష్పత్తుల విశ్లేషణ
- ★ నిధుల ప్రవాహ విశ్లేషణ
- ★ నగదు ప్రవాహ విశ్లేషణ

తులనాత్మక ఆర్థిక నివేదికలు :

క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే తులనాత్మక ఆర్థిక నివేదికలంటే వ్యాపార సంస్థ యొక్క ఆర్థిక నివేదికలను ముందు సంవత్సరం ఆర్థిక నివేదికలతో సరిపోల్చడం. దీనివలన వ్యాపార సంస్థ యొక్క బలహీనతలను తెలుసుకొని సవరణలు చేయడానికి వీలవుతుంది. ఆచరణలో రెండు ఆర్థిక నివేదికలను (ఆస్తి అప్పుల పట్టీ, ఆదాయ నివేదిక) విశ్లేషణ చేయడానికి తులనాత్మకంగా తయారుచేస్తారు.

1. తులనాత్మక ఆస్తి అప్పుల పట్టీ:

తులనాత్మక ఆస్తి అప్పుల పట్టీలు రెండు వరుస సంవత్సరాల ఆస్తి అప్పుల నిల్వలను ఒకదానితో నొకటి పోల్చి చూపుతాయి. దీనిలో మొదటి రెండు వరుసలలో ఆస్తి అప్పుల పట్టీల అసలు దత్తాంశం చూపిస్తారు. మూడవ వరుస ఆయా అంశాల మార్పు(పెరుగుదల/తగ్గుదల) అంకెలలో చూపించేందుకు ఉపయోగిస్తారు. పెరుగుదల, తగ్గుదలను శాతాలలో చూపించేందుకు నాల్గవ వరుసను ఉపయోగిస్తారు. తులనాత్మక ఆస్తి అప్పుల పట్టీపై వివరణ ఇవ్వడానికి విశ్లేషకుడు కింది అంశాలను అధ్యయనం చేయాలి.

- 1) ప్రస్తుత ఆర్థిక పరిస్థితి, ద్రవ్యత్వం(లిక్విడిటీ) స్థితి
- 2) దీర్ఘకాలిక ఆర్థిక స్థితి
- 3) సంస్థ లాభదాయకత

1. ప్రస్తుత ఆర్థిక స్థితి లేదా ద్రవ్యత్వం స్థితిని అధ్యయనం చేయడానికి రెండు వరుస సంవత్సరాల నిర్వహణా మూలధనంలను తప్పకుండా పరీక్షించాలి. నిర్వహణా మూలధనం అంటే ప్రస్తుతపు అప్పుల కన్నా అధికంగా ఉన్న ప్రస్తుతపు ఆస్తుల మొత్తం.

2. సంస్థ దీర్ఘకాలిక ఆర్థికస్థితి అధ్యయనంగా చేయడానికి స్థిర ఆస్తులు, దీర్ఘకాలిక అప్పులు, మూలధనంలో మార్పులను పరీక్షించాలి.

3) తులనాత్మక ఆస్తి అప్పుల పట్టీలో అధ్యయనం చేయవలసిన మరొక అంశం సంస్థ లాభదాయకత. దీనివలన పరిశోధకుడు సంస్థ లాభదాయకతలో మార్పును గుర్తించవచ్చు.

వివిధ ఆస్తి అప్పుల పట్టీలను అధ్యయనం చేయడం వలన సంస్థ దాని ఆర్థిక స్థితిపై ఒక అభిప్రాయాన్ని ఏర్పరచుకోవచ్చు.

మెసర్స్ గుప్తా యొక్క ఆస్తి అప్పుల పట్టీలు 2006,2007 సంవత్సరాలలో కింది విధంగా ఉన్నాయి. తులనాత్మక ఆస్తి అప్పుల పట్టీ తయారుచేసి సంస్థ ఆర్థిక స్థితిని అధ్యయనం చేయండి.

2006, 2007 సంవత్సరాలలో డిశంబరు 31 నాటికి ఆస్తి అప్పుల పట్టీలు

అప్పులు	2006 రూ	2007 రూ	ఆస్తులు	2006 రూ	2007 రూ
ఈక్విటీ మూలధనం	5,00,000	7,00,000	భూమి, భవనాలు	2,70,000	1,70,000
రిజర్వు, మిగులు	3,30,000	2,22,000	ప్లాంట్లు, యంత్రాలు	4,00,000	6,00,000
డిబెంచర్లు	2,00,000	3,00,000	ఫర్నిచరు	20,000	25,000
దీర్ఘకాలిక తనఖాఅప్పు	1,00,000	1,50,000	ఇతర స్థిరాస్తులు	25,000	40,000
చెల్లింపు బిల్లులు	50,000	45,000	చేతిలో నగదు	20,000	40,000
వివిధ రుణదాతలు	1,00,000	1,20,000	వసూలుబిల్లులు	1,00,000	80,000
ఇతర ప్రస్తుతపుఅప్పులు	5,000	10,000	వివిధరుణగ్రస్తులు	2,00,000	2,50,000
			సరుకు	2,50,000	3,50,000
			ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు		2,000
	12,85,000	15,47,000		12,85,000	15,47,000

జవాబు :

2006, 2007 సంవత్సరాలలో డిశంబరు 31 నాటికి మెసర్స్ గుప్తా తులనాత్మక ఆస్తి అప్పులపట్టీ

ఆస్తులు	డిశంబరు 31 అంతమయ్యే		పెరుగుదల / తగ్గుదల	
	2006 సం॥	2007 సం॥	మొత్తం (రూ)	శాతం
1. ప్రస్తుతపు ఆస్తులు:				
చేతిలో నగదు	20,000	40,000	+20,000	+100
వసూలు బిల్లులు	1,00,000	80,000	-20,000	-20
వివిధ ఋణగ్రస్తులు	2,00,000	2,50,000	+50,000	+25
సరుకు	2,50,000	3,50,000	+1,00,000	+40
ముందుగాచెల్లించినఖర్చులు -		2,000	+2,000	+100
ప్రస్తుతపుఆస్తుల మొత్తం	5,70,000	7,22,000	+1,52,000	26.67

2. స్థిరాస్తులు

భూమి, భవనాలు	2,70,000	1,70,000	-1,00,000	-37.03
ప్లాంటు, యంత్రాలు	4,00,000	6,00,000	+ 2,00,000	+ 50.00
ఫర్నిచరు	20,000	25,000	+ 5,000	+ 25.00
ఇతర స్థిరాస్తులు	25,000	30,000	+ 5,000	+ 20.00
స్థిరాస్తుల మొత్తం	7,15,000	8,25,000	+ 1,10,000	+ 13.49
మొత్తం ఆస్తుల మొత్తం	12,85,000	15,47,000	+ 2,62,000	+ 20.39

అప్పులు, మూలధనం :

1. ప్రస్తుతపు అప్పులు

చెల్లింపు బిల్లులు	50,000	45,000	-5,000	-10.00
వివిధ ఋణదాతలు	1,00,000	1,20,000	+ 20,000	+ 20.00
ఇతరప్రస్తుతపు అప్పులు	5,000	10,000	+ 5,000	+ 100.00
ప్రస్తుతపు అప్పుల మొత్తం	1,55,000	1,75,000	+ 20,000	+12.9

2. దీర్ఘకాలిక అప్పులు :

డిబెంచర్లు	2,00,000	3,00,000	+ 1,00,000	+ 50.00
దీర్ఘకాలిక తనఖా అప్పులు	1,00,000	1,50,000	+50,000	+ 50.00
దీర్ఘకాలిక అప్పుల మొత్తం	4,55,000	6,25,000	+ 1,70,000	+ 37.36

3. ఈక్విటీ మూలధనం

రిజర్వులు-మిగులు	3,30,000	2,22,000	- 1,08,000	- 32.73
స్వంత ఈక్విటీ మొత్తం	8,30,000	9,22,000	+ 92,000	+ 50.00
అప్పులు మూలధనాల మొత్తం	12,85,000	15,47,000	+ 2,62,000	+ 20.39

వివరణ :

తులనాత్మక ఆస్తి అప్పుల పట్టీనుండి సమాచార వివరణ ఏమంటే

1. 2007 సంవత్సరంలో స్థిరాస్తుల పెరుగుదల రూ.1,10,000 వాటి పెరుగుదల శాతం 13.49. బయటవారికి చెల్లించవలసిన అప్పులు రూ.1,50,000 మేర పెరిగాయి. వాటా మూలధనంలో పెరుగుదల రూ.2,00,000. ఈ వివరాలను బట్టి స్థిరాస్తులను కొనుగోలుకు దీర్ఘకాలిక అప్పులపై కంపెనీ ఆధారపడిందని చెప్పవచ్చు.
2. ప్రస్తుతపు ఆస్తులలో పెరుగుదల రూ.1,50,000, వాటి పెరుగుదల శాతం 26.67. అలాగే నగదులో పెరుగుదల రూ.20,000 పెరుగుదల శాతం 100. అప్పులలో పెరుగుదల రూ.20,000, పెరుగుదల శాతం 12.9. దీనిని బట్టి కంపెనీ దీర్ఘకాలిక అప్పులను, ప్రస్తుతపు ఆస్తులు పొందటానికి ఉపయోగించుకొనడం జరుగుతుందని రుజువుచున్నది. దీనివల్ల సంస్థ ద్రవ్యత్వపు స్థాయి మెరుగుపరచుకొన్నట్లు తెలుస్తున్నది.

3. రిజర్వులు, మిగులు రూ. 3,30,000 నుండి రూ. 2,20,000లకు తగ్గింది. తగ్గుదల శాతం 32.73. అందువల్ల సంస్థ డివిడెండ్ల చెల్లింపు లేదా బోనస్ వాటాల జారీకి, రిజర్వులు, మిగులును వినియోగించుకొంటున్నట్లు అనుకోవచ్చు.

4. మొత్తం మీద కంపెనీ ఆర్థిక పరిస్థితి సంతృప్తికరంగానే ఉంది.

తులనాత్మక ఆదాయ నివేదిక :

ఆదాయ నివేదిక వ్యాపార కార్యకలాపాల ఫలితాలను చూపుతుంది. సంద్రాయకంగా ఇది వరక్తకపు, లాభనష్టాల ఖాతాగా మనకు తెలుసు. ఈ నివేదికలోని ముఖ్యాంశాలు : అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు, అమ్మకపు ఖర్చులు, ఆఫీసు ఖర్చులు మొదలైనవి. ఒక సంవత్సరం ఆదాయ నివేదికలోని అంశాల అంకెలను దానిముందు సంవత్సరం అంకెలతో పోల్చి మార్పులను గుర్తిస్తారు. వ్యాపార అభివృద్ధిపై అవగాహన ఏర్పరచుకోవడానికి తులనాత్మక ఆదాయ నివేదిక ఉపయోగపడుతుంది. రెండు వరుస సంవత్సరాల ఆదాయ నివేదికల అంశాల ద్రవ్య విలువలలోను శాతాలలోను మార్పులను నిర్ధారించడం ద్వారా వ్యాపార సంస్థ లాభదాయకతను విశ్లేషించవచ్చు.

తులనాత్మక ఆస్తి అప్పులపట్టిలో మాదిరే తులనాత్మక ఆదాయ నివేదికలలో కూడా నాలుగు వరుసలుంటాయి. మొదటి రెండు వరుసలలో రెండు వరుస సంవత్సరాలకు చెందిన అంశాల అంకెలు చూపిస్తారు. ఈ అంకెలలో వాస్తవిక పెరుగుదల లేదా తగ్గుదలను మూడవ వరుసలోను చూపుతారు. నాల్గవ వరుసలో పెరుగుదల లేదా తగ్గుదలను శాతాలలో చూపుతారు.

ఆదాయ నివేదిక విశ్లేషణ, వివరణలలో ప్రమేయ అంశాలు:

అమ్మకాల పెరుగుదల లేదా తగ్గుదలను అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదులో పెరుగుదల లేదా తగ్గుదలతో పోల్చాలి.

ఆపరేటింగ్ లాభాలను అధ్యయనం చేయాలి.

నికర లాభాలలో పెరుగుదల లేదా తగ్గుదల లెక్క కట్టాలి. దాని ఆధారంగా సంస్థ లాభదాయకతపై అభిప్రాయానికి రావాలి.

ఉదాహరణ-2

డిశంబరు 31తో అంతమయ్యే 2006,2007 సంవత్సరాలకు ఒక సంస్థ ఆదాయ నివేదికలు కింద ఇవ్వడమైంది. తులనాత్మక నివేదిక ద్వారా సంస్థ లాభదాయకతను విశ్లేషించి వివరించండి.

వివరాలు	మొత్తం	
	2006	2007
	రూ.	రూ.
నికర అమ్మకాలు	7,85,000	9,00,000
అమ్మినవస్తువుల ఖరీదు	4,50,000	5,00,000
ఆపరేటింగ్ ఖర్చులు:		
సాధారణ, పరిపాలన ఖర్చులు	70,000	72,000
అమ్మకం ఖర్చులు	80,000	90,000
వ్యాపారేతర కార్యకలాపాల ఖర్చులు:		
చెల్లించిన వడ్డీ	25,000	30,000
ఆదాయపు పన్ను	70,000	80,000

జనాబు :

డిశంబరు 31లో అంతమయ్యే 2006, 2007 సంవత్సరాలకు తులనాత్మక ఆదాయ నివేదిక

వివరాలు	మొత్తం (రూ)		పెరుగుదల/తగ్గుదల	
	2006	2007	రూ	శాతం
నికర అమ్మకాలు	7,85,000	9,00,000	+ 1,15,000	+ 14.65
తీయుము :				
అమ్మినవస్తువు ఖరీదు	4,50,000	5,00,000	+ 50,000	+ 11.11
స్థూల లాభం (ఎ)	3,35,000	4,00,000	+ 65,000	+ 19.40
ఆపరేటింగ్ ఖర్చులు :				
సాధారణ పరిపాలన	70,000	72,000	+ 2,000	+ 2.80
అమ్మకం ఖర్చులు	80,000	90,000	+ 10,000	+ 12.50
ఆపరేటింగ్ ఖర్చుల మొత్తం (బి)	1,50,000	1,62,000	+ 12,000	+ 8.00
ఆపరేటింగ్ లాభం (ఎ-బి)	1,85,000	2,38,000	+ 53,000	+ 28.65
తీయుము :				
ఇతర తగ్గింపులు :				
వడ్డీ చెల్లింపు	25,000	30,000	+ 5,000	+ 20.00
పన్ను చెల్లించడానికి				
ముందు లాభం	1,60,000	2,08,000	+ 48,000	+ 30.00
తీయుము :				
ఆదాయపు పన్ను	70,000	80,000	+ 10,000	+ 14.28
పన్ను చెల్లింపు తర్వాత				
నికర లాభం	90,000	1,28,000	+ 38,000	+ 42.22

పై తులనాత్మక ఆదాయక నివేదిక ద్వారా తెలిసేదేమంటే నికర అమ్మకాలలో 14.65 శాతం, అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదులో 11 శాతం పెరుగుదల ఉంది. కాబట్టి స్థూల లాభంలో 19.4 శాతం పెరుగుదల ఉంది.

ఆపరేటింగ్ ఖర్చులలో 8 శాతం పెరుగుదల కనిపిస్తున్నది. కాని స్థూలలాభంలో పెరుగుదల ఉండటం వలన ఆపరేటింగ్ ఖర్చుల పెరుగుదల ప్రభావం లేకుండా పోయింది. టాక్సు చెల్లింపు తర్వాత నికర లాభంలో పెరుగుదల రూ. 38,000 అంటే 42.22 శాతం కంపెనీ పనితీరులో పురోగతి అవసరమైనంత మేర ఉన్నట్లు, మొత్తం మీద లాభదాయకత బాగా ఉన్నట్లు పై విశ్లేషణద్వారా వివరించవచ్చు.

పాఠగత ప్రశ్నలు 27.2

కింది ఖాళీలను సరియైన పదం/పదాలలో పూరించండి.

1. కాలశ్రేణుల విశ్లేషణను _____ గా చెప్పవచ్చు.
2. తులనాత్మక నివేదిక సంస్థ ఆర్థిక విశ్లేషణకు ఉపయోగించే _____
3. _____ ఆర్థిక నివేదికల అధ్యయనం అంటే ఒకే వ్యాపార సంస్థకు చెందిన ఒక అకౌంటింగ్ సంవత్సర ఆర్థిక నివేదికలను దానిముందు సంవత్సరం నివేదికలతో సరిపోల్చడం
4. తులనాత్మక _____ వేరు వేరు తేదీలకు చెందిన వివిధ ఆస్తి అప్పుల నిల్వలను ఒకదానితో నొకటి పోల్చి చూపుతాయి.
5. _____ ఆదాయ నివేదిక ద్వారా ఒక నిర్ణీత కాలంలో వ్యాపార అభివృద్ధిపై వివరించకలుగుతాం.

27.3 సమపరిమాణ నివేదికలు ప్రవృత్తి విశ్లేషణ

సమపరిమాణ నివేదికలు (ఆస్తి అప్పుల పట్టీ, ఆదాయ నివేదికలు) వివిధ అంశాలను శాతాలలో విశ్లేషణాత్మకంగా చూపిస్తాయి. ఈ నివేదికలలో మొత్తం ఆస్తులు, మొత్తం అప్పుల, మొత్తం అమ్మకాల అంకెలను శాతాలలో చూపిస్తారు. ఉదాహరణకు ఆస్తి అప్పుల పట్టీలో ఆస్తుల మొత్తాన్ని 100గా చూపి ఒక్కొక్క ఆస్తి విలువను అన్ని ఆస్తుల మొత్తానికి శాతాలుగా చూపిస్తారు. అదేవిధంగా అన్ని అప్పుల మొత్తాన్ని 100గా చూపి ఒక్కొక్క అప్పును అన్ని అప్పుల మొత్తానికి శాతాలుగా చూపిస్తారు.

సమపరిమాణ ఆస్తిఅప్పుల పట్టీ :

ఏ ఆస్తి అప్పుల పట్టీలో అయితే వివిధ ఆస్తులను మొత్తం ఆస్తుల విలువకు నిష్పత్తులుగా చూపిస్తారో, అలాగే వివిధ అప్పులను మొత్తం అప్పుల విలువకు నిష్పత్తులుగా చూపిస్తారో దానిని సమపరిమాణ ఆస్తిఅప్పుల పట్టీగా పిలుస్తారు.

సమపరిమాణ ఆస్తిఅప్పుల పట్టీ తయారీకి కింది చర్యలు అవసరం :

ఆస్తుల మొత్తాన్ని లేదా అప్పుల మొత్తాన్ని 100గా పరిగణించాలి.

వివిధ ఆస్తుల విలువలను మొత్తం ఆస్తుల విలువకు శాతాలుగా చూపించాలి. అలాగే వివిధ అప్పుల విలువను మొత్తం అప్పుల విలువకు శాతాలుగా చూపించాలి.

ఉదాహరణకు ఆస్తుల మొత్తం విలువ రూ. 10,00,000, సరుకు విలువ రూ. 1,00,000గా ఉంటే సరుకు విలువ మొత్తం ఆస్తుల విలువకు 10శాతం $(10,000 \times 100)$ గా ఉంటుంది.

1,00,000

ఉదాహరణ - 3

అనూప్ లిమిటెడ్ మరియు బన్నాల్ లిమిటెడ్ల ఆస్తి అప్పుల పట్టీలు కింది విధంగా ఉన్నాయి.

2007 డిశంబరు 31 నాటికి ఆస్తిఅప్పుల పట్టీలు

అప్పులు	అనూప్ ప్రై లిమిటెడ్ రూ	బన్నాల్ ప్రై లిమిటెడ్ రూ
అధిక్యత మూలధనం	1,20,000	1,50,000
ఈక్విటీ మూలధనం	1,40,000	4,10,000
రిజర్వులు, మిగులు	24,000	28,000
దీర్ఘకాలిక అప్పులు	1,10,000	1,20,000
చెల్లింపు బిల్లులు	7,000	1,000
వివిధ రుణదాతలు	12,000	3,000
చెల్లించవలసిన ఖర్చులు	15,000	6,000
ప్రతిపాదిక డివిడెండు	10,000	90,000
	<u>4,38,000</u>	<u>8,08,000</u>
భూమి, భవనాలు	80,000	1,23,000
ప్లాంట్లు, యంత్రాలు	3,34,000	6,00,000
తాత్కాలిక పెట్టుబడులు	5,000	40,000
నగదు బ్యాంకు నిల్వలు	8,000	10,000
పెట్టుబడులు	6,000	20,000
వివిధ రుణగ్రస్తలు	4,000	13,000
ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు	<u>1,000</u>	<u>2,000</u>
	4,38,000	8,08,000

సమపరిమాణ ఆస్తి అప్పుల పట్టి ద్వారా రెండు కంపెనీల ఆర్థిక స్థితిని పోల్చండి.

జవాబు :

	సమపరిమాణ ఆస్తి అప్పుల పట్టి			
	అనూప్ ప్రై లిమిటెడ్		బన్నాల్ ప్రై లిమిటెడ్	
	మొత్తంరూ.	%	మొత్తంరూ.	%
స్థిరాస్తులు :				
భూమి,భవనాలు	80,000	18.26	1,23,000	15.22
ప్లాంటుయంత్రాలు	3,34,000	76.26	6,00,000	74.62
మొత్తం స్థిరాస్తులు	4,14,000	94.52	7,23,000	89.48
ప్రస్తుతపు ఆస్తులు :				
తాత్కాలిక పెట్టుబడులు	5,000	1.14	40,000	4.95
పెట్టుబడులు	6,000	1.37	20,000	2.48
వివిధ రుణగ్రస్తులు	4,000	0.91	13,000	1.61
ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు	1,000	0.23	2,000	0.25
నగదు, బ్యాంకు నిల్వలు	8,000	1.83	10,000	1.25
మొత్తం ప్రస్తుతపు ఆస్తులు	24,000	5.48	85,000	10.54
మొత్తం ఆస్తులు	4,38,000	100.00	8,08,000	100.00
మూలధనం, రిజర్వు , మిగులు :				
అధికృత మూలధనం	1,20,000	27.39	1,50,000	19.80
ఈక్విటీ మూలధనం	1,40,000	31.96	4,10,000	50.74
రిజర్వులు, మిగులు	24,000	5.48	28,000	3.47
మూలధనం, రిజర్వు,				
మిగులు మొత్తం	2,84,000	64.83	5,88,000	74.01
దీర్ఘకాలిక అప్పులు :	1,10,000	25.11	1,20,000	14.85
ప్రస్తుతపు అప్పులు :				
చెల్లింపు బిల్లులు	7,000	1.60	1,000	0.12
వివిధ రుణదాతలు	12,000	2.74	3,000	0.37
చెల్లించవలసిన ఖర్చులు	15,000	3.44	6,000	0.74
ప్రతిపాదిత డివిడెండు	10,000	2.28	90,000	11.15
మొత్తం ప్రస్తుత అప్పులు	39,000	10.06	1,09,000	12.38
మొత్తం అప్పులు	4,38,000	100.00	8,08,000	100.00

వివరణ :

- 1) రెండు కంపెనీల ఆర్థిక విశ్లేషణ ద్వారా మనకు తెలిసేదేమంటే బస్నాల్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ లో అనూప్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ కంటే ఆర్థికీకరణ సంప్రదాయకంగా ఉన్నది. బస్నాల్ కంపెనీ వారి ఆస్తిఅప్పుల పట్టి ప్రకారం వాళ్ళు ఎక్కువగా స్వంత నిధులపై ఆధారపడి ఉన్నట్లు తెలుస్తుంది. ఈ కంపెనీ మొత్తం పెట్టుబడిలో 74.01శాతం యాజమాన్యపు నిధులు ఉండగా బయటవారి నిధులు 25.9శాతం మాత్రమే ఉన్నాయి. అనూప్ కంపెనీలో యాజమాన్యపు నిధులు 64.8 శాతం ఉంటే బయటవారి నిధులు 34.17 శాతం ఉన్నాయి. దీనిని బట్టి అనూప్ కంపెనీ వారు ఎక్కువగా బయటి నిధులపై ఆధారపడినట్లు తెలుస్తున్నది.
- 2) రెండు కంపెనీలలో నిర్వహణ మూలధనం కొరత సమస్య ఉంది. ఎందువల్లనంటే రెండు కంపెనీలలో ప్రస్తుతపు అప్పుల శాతం, ఆస్తుల శాతం కన్నా ఎక్కువగా ఉంది.
- 3) లోతుగా పరిశీలిస్తే రెండు కంపెనీల నిర్వహణ మూలధనాన్ని స్థిరాస్తులలో పెట్టడం జరిగిందని తెలుస్తుంది. అనూప్ కంపెనీలో స్థిరాస్తుల శాతం మొత్తం ఆస్తులలో 94.52గా ఉంది. అదే బస్నాల్ కంపెనీలో 89.48 శాతంగా ఉంది.
- 4) ఈ విధంగా రెండు కంపెనీలు నిర్వహణ మూలధనం కొరత సమస్యను అనుభవిస్తున్నాయి. దీనిని అధికమించడానికి వాటాల జారీనైనా చేపట్టాలి లేదా దీర్ఘకాలిక అప్పులనైనా సేకరించాలి.

సమపరిమాణ ఆదాయ నివేదిక :

దీనిలో ఆదాయ నివేదికలోని వివిధ అంశాల మొత్తాలను సంస్థ నికర అమ్మకాల మొత్తానికి శాతాలుగా చూపిస్తారు.

ఉదాహరణ - 4

డిసెంబరు 31వ తేదీతో అంతమయ్యే 2009, 2010 సంవత్సరాల ఆదాయ నివేదికలను ఒక కంపెనీ కింది విధంగా వివరిస్తున్నది. సమపరిమాణ ఆదాయ నివేదిక తయారుచేయండి.

వివరాలు	2006 రూ	2007 రూ
అమ్మకాలు	5,00,000	7,00,000
వివిధ ఆదాయాలు	20,000	15,000
	5,20,000	7,15,000
ఖర్చులు :		
అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు	3,30,000	5,10,000
ఆఫీసు ఖర్చులు	20,000	30,000
వడ్డీ	25,000	30,000
అమ్మకం ఖర్చులు	30,000	40,000
మొత్తం ఖర్చులు	4,05,000	6,10,000
నికర లాభం	1,15,000	1,05,000
	5,20,000	7,15,000

జనాబు :

డిసెంబరు 31 అంతమయ్యే 2009, 2010 సంవత్సరాల ఆదాయ నివేదిక

	2009		2010	
	మొత్తం	%	మొత్తం	%
అమ్మకాలు	5,00,000	100.00	7,00,000	100.00
తీయుము :				
అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు	3,30,000	66.00	5,10,000	72.86
స్థూల లాభం	1,70,000	34.00	1,90,000	27.14
ఆపరేటింగ్ ఖర్చులు :				
ఆఫీసు ఖర్చులు	20,000	4.00	30,000	4.29
అమ్మకం ఖర్చులు	30,000	6.00	40,000	5.71
ఆపరేటింగ్ ఖర్చుల మొత్తం	50,000	10.00	70,000	10.00
ఆపరేటింగ్ లాభం	1,20,000	24.00	1,20,000	17.14
వివిధ ఆదాయాలు	20,000	4.00	15,000	2.14
మొత్తం ఆదాయం	1,40,000	28.00	1,35,000	19.28
తీయుము :				
వ్యాపారేతర ఖర్చులు(వడ్డీ)	25,000	5.00	30,000	4.28
నికర లాభం	1,15,000	23.00	1,05,000	15.00

వివరణ :

2009తో పోల్చినప్పుడు 2010సంవత్సరంలో అమ్మకాలు, స్థూల లాభాల వాస్తవిక అంకెలలో పెరుగుదల కనబడుచున్నది. కాని 2010 సంవత్సరంలో అమ్మకాలపై స్థూల లాభశాతం తగ్గింది.

అమ్మకాలపై, అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదుశాతం పెరగటం వల్ల 2010వ సంవత్సరంలో స్థూలలాభం 34శాతం నుండి 27.14 శాతానికి చేరింది.

రెండు సంవత్సరాల ఆపరేటింగ్ ఖర్చులు ఒకేలా ఉన్నాయి. అంటే మార్పు ఏమీలేదు.

2009తో పోలిస్తే 2010వ సంవత్సరపు నికర లాభం అంకెలలో మాత్రమే కాకుండా శాతాలలో కూడా తగ్గుదల ఉన్నదని మనం గమనించాలి.

మొత్తం మీద సంస్థ అమ్మకాలు పెరిగినా లాభదాయకత మాత్రం తగ్గింది.

ప్రవృత్తి విశ్లేషణ :

కొన్ని వరుస సంవత్సరాల ఆర్థిక నివేదికలను అధ్యయనం చేసే సాంకేతిక పద్ధతిని ప్రవృత్తి విశ్లేషణ అంటారు. దీనితో ఆధారపు సంవత్సరపు ప్రతి అంశాన్ని 100గా తీసుకొని మిగతా సంవత్సరాలలో అంశాల ప్రవృత్తిని లెక్క కడతారు. సాధారణంగా ఇచ్చిన వాటిలో మొదటి సంవత్సరాన్ని ఆధార సంవత్సరంగా భావిస్తారు. దీని ద్వారా

విశ్లేషకుడు ప్రవృత్తి అంకెలు పెరుగుదల సూచిస్తున్నాయో తగ్గుదలను సూచిస్తున్నాయో తెలుసుకుంటాడు.

ప్రవృత్తులను లెక్క కట్టే విధానం :

మొదటి సంవత్సరం కొన్ని ఆధార సంవత్సరంగా భావించాలి.

ఆధార సంవత్సరం ఆధారంగా తీసుకొని మిగిలిన సంవత్సరాలకు ప్రవృత్తి శాతాలను లెక్కించాలి.

$$\text{ప్రవృత్తి శాతం} = \frac{\text{వర్తమాన సంవత్సరం విలువ}}{\text{ఆధార సంవత్సరం విలువ}} \times 100$$

ఉదాహరణ - 5

రేఖాగుప్తా వ్యాపార సంస్థ దత్తాంశం 2004 నుండి 2007 సంవత్సరం వరకు కింది విధంగా ఉంది. ప్రవృత్తి శాతాలను (2004 సంవత్సరం ఆధార సంవత్సరంగా తీసుకొని) లెక్కించండి.

	2004	2005	2006	2007
నికర అమ్మకాలు	2,00,000	1,90,000	2,49,000	2,60,000
తీయుము :				
అమ్మిన సరుకు కొనుగోళ్ళు	1,20,000	1,17,800	1,39,200	1,45,600
స్థూల లాభం	80,000	72,200	1,00,000	1,14,400
తీయుము :				
ఖర్చులు	20,000	19,400	22,000	24,000
నికర లాభం	60,000	52,800	78,800	90,400

జవాబు :

ప్రవృత్తి శాతాలు				
	2004	2005	2006	2007
నికర అమ్మకాలు	100	95.0	124.5	130.0
తీయుము :				
అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు	100	98.2	116.0	121.3
స్థూల లాభం	100	90.3	126.0	143.0
తీయుము :				
ఖర్చులు	100	97.0	110.0	120.0
నికర లాభం	100	88.0	131.0	150.6

వివరణ :

ప్రవృత్తి శాతాల సమాచారం ప్రకారం 2005 సంవత్సరం సంస్థ పరిస్థితి అంత బాగాలేదు. కాని 2006లో పరిస్థితి మెరుగైంది. ఈ సంవత్సరంలో సంస్థ అమ్మకాలు, లాభాలు కూడా పెరిగాయి. 2004 సంవత్సరంలో పోలిస్తే

2005లో అమ్మకాలు 5 శాతంమేర, అమ్మిన సరుకు ఖరీదులో 1.8 శాతం, ఖర్చులలో 3 శాతం మేర తగ్గుదల కనిపిస్తున్నది. 2006లో సంవత్సరంలో సంస్థ పరిస్థితి మెరుగుపడింది. 2007లో కూడా అనుకూల ప్రగతి జరిగింది. లాభాలలో పెరుగుదల 2006లో 31.3 శాతం, 2007లో 50.6 శాతం ఉంది. అదే కాలంలో అమ్మకాలలో పెరుగుదల వరుసగా 20 శాతం మరియు 30 శాతం కన్నా అధికంగా ఉంది. దీనిని బట్టి అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు, ఖర్చులలోను ఎక్కువ శాతం స్థిర స్వభావాన్ని కలిగి ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది.

పాఠగత ప్రశ్నలు 27.3

కింది ఖాళీలను సరియైన పదం/పదాలతో పూరించండి.

- 1) _____ నివేదికలు (ఆస్తి అప్పుల పట్టీ మరియు ఆదాయ నివేదిక) శాతాలను విశ్లేషణాత్మకంగా చూపిస్తాయి.
(తులనాత్మక, సమపరిమాణ)
- 2) ఏ ఆస్తి అప్పుల పట్టీలో వివిధ ఆస్తుల మొత్తాలను, అన్ని ఆస్తుల మొత్తానికి శాతంగాను, వివిధ అప్పుల మొత్తాలను అన్ని అప్పుల మొత్తానికి శాతాలుగా చూపిస్తారో దానిని _____ ఆస్తి అప్పుల పట్టీగా పిలుస్తారు.
(తులనాత్మక, సమపరిమాణ)
- 3) కొన్ని వరుస సంవత్సరాల ఆర్థిక నివేదికలను అధ్యయనం చేసే సాంకేతిక పద్ధతిని _____ విశ్లేషణ అంటారు.
(ప్రవృత్తి, కాలశ్రేణులు)
- 4) ప్రవృత్తి శాతాలను _____ సంవత్సరం ఆధారంగా తీసుకొని లెక్కకడతారు.
(వర్తమాన, ఆధార)

మీరేమి నేర్చుకున్నారు ?

రెండు ఆర్థిక నివేదికల (ఆస్తి అప్పుల పట్టీ, ఆదాయనివేదిక) అంశాల మధ్య అర్థవంతమైన సంబంధాన్ని ఏర్పరచటాన్ని ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణగా అర్థం చేసుకోవాలి.

ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ యందు ఆసక్తి కల ప్రధానమైన పార్టీలు

- 1) పెట్టుబడిదారులు
- 2) నిర్వహణా సిబ్బంది
- 3) కార్మిక సంఘాలు
- 4) రుణాలు ఇచ్చేవారు
- 5) వర్తకపు రుణదాతలు
- 6) సంస్థ సిబ్బంది
- 7) అధికారులు
- 8) ప్రభుత్వం
- 9) స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్
- 10) పరిశోధకులు

★ ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణకు ఉపయోగించే ప్రధాన సాంకేతిక పద్ధతులు

- 1) అంతర తరగతి విశ్లేషణ
- 2) కాలశ్రేణుల విశ్లేషణ
- 3) అంతర తరగతి విశ్లేషణ - కాలశ్రేణుల విశ్లేషణ

★ ఆర్థిక విశ్లేషణ ప్రధాన సాధనాలు

- 1) తులనాత్మక నివేదిక
- 2) సమపరిమాణ నివేదిక
- 3) ప్రవృత్తి విశ్లేషణ
- 4) నిష్పత్తుల విశ్లేషణ
- 5) నిధుల ప్రవాహ విశ్లేషణ
- 6) నగదు ప్రవాహ విశ్లేషణ

★ ఆర్థిక నివేదికల తులనాత్మక అధ్యయనం అంటే ఒక సంవత్సరానికి చెందిన సంస్థ ఆర్థిక నివేదికలను ముందు సంవత్సర ఆర్థిక నివేదికలతో సరిపోల్చడం.

★ తులనాత్మక ఆస్తి అప్పుల పట్టిలో రెండు వరుస సంవత్సరాల ఆస్తి, అప్పుల అంశాలను నిల్వలను ఒకదానితోనొకటి సరిపోల్చి చూపడం జరుగుతుంది.

★ సమపరిమాణ ఆస్తి, అప్పుల పట్టిలో వివిధ ఆస్తుల అంశాలను విలువలను మొత్తం ఆస్తుల విలువకు శాతాలుగాను అలాగే వివిధ అప్పుల విలువలను మొత్తం ఆస్తుల విలువకు శాతాలుగా తెలపడం జరుగుతుంది.

పాఠాంత ప్రశ్నలు

1. ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ, వివరణలకు ఉపయోగించే సాధనాల నాలుగింటిని వివరించండి.
2. ఆర్థిక నివేదిక విశ్లేషణ ప్రధాన సాంకేతిక పద్ధతులను వివరించండి.
3. ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణలో ఆసక్తిగల పార్టీలను గురించి క్లుప్తంగా తెల్పండి.
4. తులనాత్మక నివేదిక, సమపరిమాణ నివేదిక, ప్రవృత్తి విశ్లేషణలను గూర్చి క్లుప్తంగా వివరించండి.
5. డిశంబరు 31లో అంతమయ్యే 2006, 2007 సంవత్సరాల ఆస్తి, అప్పుల పట్టిలను మెసర్స్ శివాని లిమిటెడ్ వారు కింది విధంగా తయారు చేసారు.

అప్పులు	2006	2007	ఆస్తులు	2006	2007
	రూ	రూ		రూ	రూ
ఈక్విటీ మూలధనం	2,00,000	3,30,000	స్థిరాస్తులు (తరుగుదలపోను)	3,40,000	4,50,000
అధిక్యత మూలధనం	2,00,000	2,50,000	సరుకు	40,000	50,000
రిజర్వు	20,000	30,000	ఋణగ్రస్తులు	1,00,000	1,25,000
లాభనష్టాల ఖాతా	15,000	20,000	వసూలు బిల్లులు	20,000	60,000
బాంకు ఓవర్ డ్రాఫ్ట్	50,000	50,000	ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు	10,000	12,000
ఋణదాతలు	40,000	50,000	చేతిలో నగదు	40,000	53,000
పన్నులకు ఏర్పాటు	20,000	25,000	బాంకులో నగదు	10,000	30,000
ప్రతిపాదిత డివిడెండు	15,000	25,000			
	5,60,000	7,80,000		5,60,000	7,60,000

తులనాత్మక ఆస్తి అప్పుల పట్టీని తయారు చేసి ఆర్థికస్థితిని అధ్యయనం చేయండి.

6) మెసర్స్ అంజనీ ఆనంద్ ఆస్తి అప్పుల పట్టీలు 2006,2007 సంవత్సరాలలో కింది విధంగా ఉన్నాయి. రెండు సంవత్సరాలలో కంపెనీ ఆర్థిక పరిస్థితిని, సమపరిమాణ ఆస్తి అప్పుల పట్టీ తయారుచేసి వివరించండి.

అప్పులు	2006	2007	ఆస్తులు	2006	2007
	రూ	రూ		రూ	రూ
వాటా మూలధనం	6,25,000	6,75,000	గుడ్ విల్	80,000	50,000
రిజర్వు	3,52,000	3,52,000	ప్లాంట్	5,26,000	6,13,000
మిగులు	1,75,535	59,070	పేటెంట్	30,000	26,000
6% డిబెంచర్లు	2,25,000	2,00,000	పెట్టుబడులు	2,05,000	1,25,000
			బాంకులో నగదు	1,70,650	2,87,000
డిబెంచర్లపై చెల్లించ					
వలసిన వడ్డీ	3,750	3,000	ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు	3,200	4,600
వివిధ ఋణదాతలు	1,12,000	1,43,000	ఋణగ్రస్తులు	1,38,760	1,53,000
చెల్లించవలసిన డివిడెండ్	-	25,000	సరుకు	2,35,800	2,87,670
పన్నుకోసం ఏర్పాటు	8,000	48,000	డిబెంచరు డిస్కౌంట్	6,875	5,000
	14,01,285	14,05,070		14,01,285	14,05,070

పాఠగత ప్రశ్నలకు జవాబులు - 27.1

1. 1) ఆదాయ నివేదిక లేదా లాభ నష్టాల ఖాతా, ఆస్తి అప్పుల పట్టీ లేదా ఆర్థిక స్థాయి నివేదిక
- 2) విశ్లేషణ, వివరణ
- 3) ఆర్థిక నివేదికలు
- 4) నిర్ణయాలు
2. (1) సి (2) డి (3) బి (4) ఎ

పాఠగత ప్రశ్నలకు జవాబులు - 27.2

- 1) అంతర్గత ఆర్థిక అంశాల తులనాత్మక నివేదిక
- 2) సాధనం
- 3) తులనాత్మక నివేదిక
- 4) ఆస్తి అప్పుల పట్టీ
- 5) తులనాత్మక

పాఠగత ప్రశ్నలకు జవాబులు - 27.3

- 1) తులనాత్మక
- 2) తులనాత్మక
- 3) ప్రవృత్తి
- 4) ఆధార

అకౌంటింగ్ నిష్పత్తులు-I

ముందు పాఠంలో ఆర్థిక నివేదికలలోని వివిధ అంశాల మధ్య సంబంధాన్ని తెలుసుకొన్నాం. తులనాత్మక నివేదికలు, సమపరిమాణ నివేదికలు, ప్రవృత్తి విశ్లేషాలు మొదలైన ఆర్థిక విశ్లేషణ సాధనాలను గురించి కూడా తెలుసుకొన్నాం. ఇప్పుడు మరొక ముఖ్య ఆర్థిక విశ్లేషణ సాధ్యనమైన నిష్పత్తుల విశ్లేషణ గూర్చి తెలుసుకొందాం. ద్రవ్యత్వం, లాభదాయకత, సంస్థ అప్పులను తీర్చే స్థోమతలపై అర్థవంతమైన అవగాహన పొందటానికి ఆర్థికనివేదికల నుండి అకౌంటింగ్ నిష్పత్తులను లెక్కగడతారు.

లక్ష్యాలు :

ఈ పాఠం చదవటం ద్వారా మీరు

- ★ అకౌంటింగ్ నిష్పత్తులను అర్థం
- ★ అకౌంటింగ్ నిష్పత్తులను వర్గీకరణ
- ★ ద్రవ్యత్వం, టర్నోవర్, ల ఆధారంగా అకౌంటింగ్ నిష్పత్తులను వివరించడం తెలుసుకొంటారు.

28.1 అకౌంటింగ్ నిష్పత్తుల అర్థం వాటి వర్గీకరణ :

రెండు అంకెల మధ్య అంకగణిత సంబంధాన్ని చెప్పేదే నిష్పత్తి. భాగఫలాన్ని గణనీయంగా తెలియచెప్పేదే నిష్పత్తిగా నిర్వచించవచ్చు. నిష్పత్తిని దామాషాగాను లేదా భిన్నంగాను, లేదా శాతంగాను లేదా రేట్లు రూపంలోను తెలపవచ్చు. రెండు అకౌంటింగ్ అంకెల మధ్య సంబంధాన్ని గణితీయంగా చెప్పేదే అకౌంటింగ్ నిష్పత్తి అంటారు. ఉదాహరణకు ఒక సంస్థ అమ్మకాలు రూ.1,00,000, లాభం రూ. 15,000 అనేవి అకౌంటింగ్ అంకెలైతే వాటి మధ్య నిష్పత్తిని కింది విధంగా తెలపవచ్చు.

$$\frac{15,000}{1,00,000} \quad \text{లేదా} \quad 3:20 \quad \text{లేదా} \quad 15\text{శాతం}$$

నిష్పత్తులు ఆర్థికపరంగా సంస్థ స్థాయికి సంబంధించిన పరిశోధన సమాచారాన్ని అందిస్తాయి. ఈ నిష్పత్తులు ఆర్థిక స్థాయి, పటిష్టత, బలహీనతలకు సూచికలుగా ఉంటాయి. అకౌంటింగ్ నిష్పత్తుల ఆధారంగా సంస్థ పరిస్థితిపై ఒక నిర్ణయానికి రావచ్చు.

ఉదాహరణకు X అనే షాపు యజమాని రూ.10,000ల లాభాన్ని, Y అనే షాపు యజమాని రూ.20,000 లాభాన్ని ఆర్జించారు. అంటే ఎవరైనా ఎక్కువలాభాన్ని సంపాదించిన Y షాపు యజమాని బాగా పనిచేసేవాడుగా చెప్పడం జరుగుతుంది. వాస్తవానికి పై ప్రశ్నకు సరియైన బదులు ఇవ్వడానికి వారిద్దరు ఎంత ఎంత మొత్తాలను పెట్టుబడిగా పెట్టారో తెలుసుకోవాలి. ఒకవేళ X రూ.1,00,000లను, Y రూ.4,00,000లను పెట్టుబడి పెడితే మనం వారి పెట్టుబడులపై లాభ శాతాన్ని విడివిడిగా కింది విధంగా లెక్కట్టాలి.

$$X = \frac{10,000}{1,00,000} \times 100 = 10\%$$

$$Y = \frac{20,000}{4,00,000} \times 100 = 5\%$$

పై సమాచారాన్ని విశ్లేషిస్తే X ప్రతి 100రూపాయల పెట్టుబడిపై రూ.10ల లాభాన్ని, Y ప్రతి 100రూపాయల పెట్టుబడిపై రూ.5ల లాభాన్ని సంపాదించారు. అని తెలుస్తున్నది. అందువల్ల X తన పెట్టుబడి నిధులను సమర్థవంతంగా వినియోగించుకుంటున్నాడని తెలుస్తున్నది. దీనిని బట్టి పై ఉదాహరణలోని వాస్తవిక అంకెలు, ఉన్నపళంగా అర్థవంతమైన సమాచారాన్ని ఇవ్వలేవు అని తెలుస్తున్నది.

అకౌంటింగ్ నిష్పత్తులను కింది విధముగా వర్గీకరించవచ్చు.

- ఎ) ద్రవ్యత్వపు నిష్పత్తులు
- బి) కార్యకలాపాల లేదా టర్నోవర్ నిష్పత్తులు
- సి) ఆర్థిక స్థోమత నిష్పత్తులు
- డి) లాభదాయక నిష్పత్తులు
- ఇ) లివరేజీ నిష్పత్తులు

ద్రవ్యత్వపు నిష్పత్తులు :

కంపెనీ ప్రస్తుతపు అప్పులను చెల్లించగల సామర్థ్యాన్ని ద్రవ్యత్వం అంటారు. సంస్థ స్వల్పకాలిక అప్పులు చెల్లించగల స్థోమతను ద్రవ్యత్వపు నిష్పత్తులు నిర్ధారిస్తాయి. ముఖ్యమైన ద్రవ్యత్వపు నిష్పత్తులను కింది విధంగా వివరించవచ్చు.

1. ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి :

ఒక నిర్ణీత కాలానికి ప్రస్తుతపు ఆస్తులకు, ప్రస్తుతపు అప్పులకు మధ్య ఉన్న నిష్పత్తిని ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి అంటారు. సంస్థ స్వల్పకాలిక ఋణాలను పరిస్కరించగల శక్తిని కొలవడం ప్రస్తుతపు నిష్పత్తుల యొక్క ఉద్దేశం. ఈ నిష్పత్తిలో ప్రస్తుతపు ఆస్తులను, ప్రస్తుతపు అప్పులతో పోల్చడం జరుగుతుంది. కింది సూత్రంతో ప్రస్తుతపు నిష్పత్తిని లెక్కిస్తారు.

$$\text{ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి} = \frac{\text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు}}{\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}}$$

స్వల్ప కాలంలో ఏ ఆస్తులవైతే నగదు రూపంలో మార్చగలమో వాటిని ప్రస్తుతపు ఆస్తులంటారు. చేతిలో నగదు, బ్యాంకులో నగదు, వసూలు బిల్లులు, స్వల్పకాలిక పెట్టుబడులు, వివిధ ఋణగ్రస్తులు, ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులను ప్రస్తుతపు ఆస్తులకు సంబంధించిన అంశాలుగా వివరించవచ్చు.

ఒకసంవత్సరం లోపు చెల్లించవలసిన అప్పులను ప్రస్తుతపు అప్పులంటారు. చెల్లింపు బిల్లులు, వివిధ ఋణదాతలు, బ్యాంకు ఓవర్ డ్రాఫ్ట్, టాక్సుకోసం ఏర్పాటు, చెల్లించవలసిన ఖర్చులను ప్రస్తుతపు అప్పుల అంశాలుగా చెప్పవచ్చు.

ప్రాముఖ్యత :

ఈనిష్పత్తి ద్వారా ప్రస్తుతపు అప్పులు చెల్లించడానికి అందుబాటులో ఉన్న ప్రస్తుతపు ఆస్తుల మొత్తాన్ని తెలుసుకోవచ్చు. ఈ నిష్పత్తిలో ఎక్కువగా ఉంటే ప్రస్తుతపు అప్పులు చెల్లించే స్థోమత ఎక్కువగా ఉన్నట్లు, తక్కువగా ఉంటే స్థోమత కూడా తక్కువగా ఉన్నట్లు చెప్పవచ్చు. కాని అత్యధిక లేదా అత్యల్ప ప్రస్తుతపు నిష్పత్తులు ఆందోళనకరమైనవిగా గుర్తించాలి. ఈ

నిష్పత్తి అత్యధిక స్థాయిలో ఉంటే సంస్థలో ప్రస్తుతపు ఆస్తులు వృధాగా ఉన్నట్లు, అత్యల్ప స్థాయిలో ఉంటే సంస్థ ప్రస్తుతపు అప్పులు తీర్చలేని స్థితిలో ఉన్నట్లు అవగాహన చేసుకోవచ్చు. 2.1 అభిలషణీయమైన ప్రస్తుతపు నిష్పత్తిగా చెప్పవచ్చు. ఎందువలనంటే ఈ సందర్భంలో ప్రస్తుతపు అప్పుల కన్నా ప్రస్తుతపు ఆస్తుల విలువ రెండింతలుగా ఉంటుంది.

2. శీఘ్ర నిష్పత్తి :

దీనిని యాసిడ్ టెస్ట్ (సునిశిత పరీక్ష) లేదా ద్రవ్యత్వపు నిష్పత్తి అని కూడా పిలుస్తారు. ఇది సంస్థ రుణబాధ్యత పరీక్షకు ఉపయోగపడే నిష్పత్తి. ఈ నిష్పత్తి శీఘ్ర ఆస్తులకు, ప్రస్తుతపు అప్పులకు మధ్య సంబంధం ఏర్పరచును. శీఘ్ర ఆస్తుల మొత్తం ద్వారా ప్రస్తుతపు అప్పులను చెల్లించగల స్థోమతను ఇది లెక్కిస్తుంది. శీఘ్ర ఆస్తులలో సరుకు ముందుగా చెల్లించవలసిన ఖర్చులను కలపరు ఎందువలనంటే వాటిని తక్కువ కాలంలో నగదు రూపంలో మార్చడానికి వీలు పడదు. కింది సూత్రం ద్వారా శీఘ్ర నిష్పత్తిని లెక్కకడతారు.

$$\text{శీఘ్ర నిష్పత్తి} = \frac{\text{ద్రవ్యత్వ లేదా శీఘ్ర ఆస్తులు}}{\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}}$$

శీఘ్ర ఆస్తులు = ప్రస్తుతపు ఆస్తులు - (సరుకు + ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చు)

ప్రాముఖ్యత :

ఇది వ్యాపార సంస్థ తక్షణమే అప్పులు చెల్లించే స్థోమతను కొలిచే సాధనం. దీని ద్వారా ద్రవ్యత్వపు వనరులు ఏమేర ప్రస్తుతపు అప్పులను తీర్చడానికి సరిపడతాయో లేదో తెలుసుకోవచ్చు. శీఘ్ర నిష్పత్తి 1:1గా ఉంటే అభిలషణీయమైందిగా చెప్పవచ్చు.

ఉదాహరణ - 1

కింది సమాచారంతో ప్రస్తుతపు నిష్పత్తులను లెక్కించండి.

	రూ.
వివిధ ఋణగ్రస్తులు	4,00,000
సరుకు	1,60,000
మార్కెట్లో అమ్ముడు పోయే సెక్యూరిటీలు	80,000
నగదు	1,20,000
ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు	40,000
చెల్లింపు బిల్లులు	80,000
వివిధ ఋణ దాతలు	1,60,000
డిబెంచర్లు	2,00,000
చెల్లించవలసిన ఖర్చులు	1,60,000

జవాబు :

$$\text{ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి} = \frac{\text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు}}{\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}}$$

$$\begin{aligned} \text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు} &= \text{వివిధ ఋణగ్రస్తులు} + \text{సరుకు} + \text{మార్కెట్లో అమ్ముడుపోయే సెక్యూరిటీలు} \\ &+ \text{నగదు} + \text{ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు} \end{aligned}$$

$$= \text{రూ. } (4,00,000 + 1,60,000 + 80,000 + 1,20,000 + 40,000)$$

$$= \text{రూ. } 8,00,000$$

ప్రస్తుతపు అప్పులు = చెల్లింపు బిల్లులు + వివిధ ఋణదాతలు + చెల్లించవలసిన ఖర్చులు

$$= \text{రూ. } (80,000 + 1,60,000 + 1,60,000) = \text{రూ. } 4,00,000$$

$$\text{ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి} = \frac{\text{రూ. } 8,00,000}{\text{రూ. } 4,00,000} = 2:1$$

ఉదాహరణ - 2

ఉదాహరణ -1 లోని సమాచారంతో శీఘ్ర నిష్పత్తిని లెక్కించండి.

$$\text{శీఘ్ర నిష్పత్తి} = \frac{\text{శీఘ్ర ఆస్తులు}}{\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}}$$

శీఘ్ర ఆస్తులు = ప్రస్తుతపు ఆస్తులు - (సరుకు + ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు)

$$= \text{రూ. } 8,00,000 - (\text{రూ. } 1,60,000 + 40,000) = \text{రూ. } 6,00,000$$

$$\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు} = \text{రూ. } 6,00,000$$

$$\text{శీఘ్ర నిష్పత్తి} = \frac{\text{రూ. } 5,00,000}{\text{రూ. } 6,00,000} = 1:1$$

ఉదాహరణ - 3

కింది సమాచారంతో ద్రవ్యత్వపు నిష్పత్తులను లెక్కించండి.

	రూ
మొత్తం ప్రస్తుతపు ఆస్తులు	90,000
సరుకు (ప్రస్తుతపు ఆస్తులలో కలిసి ఉన్నది)	30,000
ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు (")	3,000
ప్రస్తుతపు అప్పులు	60,000

జవాబు :

$$\text{ఎ) ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి} = \frac{\text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు}}{\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}} = \frac{\text{రూ. } 90,000}{\text{రూ. } 60,000} = 1.5:1$$

$$\text{బి) లిక్విడిటీ నిష్పత్తి} = \frac{\text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు} - (\text{సరుకు} + \text{ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు})}{\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}} = \frac{\text{రూ. } 57,000}{\text{రూ. } 60,000} = 0.95 : 1.0$$

ఉదాహరణ - 4

A BC D లిమిటెడ్ ఆస్తి అప్పుల పట్టీలో కింది అంశాలు ఉన్నాయి.

	రూ
వాటా మూలధనం	1,52,000
చేతిలోమరియు బ్యాంకులో నగదు	30,000
స్థిరాస్తులు	1,13,000
ఋణదాతలు	20,000
5% డిబెంచర్లు	24,000
చెల్లింపు బిల్లులు	4,000
ఋణగ్రస్తులు	18,000
సరుకు	52,000
సాధారణ రిజర్వు	5,000

1. ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి 2. లిక్విడిటీ నిష్పత్తి ని లెక్కించండి.

జవాబు :

$$1. \quad \text{ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి} = \frac{\text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు}}{\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}}$$

$$\begin{aligned} \text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు} &= \text{చేతిలో నగదు, బ్యాంకులో నగదు} + \text{ఋణగ్రస్తులు} + \text{సరుకు} \\ &= 30,000 + 18,000 + 52,000 \\ &= \text{రూ. } 1,00,000 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ప్రస్తుతపు అప్పులు} &= \text{ఋణదాతలు} + \text{చెల్లింపు బిల్లులు} \\ &= \text{రూ. } 20,000 + 4,000 \\ &= \text{రూ. } 24,000 \end{aligned}$$

$$\text{ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి} = \frac{1,00,000}{24,000} = 4.26 : 1$$

$$2. \quad \text{శీఘ్ర నిష్పత్తి} = \frac{\text{శీఘ్ర ఆస్తులు}}{\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}}$$

$$\begin{aligned} \text{శీఘ్ర ఆస్తులు} &= \text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు} - \text{సరుకు} \\ &= 1,00,000 - 52,000 \\ &= \text{రూ. } 48,000 \end{aligned}$$

$$\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు} = \text{రూ. } 24,000$$

$$\text{శీఘ్ర నిష్పత్తి} = \frac{48,000}{24,000} = 2:1$$

ఉదాహరణ - 5

కింది సమాచారంతో, రూ.1,000లు ఋణదాతలకు చెల్లించిన తరువాత ప్రస్తుతపు నిష్పత్తిలో ఏ విధమైన మార్పు (పెరుగుదల లేదా తగ్గుదల లేదా స్థిరత్వం) ఉంటుందో తెలపండి? పై చెల్లింపుకు ముందు ఉన్న నిల్వలు : నగదు రూ.15,000 ఋణదాతలు రూ.7,500

జవాబు :

$$\text{ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి} = \frac{\text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు}}{\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}}$$

$$\text{చెల్లింపుకు ముందు ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి} = \frac{\text{రూ. 15,000}}{\text{రూ. 7,500}} = 2:1$$

రూ.1,000లు రుణ దాతలకు చెల్లించిన తర్వాత ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి

$$= \frac{15,000-1,000}{7,500-1,000} = \frac{14,000}{6,500} = 2.15 : 1$$

కాబట్టి ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి 2 : 1 నుండి 2.5 : 1కి పెరిగింది.

పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలు 28.1

1. కింది అంశాలలో ప్రస్తుతపు ఆస్తులను గుర్తించండి.

చేతిలో నగదు	రుణగ్రస్తులు
సరుకు	ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు
స్వల్పకాలిక పెట్టుబడులు	గుడ్ విల్
భవనాలు	చేతిలో నగదు
ఫర్నిచరు	

2. కింది ఖాతీలను సరియైన పదాలతో గాని అంకెలతో గాని పూరించండి.

1. ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి = $\frac{\text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు}}{\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}}$
2. అభిలషణీయమైన ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి = _____
3. అభిలషణీయమైన శీఘ్ర నిష్పత్తి = _____
4. లిక్విడ్ ఆస్తులు = _____ - (సరుకు + ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు)

28.2 కార్యకలాపాల లేదా టర్నోవర్ నిష్పత్తులు

సంస్థ యొక్క వనరులను ఎంత సమర్థవంతంగా, సార్థకతలో నిర్వహిస్తున్నదో కొలవడానికి కార్యకలాపాల నిష్పత్తులు ఉపయోగపడతాయి. ఆస్తులను ఎంత వేగంగా అమ్మకాలుగా మార్చడం జరుగుతుందో ఈ నిష్పత్తులు

తెలియజేస్తాయి. కాబట్టి వీటిని టర్నోవర్ నిష్పత్తులుగా కూడా పిలుస్తారు. ఈ నిష్పత్తులను 'రేట్లు' రూపంలో తెలపడం జరుగుతుంది. ఈ నిష్పత్తి ఎప్పుడూ ఒకటి కన్నా ఎక్కువగా ఉండాలి. ముఖ్యమైన కార్యకలాపాల నిష్పత్తులను కింది విధంగా వివరించవచ్చు.

1. స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి
2. ఋణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి
3. ఋణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి
4. నిర్వహణా మూలధనం టర్నోవర్ నిష్పత్తి

1. స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి :

అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదుకు, సగటు సరుకు లేదా సగటు ఇన్వెంటరీకు మధ్య నిష్పత్తిని స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తిగా పిలుస్తారు. ప్రతి సంస్థ తయారైన వస్తువులలో కొన్నింటిని నిల్వ ఉంచుకోవాలి. ఆ స్టాక్ నిల్వ అత్యధికంగా గాని అతి తక్కువగా గాని ఉండకూడదు. సంస్థ సరుకు నిల్వ నిర్వహణా సమర్థతను ఈ నిష్పత్తి సమీక్షిస్తుంది. ఇది అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు, సగటు స్టాక్ నిల్వల మధ్య సంబంధాన్ని ఏర్పరచుతుంది. స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి కింది విధంగా లెక్కించవచ్చు.

$$\text{స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు}}{\text{సగటు స్టాక్ నిల్వ}}$$

$$\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు} = \text{ప్రారంభసరుకు} + \text{కొనుగోళ్లు} + \text{ప్రత్యక్ష ఖర్చులు} - \text{ముగింపు సరుకు లేదా}$$

$$\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు} = \text{అమ్మకాలు} - \text{స్థూలలాభం}$$

$$\text{సగటు సరుకు నిల్వ} = \frac{\text{ప్రారంభపు సరుకు} + \text{ముగింపు సరుకు}}{2}$$

1. అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు ఇవ్వకుంటే, అమ్మకాలలో ఈ నిష్పత్తిని లెక్కకట్టాలి.
2. ముగింపు సరరకు మాత్రమే ఇస్తే దానినే సగటు సరుకు నిల్వగా భావించాలి.

ఇన్వెంటరీ / సరుకు మార్పిడి కాలం

సరుకు క్లియర్ చేయడానికి (అమ్మకాలుగా మార్చడానికి) పట్టు సగటు కాలాన్ని కూడా తెలుసుకోవాలి. అది ఇన్వెంటరీ మార్పిడి కాలం లెక్కకట్టడం ద్వారా సాధ్యపడుతుంది. సంవత్సరంలోని రోజులను ఇన్వెంటరీ టర్నోవర్ నిష్పత్తి (రేట్లు)తో భాగించి సరుకుమార్పిడి కాలం లెక్కకట్టాలి.

$$\text{ఇన్వెంటరీ మార్పిడి కాలం} = \frac{\text{సంవత్సరంలో పనిదినాలు}}{\text{ఇన్వెంటరీ టర్నోవర్ నిష్పత్తి (రేట్లలో)}}$$

ప్రాముఖ్యత :

ఒక నిర్ణీత అకౌంటింగ్ సంవత్సరంలో ఎన్నిరేట్లు సగటు ఇన్వెంటరీ లేదా సరుకు అమ్మబడుతుందో ఈ నిష్పత్తి తెలుపుతుంది. ఈ నిష్పత్తి ఎక్కువస్థాయిలో ఉంటే యాజమాన్యపు సమర్థత బాగా ఉన్నట్లు తక్కువగా ఉంటే యాజమాన్యం సమర్థవంతంగా పనిచేయునట్లు సూచించడం జరుగుతుంది.

ఉదాహరణ - 6

కింది సమాచారంలో స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తిని లెక్కించండి.

	రూ
ప్రారంభ సరుకు	45,000
ముగింపు సరుకు	55,000
కొనుగోళ్ళు	1,60,000

జవాబు :

$$\text{స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు}}{\text{సగటు సరుకు}}$$

$$\begin{aligned} \text{సగటు సరుకు} &= \frac{\text{ప్రారంభపు సరుకు} + \text{ముగింపు సరుకు}}{2} \\ &= \frac{\text{రూ.}(45,000+55,000)}{2} \\ &= \text{రూ.}50,000 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు} &= \text{ప్రారంభ సరుకు} + \text{కొనుగోళ్ళు} - \text{ముగింపుసరుకు} \\ &= \text{రూ. } 45,000 + \text{రూ. } 1,60,000 - \text{రూ. } 55,000 \\ &= \text{రూ. } 1,50,000 \end{aligned}$$

$$\text{స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{రూ. } 1,50,000}{\text{రూ. } 50,000} = 3 \text{ రెట్లు}$$

ఉదాహరణ - 7

	రూ
ప్రారంభసరుకు	19,000
ముగింపు సరుకు	21,000
అమ్మకాలు	2,00,000

స్థూల లాభం, అమ్మకాలపై 25 శాతం. స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తిని లెక్కించండి.

జవాబు :

$$\begin{aligned} \text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు} &= \text{అమ్మకాలు} - \text{స్థూలలాభం} \\ &= 2,00,000 - (2,00,000 \times \frac{25}{100}) \\ &= 2,00,000 - 50,000 \\ &= \text{రూ. } 1,50,000 \end{aligned}$$

$$\text{సగటు సరుకు} = \frac{\text{ప్రారంభపు సరుకు} + \text{ముగింపు సరుకు}}{2}$$

$$= \frac{(19,000 + 21,000)}{2}$$

$$= \text{రూ. 20,000}$$

$$\text{స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు}}{\text{సగటు సరుకు}}$$

$$= \frac{1,50,000}{20,000}$$

$$= 7.5 \text{ రెట్లు}$$

ఉదాహరణ - 8

	రూ
వార్షిక అమ్మకాలు	4,00,000
స్థూల లాభం	అమ్మకాలపై 20శాతం
ప్రారంభపు సరుకు	38,500
ముగింపు సరుకు	41,500

పై సమాచారం నుండి స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తిని లెక్కించండి. 2010 సంవత్సరంలో సరుకు మార్పిడి కాలాన్ని లెక్కించండి. సంవత్సరానికి 360 రోజులుగా భావించాలి.

జవాబు :

$$\text{స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు}}{\text{సగటు సరుకు}}$$

$$\begin{aligned} \text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు} &= \text{అమ్మకాలు} - \text{స్థూల లాభం} \\ &= \text{రూ. } 40,00,000 - (4,00,000 \times 20/100) \\ &= 4,00,000 - 80,000 \\ &= \text{రూ. } 3,20,000 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{సగటు సరుకు} &= \frac{\text{ప్రారంభపు సరుకు} + \text{ముగింపు సరుకు}}{2} \\ &= \frac{38,500 + 41,500}{2} = \frac{80,000}{2} \\ &= \text{రూ. } 40,000 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
\text{స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి} &= \frac{3,20,000/}{40,000} = 8\text{రెట్లు} \\
\text{సరుకు మార్పిడి కాలం} &= \frac{\text{సంవత్సరంలో పనిదినాలు}}{\text{స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి (రెట్లు)}} \\
&= \frac{360}{8} = 45 \text{ రోజులు}
\end{aligned}$$

ఉదాహరణ - 9

కింది సమాచారం నుండి ప్రారంభపు సరుకు, ముగింపు సరుకులను లెక్కించండి.

$$\text{సంవత్సరంలో అమ్మకాలు} = \text{రూ. } 2,00,000$$

$$\text{అమ్మకాలపై స్థూల లాభం} = 50\text{శాతం}$$

$$\text{స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = 4\text{రెట్లు}$$

ముగింపు సరుకు, ప్రారంభపు సరుకు కన్నా రూ. 10,000 అధికంగా ఉంటే ప్రారంభపు, ముగింపు సరుకు మొత్తాలను లెక్కించండి.

జవాబు :

$$\text{అమ్మకాలు} = \text{రూ. } 2,00,000$$

$$\text{స్థూల లాభం} = 2,00,000 \times 50/100 = \text{రూ. } 1,00,000$$

$$\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు} = \text{అమ్మకాలు} - \text{స్థూల లాభం}$$

$$= 2,00,000 - 1,00,000 = \text{రూ. } 1,00,000$$

$$\text{స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు}}{\text{సగటు సరుకు}}$$

$$4 = \frac{1,00,000}{\text{సగటు సరుకు}}$$

$$\text{సగటు సరుకు} = 1,00,000/4 = \text{రూ. } 25,000$$

$$\text{సగటు సరుకు} = \frac{\text{ప్రారంభపు సరుకు} + \text{ముగింపు సరుకు}}{2}$$

ప్రారంభపు సరుకు X అనుకోండి

$$\text{ముగింపు సరుకు} = X + 10,000$$

$$\text{సగటు సరుకు} = \frac{X + X + 10,000}{2} = 25,000$$

$$= 2X + 10,000 = 25,000 \times 2$$

$$2X = 50,000 - 10,000$$

$$2X = 40,000$$

$$X = \frac{40,000}{2} = 20,000$$

$$\text{కాబట్టి ప్రారంభపు సరుకు} = \text{రూ. } 20,000$$

$$\begin{aligned} \text{ముగింపు సరుకు} &= 20,000 + 10,000 \\ &= \text{రూ. } 30,000 \end{aligned}$$

పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలు 28.2

కింది ఖాళీలను సరియైన పదం/పదాలతో పూరింపుము.

1. ఇన్వెంటరీ టర్నోవర్ అంటే _____ ను సగటు సరుకులో భాగించగా వచ్చు నిష్పత్తి

2. సగటు సరుకు = $\frac{\text{ప్రారంభపు సరుకు} + \text{ముగింపు సరుకు}}{2}$

3. స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి = $10,000 / ? = 5$ రెట్లు

4. స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి = $\frac{30,000}{10,000}$

5. _____ = $\frac{\text{సంవత్సరంలో పనిదినాలు}}{\text{ఇన్వెంటరీ టర్నోవర్ నిష్పత్తి}}$

28.3 కార్యకలాపాల లేదా టర్నోవర్ నిష్పత్తులు

రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి :

ఈ నిష్పత్తి నికర అమ్మకాలు, వసూలు కావలసిన సగటు బాకీల మధ్య సంబంధాన్ని ఏర్పరచుతుంది. వసూలు బిల్లులు, వర్తకపు ఋణగ్రస్తులను వసూలు కావలసిన బాకీలు అంటారు. సంస్థ యొక్క వసూలు కావలసిన బాకీల యాజమాన్యపు సామర్థ్యాన్ని తెలపడమే ఈ నిష్పత్తి ఉద్దేశం. దీనిని నికర అమ్మకాలు, వసూలు కావలసిన సగటు బాకీల నిష్పత్తిగా కూడా పిలుస్తారు. ఈ నిష్పత్తిని కింది సూత్రం ద్వారా లెక్కిస్తారు.

$$\text{రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{వార్షిక నికర అరువు అమ్మకాలు}}{\text{రుణగ్రస్తుల సగటు బాకీలు}}$$

గమనిక : నికర అరువు అమ్మకాలు ఇవ్వకుంటే ఇచ్చిన అమ్మకాలను నికర అరువు అమ్మకాలుగా భావించి రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి లెక్కించాలి.

$$\text{రుణగ్రస్తుల సగటు బాకీలు} = \frac{\text{ప్రారంభపు రుణగ్రస్తులు} + \text{ముగింపు రుణగ్రస్తులు}}{2}$$

గమనిక : 1. ఇక్కడ రుణగ్రస్తులంటే వర్తకపు రుణగ్రస్తులు, వసూలు బిల్లులు రెండూ కలపి తీసుకోవాలి.

2. ప్రారంభపు రుణగ్రస్తులు లేకపోతే ముగింపు రుణగ్రస్తులు, వసూలు బిల్లులను రుణగ్రస్తుల సగటుగా భావించాలి.

బాకీల వసూలు కాలం :

వసూలు కాని అరువు అమ్మకాల సగటు కాలాన్ని ఇది సూచిస్తుంది. ఇది రుణగ్రస్తుల లక్షణాన్ని తెలియజేస్తుంది. రుణగ్రస్తుల లక్షణం అంటే గడువు కాలం లోపల బాకీ చెల్లించే స్వభావం అని అర్థం. ఇది రుణగ్రస్తుల నుండి బాకీల వసూళ్ళ వేగాన్ని సూచిస్తుంది.

బాకీల వసూలు కాలాన్ని కింది విధంగా లెక్కకట్టవచ్చు

$$\begin{aligned} \text{బాకీల వసూలు కాలం} &= \frac{\text{వర్తక రుణగ్రస్తుల సగటు రోజుకు సగటు అరువు అమ్మకాలు}}{\text{12 నెలలు / 52 వారాలు / 365 రోజులు}} \\ \text{లేదా} &= \frac{\text{రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి}}{\text{సంవత్సరానికి నికర అరువు అమ్మకాలు}} \\ \text{రోజుకు సగటు అరువు అమ్మకాలు} &= \frac{\text{సంవత్సరంలో పనిదినాలు}}{\text{సంవత్సరంలో పనిదినాలు}} \end{aligned}$$

ప్రాముఖ్యత :

రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి కంపెనీకి రావలసిన బాకీల వసూళ్ళ వేగాన్ని సూచిస్తుంది. ఈ నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉంటే బాకీలు త్వరగా వసూలు అవుతున్నట్లు భావించాలి. అంటే నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉంటే వసూలు కాలం తక్కువగా ఉన్నట్లు, నిష్పత్తి తక్కువగా ఉంటే వసూలు కాలం ఎక్కువగా ఉన్నట్లు భావించాలి.

రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి

నికర అరువు కొనుగోళ్ళు, చెల్లించవలసిన బాకీల సగటుల మధ్య నిష్పత్తిని ఋణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి అంటారు. చెల్లించినవలసిన బాకీల మొత్తంలో రుణదాతలు, చెల్లింపు బిల్లులు కలిసి ఉంటాయి. ప్రతివ్యాపార సంస్థ కొంత సరుకు అరువుపై కొంటుంది. సరుకు అరువుపై సపై చేయడానికి సపైదారుకు కొనుగోలుదారుని బాకీ చెల్లించు స్థోమతను పరిశీలిస్తాడు. రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి ద్వారా సంస్థ తన రుణదాతలకు బాకీ చెల్లింపు ఎంత కాలానికి చేస్తుందో ఖచ్చితంగా లెక్కకట్టడానికి ఉపయోగపడుతుంది. రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తిని కింది విధంగా లెక్కకట్టవచ్చు.

$$\begin{aligned} \text{రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి} &= \frac{\text{నికర అరువు కొనుగోళ్ళు}}{\text{రుణదాతల సగటు}} \\ \text{రుణదాతల సగటు} &= \frac{\text{ప్రారంభపు రుణదాతలు + ముగింపు రుణదాతలు}}{2} \end{aligned}$$

గమనిక : ఇక్కడ రుణదాతలు అంటే వర్తకపు రుణదాతల, చెల్లింపు బిల్లుల మొత్తంగా భావించాలి.

ప్రాముఖ్యత :

సరుకు సపైదారుల నుండి ప్రోత్సాహకాలు పొందటానికి సంస్థ సామర్థ్యాన్ని నిర్ణయించడానికి రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి ఉపయోగపడుతుంది. ఈ నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉంటే చెల్లింపు కాలం తక్కువగా ఉన్నట్లు, నిష్పత్తి తక్కువగా ఉంటే చెల్లింపు కాలం ఎక్కువగా ఉన్నట్లు భావించాలి.

బాకీల చెల్లింపు కాలం

అరువు కొనుగోళ్ళు సగటు చెల్లింపు కాలాన్ని ఇది సూచిస్తుంది.

$$\begin{aligned} \text{బాకీల చెల్లింపు కాలం} &= \frac{\text{సగటు వర్తకపు రుణదాతలు}}{\text{రోజుకు సగటు నికర అరువు కొనుగోళ్ళు}} \\ \text{లేదా} &= \frac{12\text{నెలలు లేదా } 52 \text{ వారాలు లేదా } 365 \text{ రోజులు}}{\text{రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి}} \end{aligned}$$

గమనిక : రోజుకు సగటు నికర అరువు కొనుగోళ్ళు ఒక సంవత్సరంలో

$$= \frac{\text{వార్షిక నికర అరువు కొనుగోళ్ళు}}{\text{సంవత్సరంలో పని దినాలు}}$$

ఉదాహరణ - 11

కింది సమాచారం నుండి రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తిని, బాకీల చెల్లింపు కాలాన్ని లెక్కించండి.

	రూ		రూ
నగదు కొనుగోళ్ళు	1,00,000	మొత్తం కొనుగోళ్ళు	4,07,000
ప్రారంభపు రుణదాతలు	25,000	ముగింపు రుణదాతలు	50,000
ముగింపు చెల్లింపు బిల్లులు	25,000	ప్రారంభపు చెల్లింపు బిల్లులు	20,000
కొనుగోళ్ళ వాపసులు	7,000		

జవాబు :

$$\text{రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{నికర అరువు కొనుగోళ్ళు}}{\text{సగటుచ వర్తక రుణదాతలు}}$$

$$\begin{aligned} \text{నికర అరువు కొనుగోళ్ళు} &= \text{మొత్తం కొనుగోళ్ళు} - \text{కొనుగోళ్ళ వాపసులు} - \text{నగదు కొనుగోళ్ళు} \\ &= 4,07,000 - 7,000 - 1,00,000 \\ &= \text{రూ. } 3,00,000 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{సగటు రుణదాతలు} &= \frac{\text{ప్రారంభపు రుణదాతలు} + \text{ప్రారంభపు చెల్లింపు బిల్లులు} + \text{ముగింపు రుణదాతలు} + \text{ముగింపు చెల్లింపు బిల్లులు}}{2} \\ &= \frac{25,000 + 20,000 + 50,000 + 25,000}{2} \\ &= \frac{1,20,000}{2} = \text{రూ. } 60,000 \end{aligned}$$

$$\text{రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{రూ. } 3,00,000}{.60,000} = 5 \text{ రెట్లు}$$

$$\begin{aligned} \text{బాకీల చెల్లింపు కాలం} &= \frac{365}{\text{రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి}} \\ &= \frac{365}{5} = 73 \text{ రోజులు} \end{aligned}$$

ఉదాహరణ - 12

కింది సమాచారంలో రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి, సగటు బాకీల చెల్లింపు కాలం లెక్కించండి.

	రూ
సంవత్సరంలో అరువు కొనుగోళ్ళు	14,40,000
ముగింపు రుణదాతలు	1,44,000
ముగింపు చెల్లింపు బిల్లులు	96,000

జవాబు :

$$\begin{aligned} \text{రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి} &= \frac{\text{నికర అరువు కొనుగోళ్ళు}}{\text{సగటు బాకీలు}} \\ &= \frac{\text{రూ. } 14,40,000}{2,40,000} \\ &= 6 \text{ రెట్లు} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{సగటు బాకీల చెల్లింపు కాలం} &= \frac{\text{సంవత్సరంలో నెలలు}}{\text{రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి}} \\ &= \frac{12}{6} \\ &= 2 \text{ నెలలు} \end{aligned}$$

గమనిక : పై సమాచారంలో ప్రారంభపు రుణదాతలు, చెల్లింపు బిల్లులు ఇవ్వనందున ముగింపు రుణదాతలు, ముగింపు బిల్లుల మొత్తాన్ని సగటు బాకీలుగా తీసుకొన్నాం.

నిర్వహణ మూలధనం టర్నోవర్ నిష్పత్తి :

అమ్మకాలతో నిర్వహణ మూలధనానికి ప్రత్యక్ష సంబంధం ఉంది. ప్రస్తుతపు ఆస్తులైన రుణగ్రస్తులు, వసూలు బిల్లులు, నగదు, సరుకు, మొదలైనవి అమ్మకాల పెరుగుదల లేక తగ్గుదల వల్ల మార్పు చెందుతాయి.

$$\boxed{\text{నిర్వహణ మూలధనం} = \text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు} - \text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}}$$

నిర్వహణ మూలధనం టర్నోవర్ ద్వారా మనకు నిర్వహణ మూలధనం ఎంత వేగంతో వ్యాపార కార్యకలాపాలకు ఉపయోగపడుచున్నదో సూచిస్తుంది. ఒక సంవత్సరంలో నిర్వహణ మూలధనం టర్నోవర్ నిష్పత్తి వేగం ఏవిధంగా

ఉందో ఈ నిష్పత్తి తెలుపుతుంది. అంతేగాక నిర్వహణా మూలధనం ఉపయోగ సామర్థ్యాన్ని కూడా ఇది తెలుపుతుంది. ఈ నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉంటే నిర్వహణా మూలధనం సామర్థ్యం ఎక్కువగా ఉన్నట్లు తక్కువగా ఉంటే నిర్వహణా మూలధనాన్ని సరిగా వినియోగించుకోనట్లు తెలుసుకోవచ్చు.

కింది సూత్రం ద్వారా ఈ నిష్పత్తిని లెక్కించవచ్చు.

$$\text{నిర్వహణా మూలధనం టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు}}{\text{సగటు నిర్వహణ మూలధనం}}$$

$$\text{సగటు నిర్వహణా మూలధనం} = \frac{\text{ప్రారంభపు నిర్వహణా మూలధనం} + \text{ముగింపు నిర్వహణా మూలధనం}}{2}$$

ఒకవేళ అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు ఇవ్వకుంటే అమ్మకాలను తీసుకొని లెక్కించవచ్చు. అదేవిధముగా ప్రారంభపు నిర్వహణా మూలధనం ఇవ్వకుంటే ముగింపు నిర్వహణా మూలధనంను సగటు నిర్వహణా మూలధనంగా భావించాలి.

ఉదాహరణ - 13

2010 సంవత్సరానికి నిర్వహణా మూలధనం టర్నోవర్ నిష్పత్తిని కింది సమాచారంలో లెక్కించండి.

	రూ
సగటు	10,000
వసూలు బిల్లులు	5,000
రుణగ్రస్తులు	25,000
సరుకు	20,000
రుణదాతలు	30,000
అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు	1,50,000

జవాబు :

$$\text{నిర్వహణా మూలధనం టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు}}{\text{నిర్వహణా మూలధనం}}$$

$$\begin{aligned} \text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు} &= 10,000 + 5,000 + 25,000 + 20,000 \\ &= \text{రూ. } 60,000 \end{aligned}$$

$$\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు} = \text{రూ. } 30,000$$

$$\begin{aligned} \text{నిర్వహణా మూలధనం} &= \text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు} - \text{ప్రస్తుతపు అప్పులు} \\ &= \text{రూ. } 60,000 - \text{రూ. } 30,000 \\ &= \text{రూ. } 30,000 \end{aligned}$$

$$\text{నిర్వహణా మూలధనం నిష్పత్తి} = \frac{1,50,000}{30,000} = 5 \text{ రెట్లు}$$

పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలు 28.3

కింది ఖాళీలను సరియైన పదం /పదాలతో పూరింపుము

1. రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి తక్కువగా ఉంటే వసూలు కాలం _____ గా ఉన్నట్లు సూచిస్తుంది.
2. సగటు వసూలు కాలం = $\frac{12\text{నెలలు}}{?}$
3. రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి = $\frac{\text{_____}}{\text{సగటు ఋణగ్రస్తులు}}$
4. ? = $\frac{\text{అరువు కొనుగోళ్ళు}}{\text{సగటు ఋణదాతలు}}$
5. రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి = $\frac{?}{50,000} = 4$
6. రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి = $\frac{1,50,000}{= ?} = 3$
7. రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి = $\frac{75,000}{15,000} = ?$
8. రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి = $\frac{1,00,000}{?} = 4$

2. కింది ఖాళీలను సరియైన పదం / పదాలతో పూరింపుము

1. నిర్వహణా మూలధనం = _____ ప్రస్తుతపు అప్పులు
2. _____ = $\frac{\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు}}{\text{సగటునిర్వహణ మూలధనం}}$
3. సగటు నిర్వహణా మూలధనం = $\frac{\text{ప్రారంభపు నిర్వహణా మూలధనం} + \text{ముగింపు నిర్వహణా మూలధనం}}{?}$
4. నిర్వహణా మూలధనం నిష్పత్తి = $\frac{\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు}}{?}$

మీరు నేర్చుకున్న అంశాలు :

- ★ రెండు అంకెల మధ్య అంకగణిక సంబంధంను నిష్పత్తి అంటారు.
- ★ ద్రవ్యత్వపు నిష్పత్తి సంస్థ స్వల్పకాలిక అప్పులను చెల్లించగల స్థోమతను నిర్ధారిస్తుంది. ఇది లిక్విడ్ ఆస్తుల

వనరుల నుండి చెల్లించడానికి ఒప్పుకొన్న స్వల్పకాలిక బాకీలను పరిష్కరించగల సామర్థ్యాన్ని కొలుస్తుంది.

★ ముఖ్యమైన లిక్విడ్ నిష్పత్తులు :

1. ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి : ఇది సంస్థ యొక్క స్వల్పకాలిక అప్పులను తీర్చే శక్తిని కొలుస్తుంది.

$$\text{ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి} = \frac{\text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు}}{\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}}$$

2. లిక్విడ్ నిష్పత్తి : ఇది సంస్థ యొక్క ప్రస్తుతపు అప్పులను వెంటనే చెల్లించ గల సామర్థ్యాన్ని కొలుస్తుంది.

$$\text{లిక్విడ్ నిష్పత్తి} : \frac{\text{లిక్విడ్ ఆస్తులు}}{\text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}}$$

$$\text{లిక్విడ్ ఆస్తులు} = \text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు} - (\text{సరుకు} + \text{ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు})$$

కార్యకలాపాలు లేదా టర్నోవర్ నిష్పత్తి

ముఖ్యమైన టర్నోవర్ నిష్పత్తులు

1. స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి : సరుకును ఎంత సమర్థవంతంగా నిర్వహించబడుచున్నదో ఈ నిష్పత్తి కొలుస్తుంది.

$$\text{స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు}}{\text{సగటు సరుకు}}$$

2. రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి : ఋణగ్రస్తుల నుండి వసూళ్ళను ఎంత సమర్థవంతంగా వసూలౌతున్నాయో తెలుసుకొనేందుకు ఈ నిష్పత్తి లెక్కకడతారు.

$$\text{రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{నికర అరువు అమ్మకాలు}}{\text{సగటు రావలసిన బాకీలు}}$$

3. రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి : సప్లైదారులకు చెల్లింపులను ఎంత సక్రమంగా చేయబడుచున్నాయో ఈ నిష్పత్తి సూచిస్తుంది.

$$\text{రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి} = \frac{\text{నికర అరువు కొనుగోళ్ళు}}{\text{సగటు వర్తక రుణదాతలు}}$$

4. బాకీల వసూలు కాలం : మనకు సంస్థ యొక్క ఋణగ్రస్తులు నుండి బాకీలు వసూలు అయ్యే సగటు కాలాన్ని సూచిస్తుంది.

$$\text{బాకీ వసూలు కాలం} = \frac{\text{సంవత్సరంలో పనిదినాలు}}{\text{రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి}}$$

5. బాకీల చెల్లింపు కాలం : మనకు సంస్థ బాకీల చెల్లింపునకు తీసుకొనే సగటు కాలాన్ని సూచిస్తుంది.

$$\text{బాకీల చెల్లింపు కాలం} : \frac{\text{సంవత్సరంలో పనిదినాలు}}{\text{రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి}}$$

పాఠ్యాంతర ప్రశ్నలు

1. రుణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి, లిక్విడిటీ నిష్పత్తుల ప్రాముఖ్యాన్ని వివరించండి.
2. కింది నిష్పత్తుల అర్థం, ప్రాముఖ్యాలను వివరించండి.
 - ఎ) ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి
 - బి) ఋణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి
 - సి) స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తి

3. కింది సమాచారంతో ప్రస్తుతపునిష్పత్తి, శీఘ్ర నిష్పత్తులను లెక్కించండి.

	రూ
స్థిరాస్తులు	1,00,000
సరుకు	30,000
ఋణగ్రస్తులు	20,000
నగదు	40,000
ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు	10,000
ఋణదాతలు	30,000
రిజర్వులు	10,000

4. మిష్టర్ X, మిష్టర్ Yల ఆస్తి అప్పుల పట్టీ 2010 సంవత్సరం డిసెంబరు 31 నాటికి కింది విధంగా ఉంది.

అప్పులు	మొత్తం రూ	ఆస్తులు	మొత్తం రూ.
ఈక్విటీ మూలధనం	1,00,000	చేతిలో నగదు	20,000
7% డిబెంచర్లు	1,00,000	బాంకులో నగదు	20,000
బాంకు ఓవర్ డ్రాఫ్ట్	40,000	వసూలు బిల్లులు	1,00,000
ఋణదాతలు	60,000	పెట్టుబడులు	10,000
లాభనష్టాల ఖాతా	20,000	ఋణగ్రస్తులు	50,000
సాధారణ రిజర్వు	30,000	సరుకు	1,50,000
	<u>3,50,000</u>		<u>3,50,000</u>

2010 సంవత్సరంలో అమ్మకాలు రూ. 4,90,000 స్టాక్ టర్నోవర్ నిష్పత్తిని లెక్కించండి.

5. ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి 2:5గాను, లిక్విడిటీ నిష్పత్తి 1:5గాను నిర్వహణా మూలధనం రూ. 60,000గాను ఇవ్వబడినవి.

ఎ) ప్రస్తుతపు అప్పులు బి) ప్రస్తుతపు ఆస్తులు సి) లిక్విడ్ ఆస్తులు డి) సరుకు మొత్తాను లెక్కించండి.

6. XYZ లిమిటెడ్ వారు 2010, డిశంబరులో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి కింద సమాచారం ఇచ్చారు.

	రూ
నగదు	80,000
అరువు అమ్మకాలు	2,00,000
వచ్చిన వాపసులు	10,000
ప్రారంభపు సరుకు	25,000
ముగింపు సరుకు	30,000

స్థూల లాభశాతం 25%. స్టార్ టర్నోవర్ నిష్పత్తిని కనుక్కోవండి.

28.1 పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలకు జవాబులు

1. చేతిలో నగదు, సరుకు, స్వల్పకాలిక పెట్టుబడుడు వసూలు బిల్లులు, రుణగ్రస్తులు, ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు, చేతిలో నగదు.

2. 1) ప్రస్తుతపు ఆస్తులు 2) 2 : 1
3) 1 : 1 4) ప్రస్తుతపు ఆస్తులు

28.2 పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలకు జవాబులు

- 1) అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు 2) ముగింపు సరుకు
3) 2000 4) 3 రెట్లు
5) సరుకు మార్పిడి కాలం

28.3 పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలకు జవాబులు

1. 1) బాకీల వసూలుకు పట్టుకాలం 2) ఋణగ్రస్తుల టర్నోవర్ నిష్పత్తి
3) సంవత్సరంలోని అరువు అమ్మకాలు 4) రుణదాతల టర్నోవర్ నిష్పత్తి
5) 2,00,000 6) 50,000
7) 5 8) 25,000
2. 1) ప్రస్తుతపు ఆస్తులు 2) నిర్వహణా మూలధన టర్నోవర్ నిష్పత్తి
3) 2 4) సగటు నిర్వహణా మూలధనం

పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలకు జవాబులు

3. ప్రస్తుతపు నిష్పత్తి 3:1, శీఘ్రనిష్పత్తి 1.67 : 1
4. 3.27 రెట్లు
5. ఎ) 40,000 బి) 1,00,000 సి) 6,000 డి) 40,000
6. 7.36 రెట్లు

అకౌంటింగ్ నిష్పత్తులు-II

మీరు ఇంతకు ముందు పాఠంలో అకౌంటింగ్ నిష్పత్తులను ఐదు రకాలుగా వర్గీకరించవచ్చుని తెలుసుకొన్నారు. అవి లిక్విడిటీ నిష్పత్తులు, కార్యకలాపాల నిష్పత్తులు, అప్పులు తీర్చే స్థోమత నిష్పత్తులు, లాభదాయ నిష్పత్తులు, లివరేజీ నిష్పత్తులు, లిక్విడిటీ నిష్పత్తి, కార్యకలాపాల నిష్పత్తుల అర్థం, లెక్కింపు, ప్రాముఖ్యతలను గురించి మనం ఇంతకు ముందు నేర్చుకున్నాం. ఈ పాఠంలో మీరు అప్పులు తీర్చే స్థోమత (Solvency) నిష్పత్తులు, లాభదాయక నిష్పత్తులు, లివరేజీ నిష్పత్తులు వాటి ప్రాముఖ్యతలను గూర్చి నేర్చుకుంటారు.

లక్ష్యాలు :

ఈ పాఠం చదవటం ద్వారా మీరు

- ★ వివిధ రకాల అప్పులు తీర్చే స్థోమత (Solvency) నిష్పత్తులు, లాభదాయక నిష్పత్తులు, లివరేజీ నిష్పత్తులను వివరించడం
- ★ ఇచ్చిన సమాచారంతో వివిధ నిష్పత్తులను లెక్కింపు
- ★ అకౌంటింగ్ నిష్పత్తుల పరిమితులను వివరించడం తెలుసుకుంటారు.

29.1 అప్పులు తీర్చే స్థోమత (Solvency) నిష్పత్తులు

సంస్థ యొక్క దీర్ఘకాలిక బాకీలను పరిష్కరించగల శక్తిని “అప్పులు తీర్చే స్థోమత” (Solvency) అంటారు. డిబెంచరుదారులకు మధ్యకాలిక, దీర్ఘకాలిక అప్పులిచ్చే ఆర్థిక సంస్థలకు, ఇతర రుణదాతలు అంటే సరుకు అరువుపై అమ్మేవారికి చెల్లించవలసిన మొత్తాలను దీర్ఘకాలిక బాకీలంటారు. ఈ నిష్పత్తులు సంస్థ దీర్ఘకాలిక బాకీలపై నిర్ణీత వడ్డీని, అసలు మొత్తాల చెల్లింపులను ముందుగా నిర్ణయించిన తేదీల ప్రకారం చెల్లించే శక్తిని సూచిస్తాయి.

సంస్థ యొక్క బాకీలను చెల్లించే స్థోమతను నిర్ణయించడానికి కింది నిష్పత్తులు ఉపయోగపడతాయి.

రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి (Debt equity ratio)

యాజమాన్యపు నిష్పత్తి (Proprietary ratio)

రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి (Debt equity ratio)

దీనినే బయటి ఈక్విటీ, అంతర్గత ఈక్విటీల మధ్య నిష్పత్తిగా కూడా పిలుస్తారు. సంస్థ ఆస్తులలో బయటివారి హక్కు యజమానుల హక్కులు ఏమేర ఉన్నాయో తెలుసుకొనేందుకు ఈ నిష్పత్తిని లెక్కకడతారు. ఇది బయటివారి నిధులకు వాటాదారుల నిధులకు మధ్య సంబంధాన్ని ఏర్పరచుతుంది.

$$\text{రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి} = \frac{\text{బయటివారి నిధులు}}{\text{వాటాదారుల నిధులు}}$$

ఈ నిష్పత్తిలోని ప్రాథమిక అంశాలు బయటి వారి నిధులు, వాటాదారుల నిధులు, బయటి వారి నిధులలో డిబెంచర్లు, ఆర్థిక సంస్థల నుండి దీర్ఘకాలిక అప్పులు, ఇతర అప్పులు కలిసి ఉంటాయి. వాటాదారుల నిధులలో ఆధిక్యత మూలధనం, ఈక్విటీ మూలధనం, రిజర్వులు, మిగులు, మాత్రమే కాకుండా ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు లాంటి కృత్రిమ ఆస్తులు కూడా కలిసి ఉంటాయి. ఈ నిష్పత్తి వాటాదారుల నిధులకు దీర్ఘకాలిక ఋణ నిధులకు మధ్య దామాషా (Proportion) ను సూచిస్తుంది. ఇండియాలో ఈ నిష్పత్తి 2:1 ఉంటే అమోద యోగ్యమైనదిగా భావిస్తారు. ఇంతకన్నా ఈ నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉంటే సంస్థ ఆర్థిక పరిస్థితి దీర్ఘకాలిక రుణ చెల్లింపు విషయంలో ప్రమాదకరంగా ఉన్నట్లు తెలుసుకోవాలి.

ప్రాముఖ్యత :

యజమానులు సంస్థకు ఎంత మూలధనం సమకూర్చారో తెలుసుకొనేందుకు ఈ నిష్పత్తి ఉద్దేశించబడింది. సంస్థ యొక్క దీర్ఘకాలిక ఆర్థిక స్థితి పటిష్టతను నిర్ధారించుటకు ఈ నిష్పత్తి చాలా ఉపయోగపడుతుంది. సంస్థ మనుగడ కోసం ఏమేర బయటి వ్యక్తుల నిధులపై ఆధారపడి ఉందో ఈ నిష్పత్తి సూచిస్తుంది. ఈ నిష్పత్తి తక్కువగా ఉంటే ఈక్విటీ (యజమానుల నిధులు) బయటివారి అప్పుల కన్నా ఎక్కువగా ఉన్నట్లు భావించాలి.

ఉదాహరణ -1

కింది సమాచారంతో రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి లెక్కించండి.

	రూ
ఈక్విటీ మూలధనం	1,00,000
సాధారణ రిజర్వు	45,000
సంచిత లాభాలు	30,000
డిబెంచర్లు	75,000
వివిధ వర్తకపు రుణదాతలు	40,000
చెల్లించిన ఖర్చులు	10,000

జవాబు :

$$\begin{aligned}
 \text{రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి} &= \frac{\text{రుణం (మొత్తం దీర్ఘకాలిక అప్పులు)}}{\text{ఈక్విటీ (వాటాదారుల నిధులు)}} \\
 &= \frac{\text{రూ. 75,000}}{\text{రూ. 1,75,000}} = 3:7
 \end{aligned}$$

వర్కింగ్ నోట్సు :

$$\begin{aligned}
 \text{వాటాదారుల నిధులు} &= \text{ఈక్విటీ మూలధనం} + \text{రిజర్వులు} + \text{సంచిత లాభాలు} \\
 &= \text{రూ. 1,00,000} + \text{రూ. 45,000} + \text{రూ. 30,000} = \text{రూ. 1,75,000} \\
 \text{దీర్ఘకాలిక అప్పులు} &= \text{డిబెంచర్లు} = \text{రూ. 75,000}
 \end{aligned}$$

ఉదాహరణ - 2

కింది దత్తాంశం నుండి రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి లెక్కించండి. మొత్తం ఆస్తులు రూ. 1,20,000 : మొత్తం అప్పులు రూ. 1,00,000 : ప్రస్తుతపు అప్పులు రూ. 60,000

జవాబు :

$$\begin{aligned}\text{దీర్ఘకాలిక అప్పులు} &= \text{మొత్తం అప్పులు} - \text{ప్రస్తుతపు అప్పులు} \\ (\text{రుణం}) &= \text{రూ. 1,00,000} - \text{రూ. 60,000} \\ &= \text{రూ. 40,000} \\ \text{వాటాదారుల నిధులు} &= \text{వివిధ ఆస్తులు} - \text{మొత్తం అప్పులు} \\ &= \text{రూ. 1,20,000} - \text{రూ. 1,00,000} \\ &= \text{రూ. 20,000} \\ \text{రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి} &= \frac{\text{రుణం}}{\text{ఈఈక్విటీ}} \\ &= \frac{\text{రూ. 40,000}}{\text{రూ. 20,000}} = 2\end{aligned}$$

యాజమాన్యపు నిష్పత్తి

దీనినే ఈక్విటీ నిష్పత్తి అని కూడా పిలుస్తారు. వాటాదారుల నిధులకు, మొత్తం ఆస్తులకు మధ్య సంబంధాన్ని ఈ నిష్పత్తి ఏర్పరచుతుంది. ఈక్విటీ వాటా మూలధనం, ఆధిక్యపు వాటా మూలధనం, రిజర్వులు, మిగులు అన్ని కలిపిన మొత్తం నుండి సంచిత నష్టాలను తీసివేయగా వచ్చే మొత్తాన్ని వాటాదారుల నిధులంటారు. మొత్తం ఆస్తులంటే సంస్థ మొత్తం వనరులని అర్థం. ఈ నిష్పత్తిని కింది విధంగా లెక్కిస్తారు.

$$\text{యాజమాన్యపు నిష్పత్తి} = \frac{\text{వాటాదారుల నిధులు}}{\text{మొత్తం ఆస్తులు}}$$

ప్రాముఖ్యత :

సంస్థ యొక్క సాధారణ ఆర్థిక పరిస్థితిపై ఈ నిష్పత్తి అవగాహన కల్పిస్తుంది. మొత్తం ఆస్తులలో వాటాదారుల నిధుల దామాషాను నిర్ధారించుటకు రుణదాతలకు ఈ నిష్పత్తి ప్రత్యేకంగా ఉపయోగపడుతుంది. ఈ నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉంటే అన్ని రకాల ఋణదాతలకు భద్రత ఉందని భావించాలి. కాబట్టి ఈ నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉంటే సంస్థకు మంచిది. ఈ నిష్పత్తి 50శాతానికి తక్కువగా ఉంటే అది రుణదాతలకు ఆందోళనకరం. ఎందుకంటే సంస్థ భారీ నష్టాలతో దివాలా తీస్తే రుణదాతలు అత్యధికంగా నష్టపోవలసి వస్తుంది.

ఉదాహరణ - 3

కింది దత్తాంశంలో యాజమాన్యపు నిష్పత్తిని లెక్కించండి.

	రూ
ఈక్విటీ మూలధనం	1,00,000
అధిక్య మూలధనం	50,000
రిజర్వులు, మిగులు	25,000
డిబెంచర్లు	60,000
ఋణదాతలు	15,000
మొత్తం	2,50,000
స్థిరాస్తులు	1,25,000
ప్రస్తుతపు ఆస్తులు	50,000
పెట్టుబడులు	75,000
మొత్తం	2,50,000

జవాబు :

$$\begin{aligned}
 \text{యాజమాన్యపు నిష్పత్తి} &= \frac{\text{వాటాదారుల నిధులు}}{\text{మొత్తం ఆస్తులు}} \\
 &= \frac{\text{రూ. 1,75,000}}{\text{రూ. 2,50,000}} \\
 &= 0.7 \text{ లేదా } 70\%
 \end{aligned}$$

పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలు 29.1

కింది ఖాళీలను సరియైన పదం/పదాలతో పూరింపుము.

1. రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి _____
2. _____ నిష్పత్తి సంస్థ యొక్క దీర్ఘకాలిక ఋణ బాధ్యతలను కొలుస్తుంది.
3. _____ = $\frac{\text{వాటాదారుల నిధులు}}{\text{మొత్తం ఆస్తులు}}$
4. రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి = $\frac{\text{రూ. 2,00,000}}{\text{రూ. 3,00,000}}$ = _____

29.2 లాభదాయక నిష్పత్తులు

ప్రతి వ్యాపార సంస్థ మనుగడకు అభివృద్ధికి అవసరమైన లాభాన్ని ఆర్జించడం ప్రధాన ధ్యేయంగా కలిగిఉంటుంది. సంస్థల పెట్టిన పెట్టుబడి సహాయంతో ఈ లాభాన్ని ఆర్జిస్తుంది. కాబట్టి సంస్థ పెట్టుబడిపై ఎంత లాభాన్ని ఆర్జించిందో తెలుసుకోవాలి. ఇది లాభదాయ నిష్పత్తుల ద్వారా వీలౌతుంది. ప్రస్తుత కార్యకలాపాల పనితీరు, సమర్థతలను పరీక్షించడానికి ఈ నిష్పత్తులు ఉపయోగపడతాయి. ఈ నిష్పత్తుల వల్ల సంస్థలాభదాయకత క్షీణిస్తున్నట్లు తెలిస్తే వెంటనే యాజమాన్యం తగిన చర్యలు చేపట్టడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ముఖ్యమైన లాభదాయ నిష్పత్తులను కింది విధంగా చెప్పవచ్చు.

1. స్థూలలాభ నిష్పత్తి
2. నికర లాభ నిష్పత్తి
3. కార్యకలాపాల నిష్పత్తి
4. పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తి

1. స్థూల లాభ నిష్పత్తి :

ఇది స్థూలలాభం, నికర అమ్మకాల మధ్య సంబంధాన్ని తెలుపుతుంది. ఈ నిష్పత్తిని శాతంలో తెలపడం జరుగుతుంది. స్థూల లాభ నిష్పత్తిని కింది విధంగా లెక్కిస్తారు.

$$\text{స్థూలలాభ నిష్పత్తి} = \frac{\text{స్థూల లాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు} \times 100}$$

$$\text{నికర అమ్మకాలు} = \text{అమ్మకాల మొత్తం} - (\text{అమ్మకపు వాపసులు} + \text{ఎక్సైజ్ సుంకం})$$

$$\text{స్థూల లాభం} = \text{నికర అమ్మకాలు} - \text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు}$$

ప్రాముఖ్యత :

స్థూలలాభం నిష్పత్తి లాభమార్జిన్‌ను తెలుపుతుంది. ఈ నిష్పత్తి ఎంత ఎక్కువగా ఉంటే యాజమాన్యానికి అంత ఎక్కువ సంతృప్తి ఉంటుంది. అంతేగాక స్థూలలాభ నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉంటే, అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు తక్కువగా ఉంటుంది.

ఉదాహరణ - 4

కింది సమాచారంతో వ్యాపార సంస్థ యొక్క స్థూలలాభాన్ని లెక్కించండి.

వివరాలు	2009	2010
	రూ.	రూ.
అమ్మకాలు	1,20,000	1,60,000
స్థూల లాభం	40,000	60,000

జవాబు :

$$2009\text{లో స్థూలలాభ నిష్పత్తి} = \frac{\text{రూ. } 40,000}{\text{రూ. } 1,20,000} \times 100 = 26.67\%$$

$$2010\text{లో స్థూల లాభ నిష్పత్తి} = \frac{\text{రూ. } 60,000}{\text{రూ. } 1,60,000} \times 37.5\%$$

ఉదాహరణ - 5

కింది సమాచారంతో స్థూల లాభ నిష్పత్తిని లెక్కించండి.

అమ్మకాలు రూ. 3,25,000, అమ్మకాలు వాపసులు రూ. 25,000, అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు రూ. 2,40,000.

జవాబు :

$$\begin{aligned} \text{స్థూల లాభ నిష్పత్తి} &= \frac{\text{స్థూల లాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు}} \times 100 \\ \text{స్థూల లాభం} &= \text{నికర అమ్మకాలు} - \text{అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు} \\ &= \text{రూ. 3,00,000} - \text{2,40,000} = \text{60,000} \\ \text{స్థూల లాభ నిష్పత్తి} &= \frac{\text{రూ. 60,000}}{\text{రూ. 3,00,000}} \times 100 = 20\% \end{aligned}$$

2. నికర లాభ నిష్పత్తి :

నికర లాభానికి, అమ్మకాలకు మధ్య నిష్పత్తిని నికరలాభ నిష్పత్తి అంటారు. దీనిని శాతంలో తెలుపుతారు. సంస్థ మొత్తానికి లాభదాయకతలను లెక్కించడమే ఈ నిష్పత్తి ఉద్దేశం. నికరలాభ నిష్పత్తిని కింది విధంగా లెక్కిస్తారు.

$$\text{నికరలాభ నిష్పత్తి} = \frac{\text{నికర లాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు}} \times 100$$

ప్రాముఖ్యత :

సంస్థ మొత్తానికి సమర్థతను నికరలాభ నిష్పత్తి నిర్ణయిస్తుంది. కార్యకలాపాలు ఖర్చుల తగ్గింపులో యాజమాన్య ప్రభావం ఏమేర ఉందో ఈ నిష్పత్తి సూచిస్తుంది. నికరలాభ నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉంటే సంస్థకు మంచిది.

ఉదాహరణ - 6

కింది సమాచారంతో నికరలాభ నిష్పత్తిని లెక్కించండి.

	రూ
నికర లాభం	45,000
అమ్మకాలు	6,40,000
అమ్మకాల వాపసులు	40,000

జవాబు :

$$\begin{aligned} \text{నికర లాభ నిష్పత్తి} &= \frac{\text{నికర లాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు}} \times 100 \\ \text{నికర అమ్మకాలు} &= \text{అమ్మకాలు} - \text{అమ్మకాల వాపసులు} \\ &= \text{రూ. 6,40,000} - \text{రూ. 40,000} = \text{రూ. 6,00,000} \\ \text{నికరలాభ నిష్పత్తి} &= \frac{45,000}{6,00,000} \times 100 = 7.5\% \end{aligned}$$

ఉదాహరణ - 7

కింది సమాచారంతో స్థూల లాభ నిష్పత్తిని, నికర లాభ నిష్పత్తిని లెక్కించండి.

	రూ
అమ్మకాలు	1,50,000
అమ్మిన వస్తువుల ఖరీదు	1,20,000
కార్యకలాపాల ఖర్చులు	12,000

జవాబు :

$$\text{స్థూల లాభ నిష్పత్తి} = \frac{\text{స్థూలలాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు}} \times 100$$

$$\begin{aligned} \text{స్థూల లాభం} &= \text{అమ్మకాలు} \times \text{అమ్మినవస్తువుల ఖరీదు} \\ &= 1,50,000 - 1,20,000 \\ &= \text{రూ. 30,000} \end{aligned}$$

$$\text{స్థూల లాభ నిష్పత్తి} = \frac{30,000}{1,50,00} \times 100 = 20\%$$

$$\text{నికర లాభ నిష్పత్తి} = \frac{\text{నికర లాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు}} \times 100$$

$$\begin{aligned} \text{నికర లాభం} &= \text{స్థూలలాభం} - \text{కార్యకలాపాల ఖర్చులు} \\ &= 30,000 - 12,000 \\ &= \text{రూ. 18,000} \end{aligned}$$

$$\text{నికర లాభ నిష్పత్తి} = \frac{18,000}{1,50,000} \times 100 = 12\%$$

3. కార్యకలాపాల లాభ నిష్పత్తి :

కార్యకలాపాల సమర్థతను ఈ నిష్పత్తి సూచిస్తుంది. ఇది కార్యకలాపాల లాభాలు, నికర అమ్మకాల మధ్య సంబంధాన్ని ఏర్పరచుతుంది. ఈ నిష్పత్తి శాతంలో చూపిస్తారు. కార్యకలాపాల లాభనిష్పత్తి కింది విధంగా లెక్కిస్తారు.

$$\text{కార్యకలాపాల లాభ నిష్పత్తి} = \frac{\text{కార్యకలాపాల లాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు}} \times 100$$

$$\text{కార్యకలాపాల లాభం} = \text{స్థూలలాభం} - (\text{పరిపాలనా ఖర్చుల} + \text{అమ్మకం ఖర్చులు})$$

ప్రాముఖ్యత

సంస్థ మొత్తానికి సమర్థతను పరీక్షించుటకు ఈ నిష్పత్తి ఉపయోగపడుతుంది. ఈ నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉంటే లాభదాయకత వ్యాపార పటిష్టత బాగా ఉన్నట్లు భావించాలి. నగదు నియంత్రణ కూడా ఈ నిష్పత్తి ఉపయోగపడుతుంది.

ఉదాహరణ - 8

ఒక వ్యాపార సంస్థ వివరాలు కింది ఇవ్వడమైంది. కార్యకలాపాల లాభనిష్పత్తి కనుక్కోండి.

వివరాలు	2009	2010
	రూ	రూ
అమ్మకాలు	60,000	80,000
డిబెంబచర్లపై వడ్డీ	1,000	2,000
నికర లాభం	3,800	6,000

జవాబు :

$$\begin{aligned}
 2009 \text{ సం॥లో వడ్డీ చెల్లించక ముందు నికర లాభం} &= \text{నికర లాభం} + \text{వడ్డీ} \\
 &= 3,800 + 1,000 \\
 &= \text{రూ. 4,800}
 \end{aligned}$$

$$\text{కార్యకలాపాల నికర లాభనిష్పత్తి} = \frac{4,800}{60,000} \times 100 = 8\%$$

2010 సం॥లో

$$\begin{aligned}
 \text{వడ్డీ చెల్లించకముందు నికర లాభం} &= 6,000 + 2,000 \\
 &= \text{రూ. 8,000}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{కార్యకలాపాల నికర లాభ నిష్పత్తి} &= \frac{8,000}{80,000} \times 100 \\
 &= 10\%
 \end{aligned}$$

ఉదాహరణ - 9

కింది సమాచారంతో కార్యకలాపాల నికరలాభ నిష్పత్తి లెక్కించండి.

	రూ
అమ్మకాలు	3,00,000
స్థూల లాభం	1,20,000
పరిపాలన ఖర్చులు	35,000
అమ్మకం, పంపిణీ ఖర్చులు	25,000
పెట్టుబడులపై ఆదాయం	15,000
అగ్నిప్రమాద వల్ల నష్టం	9,000

జవాబు :

$$\begin{aligned}\text{కార్యకలాపాల లాభ నిష్పత్తి} &= \frac{\text{నికర కార్యకలాపాల లాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు}} \times 100 \\ &= \frac{60,000}{3,00,000} \times 100 = 20\%\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{గమనిక : నికర కార్యకలాపాల లాభం} &= \text{స్థూల లాభం} - (\text{పరిపాలనా ఖర్చులు} + \text{అమ్మకం ఖర్చులు}) \\ &= 1,20,000 - (35,000 + 25,000) \\ &= 1,20,000 - 60,000 \\ &= 60,000\end{aligned}$$

4. పెట్టుబడిపై రాబడినిష్పత్తి :

పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తి లాభదాయక నిష్పత్తులలో ప్రాథమిక నిష్పత్తి. దీనిని ఇంగ్లీషులో Return on Investment (ROI) Ratio అంటారు. ఈ నిష్పత్తి, వడ్డీ, పన్నులు, డివిడెండ్లు చెల్లించకముందు నికరలాభానికి, వెచ్చించిన మూలధనం మధ్య సంబంధాన్ని ఏర్పరచుతుంది. వెచ్చించిన మూలధనం అంటే మూలధనం మరియు దీర్ఘకాలిక నిధులు అని అర్థం.

$$\begin{aligned}\text{వెచ్చించిన మూలధనం} &= \text{ఈక్విటీ మూలధనం} + \text{అధిక్య మూలధనం} + \text{రిజర్వులు, మిగులు} + \\ &(\text{లేదా}) \quad \text{దీర్ఘకాలిక బాకీలు} - \text{కృత్రిమ ఆస్తులు} - \text{వ్యాపారేతర పెట్టుబడులు}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{వెచ్చించిన లేదా మూలధనం} &= (\text{స్థిరాస్తులు} - \text{తరుగుదల}) + (\text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు} - \text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}) \\ &(\text{లేదా})\end{aligned}$$

$$\text{వెచ్చించిన లేదా మూలధనం} = (\text{స్థిరాస్తులు} - \text{తరుగుదల}) + (\text{నిర్వహణమూలధనం})$$

ఈ నిష్పత్తిని కింది విధంగా లెక్కిస్తారు.

$\text{పెట్టుబడి పై రాబడి నిష్పత్తి} = \frac{\text{వడ్డీ, పన్ను, డివిడెండ్లకు ముందు నికరలాభం}}{\text{మూలధనం పెట్టుబడి}} \times 100$

గమనిక :

ఒకవేళ వడ్డీ, పన్ను, డివిడెండ్లు తర్వాత నికరలాభం ఇస్తే, ఆ మొత్తానికి వడ్డీ, పన్ను, డివిడెండ్ల మొత్తాలను కలపాలి.

ప్రాముఖ్యత :

ఇది సంస్థ యొక్క సామర్థ్యాన్ని నిర్ణయిస్తుంది. వ్యాపార వనరులు ఎంత సమర్థవంతంగా వినియోగించారో ఈ నిష్పత్తి కొలుస్తుంది. అంటే ఈ నిష్పత్తి సంస్థ నికర ఆస్తుల ఆర్జన సామర్థ్యాన్ని తెలుపుతుంది. ఈ నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉంటే యాజమాన్యం ఎక్కువ ప్రతిభావంతంగా పనిచేస్తున్నట్లు సంస్థ యొక్క మూలధనం పెట్టుబడులను ఎక్కువ సమర్థవంతంగా వినియోగించుకుంటున్నట్లు భావించాలి.

ఉదాహరణ - 10

X లిమిటెడ్ ఆస్తి అప్పుల పట్టీ 2010 డిశంబరు 31 నాటికి కింది విధంగా ఉంది.

అప్పులు	మొత్తం రూ	ఆస్తులు	మొత్తం రూ
మూలధనం	20,00,000	నికర స్థిరాస్తులు	29,00,000
రిజర్వులు	6,00,000	ప్రస్తుతపు ఆస్తులు	25,00,000
10శాతం అప్పు	10,00,000	చందాపూచీదారుల కమీషన్	1,00,000
ప్రస్తుతపు అప్పులు	14,00,000		
సంవత్సరపు లాభం	5,00,000		
	55,00,000		55,00,000

పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తిని లెక్కించండి.

జవాబు :

$$\begin{aligned} \text{వడ్డీ చెల్లించకు ముందు లాభం :} & \quad \text{రూ} \\ \text{ఇచ్చిన లాభం} & = 5,00,000 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{కూడండి : వడ్డీ} & \quad \frac{10,00,000 \times 10}{100} \\ & \quad 1,00,000 \end{aligned}$$

వడ్డీ, పన్ను, డివిడెండు ముందు భాగం 6,00,000

వెచ్చించిన మూలధనం :

$$\begin{aligned} \text{నికర స్థిరాస్తులు} & \quad \text{రూ. 29,00,000} \\ \text{నిర్వహణ మూలధనం} & \quad \text{రూ. 11,00,000} \\ \hline & \quad \text{రూ. 40,00,000} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{నిర్వహణ మూలధనం} & = \text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు} - \text{ప్రస్తుతపు అప్పులు} \\ & = 25,00,000 - 14,00,000 \\ & = \text{రూ. 11,00,000} \end{aligned}$$

పెట్టుబడి పై నిష్పత్తి :

$$\begin{aligned} & = \frac{\text{వడ్డీ, పన్ను, డివిడెండు ముందు నికరలాభం}}{\text{వెచ్చించిన మూలధనం}} \\ & = \frac{\text{రూ. 60,00,000}}{\text{రూ. 40,00,000}} \times 100 = 15\% \end{aligned}$$

వేరే పద్ధతిలో

వాటా మూలధనం	20,00,000
రిజర్వులు	11,00,000
అప్పులు	10,00,000
	<hr/>
	41,00,000

తీయండి : చందాపూచీదారుల కమీషన్ 1,00,000

వెచ్చించిన మూలధనం 40,00,000

$$\begin{aligned}\text{పెట్టుబడిపై రాబడినిష్పత్తి} &= \frac{\text{వడ్డీ, పన్ను, డివిడెండు ముందు నికర లాభం}}{\text{వెచ్చించిన మూలధనం}} \times 100 \\ &= \frac{6,00,000}{40,00,000} \times 100 = 15\%\end{aligned}$$

ఉదాహరణ - 11

కింది సమాచారంతో పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తిని లెక్కించండి. నికర స్థిరాస్తులు రూ. 1,00,000, ప్రస్తుతపు ఆస్తులు రూ. 50,000, ప్రస్తుతపు అప్పులు రూ. 25,000 స్థూల లాభం రూ. 32,500, దీర్ఘకాలిక అప్పుపై రూ. 7,500, పన్ను రూ. 8,750, ఆఫీసు మరియు పరిపాలన ఖర్చులు రూ. 2,500, అమ్మకం, పంపిణీ ఖర్చులు రూ. 5,000. దీర్ఘకాలిక పెట్టుబడులేమీ లేవు.

జవాబు :

$$\text{పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తి} = \frac{\text{వడ్డీ, పన్ను, డివిడెండు ముందు నికరలాభం}}{\text{వెచ్చించిన మూలధనం}} \times 100$$

$$\begin{aligned}\text{వడ్డీ, పన్ను, డివిడెండుముందు లాభం} &= \text{లాభం} + \text{డిబెంచర్లపై వడ్డీ} \\ &= 2,50,000 + 50,000 \\ &= \text{రూ. } 3,00,000\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{వెచ్చించిన మూలధనం} &= \text{ఈక్విటీ మూలధనం} + \text{రిజర్వులు, మిగులు} + \text{డిబెంచర్లు} - \text{డిబెంచర్ల జారీపై డిస్కౌంట్} \\ &= 10,00,000 + 2,50,000 + 2,50,000 + 5,00,000 - 50,000 \\ &= 19,50,000\end{aligned}$$

లేదా

$$\begin{aligned}\text{వెచ్చించిన మూలధనం} &= \text{నికర స్థిరాస్తులు} + (\text{ప్రస్తుతపు ఆస్తులు} - \text{ప్రస్తుతపు అప్పులు}) \\ &= 15,00,000 + (12,50,000 - 8,00,000) \\ &= 15,00,000 + 4,50,000 \\ &= \text{రూ. } 19,50,000\end{aligned}$$

$$\text{పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తి} = \frac{3,00,000}{19,50,000} \times 100 = 15.4\%$$

ఉదాహరణ - 13

కింది సమాచారంతో పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తిని లెక్కించండి.

	రూ
మూలధనం	1,60,000
సాధారణ రిజర్వు	60,000
లాభనష్టాల ఖాతా	1,00,000
15శాతం వడ్డీ అప్పు	2,00,000
సంవత్సరపు అమ్మకాలు	5,60,000
సంవత్సరంలో పన్ను చెల్లింపు	40,000
వడ్డీ, పన్నుల తర్వాత ఈ సంవత్సరం	
లాభం	80,000

జవాబు :

$$\text{పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తి} = \frac{\text{వడ్డీ, పన్ను ముందు లాభం}}{\text{వెచ్చించిన మూలధనం}} \times 100$$

$$\begin{aligned} \text{వడ్డీ, పన్ను ముందులాభం} &= 80,000 + 40,000 + 30,000 \\ &= \text{రూ. } 1,50,000 \end{aligned}$$

$$\text{వెచ్చించిన మూలధనం} = 1,60,000 + 60,000 + 1,00,000 + 2,00,000 = 5,20,000$$

$$\begin{aligned} \text{పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తి} &= \frac{1,50,000}{5,20,000} \times 100 \\ &= 28.84\% \end{aligned}$$

పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలు 29.2

కింది ఖాళీలను సరియైన పదం/పదాలతో పూరించండి.

1. పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తి _____ నిష్పత్తులలో ప్రాథమిక నిష్పత్తి

2. స్థూల లాభ నిష్పత్తి = _____ × 100

3. వెచ్చించిన మూలధనం = _____

4. _____ $\frac{\text{కార్యకలాపాల లాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు}} \times 100$

5. సంస్థ లాభదాయకతకు సంబంధించిన నిష్పత్తులను తెల్పుండి. _____

29.3 లివరేజీ నిష్పత్తి

దీనిని మూలధన నిర్మాణ నిష్పత్తి అని కూడా పిలుస్తారు. మూలధన నిర్మాణం అంటే వివిధ దీర్ఘకాలిక పెట్టుబడులు అనగా డిబెంచర్లు, ఆధిక్య మూలధనంలకు ఈక్విటీ మూలధనం, రిజర్వులు మిగులులకు మధ్య సంబంధంగా భావించాలి. సంస్థ ఆస్తులలో పెట్టుబడి పెట్టడం, ప్రతి వ్యాపార సంస్థకు ఒక ముఖ్య సమస్య. ఆర్థిక నియమాల ప్రకారం సంస్థ ఆస్తుల పెట్టుబడిలో ఋణం, ఈక్విటీ మూలధనాల మిశ్రమం సరియైన పాళ్ళలో ఉండాలి. సంస్థ యొక్క దీర్ఘకాలిక ఆర్థిక పరిస్థితి పరీక్షించడానికి ఈ నిష్పత్తిని లెక్కిస్తారు. లివరేజీ లేక మూలధనం నిర్మాణాన్ని విశ్లేషించడానికి ప్రధానంగా కేపిటల్ గేరింగ్ నిష్పత్తి లెక్కిస్తారు.

కేపిటల్ గేరింగ్ నిష్పత్తి :

దీనిని మూలధనం నిర్ణయ నిష్పత్తిగా కూడా పిలవవచ్చు. ఈ నిష్పత్తి, ఈక్విటీ మూలధనం, రిజర్వులు మిగులు మొత్తానికి ఆధిక్య మూలధనం ఇతర స్థిరవడ్డీ అప్పుల మొత్తాలకు మధ్య సంబంధాన్ని వివరిస్తుంది. ఆధిక్య మూలధనం, స్థిరవడ్డీ అప్పుల మొత్తం, ఈక్విటీ మూలధనం, రిజర్వులు మిగులు మొత్తాలను మించి ఉన్నట్లయితే సంస్థలో కేపిటల్ గేరింగ్ అధికస్థాయిలో ఉన్నట్లు, తక్కువగా ఉంటే కేపిటల్ గేరింగ్ తక్కువ స్థాయిలో ఉన్నట్లు భావించాలి.

కేపిటల్ గేరింగ్ నిష్పత్తి

$$= \frac{\text{ఈక్విటీ మూలధనం} + \text{రిజర్వులు, మిగులు}}{\text{ఆధిక్య మూలధనం} + \text{దీర్ఘకాలిక స్థిర వడ్డీ అప్పు}}$$

ప్రాముఖ్యత :

కేపిటల్ గేరింగ్ నిష్పత్తి చాలా ముఖ్యమైన నిష్పత్తి. కంపెనీ నిలకడగల డివిడెండు రేటు ప్రకటించడానికి అవసరమైన స్థాయిలో కేపిటల్ గేరింగ్ ఉంచాలి. కొత్త కంపెనీకి ఎక్కువ కేపిటల్ గేరింగ్ మంచిదికాదు. అంతేగాక రాబోయే కాలంలో లాభార్జన అనిశ్చితంగా ఉన్నా ఎక్కువ స్థాయి కేపిటల్ గేరింగ్ మంచిది కాదు.

ఉదాహరణ - 14

కింది సమాచారంతో కేపిటల్ గేరింగ్ నిష్పత్తి లెక్కించండి.

వనరులు	2009 మొత్తం(రూ)	2010 మొత్తం(రూ)
ఈక్విటీ మూలధనం	5,00,000	4,00,000
రిజర్వులు, మిగులు	3,00,000	2,00,000
8% ఆధిక్య మూలధనం	2,50,000	3,00,000
6% డిబెంచర్లు	2,50,000	4,00,000

జవాబు :

కేపిటల్ గేరింగ్ నిష్పత్తి

$$= \frac{\text{ఈక్విటీ మూలధనం} + \text{రిజర్వులు, మిగులు}}{\text{ఆధిక్య మూలధనం} + \text{దీర్ఘకాలిక స్థిర వడ్డీ అప్పు}}$$

$$2009 \text{ సంవత్సరానికి} = \frac{5,00,000 + 3,00,000}{2,50,000 + 2,50,000} = 8:5$$

$$2010 \text{ సంవత్సరానికి} = \frac{4,00,000 + 2,00,000}{3,00,00 + 4,00,000} = 8:7$$

పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలు 29.3

కింది ఖాళీలను సరియైన పదం/పదాలతో పూరించండి.

1. లివరేజీ నిష్పత్తిని _____ నిష్పత్తతో కూడా పిలుస్తారు.
2. _____ నిష్పత్తిని సంస్థ యొక్క దీర్ఘకాలిక ఆర్థిక పరిస్థితిని పరీక్షించడానికి లెక్కిస్తారు.
3. _____ ఈక్విటీ మూలధనం + రిజర్వులు, మిగులు
ఆధిక్యపు మూలధనం + దీర్ఘకాలిక వడ్డీ అప్పు
4. మూలధన నిర్మాణాన్ని అధ్యయనం చేయడానికి _____ నిష్పత్తిని ఉపయోగిస్తారు.

29.4 అకౌంటింగ్ నిష్పత్తుల పరిమితులు :

- ★ ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణలో అకౌంటింగ్ నిష్పత్తులు చాలా ప్రాముఖ్యమైనవి. వ్యాపార సంస్థ యొక్క వాస్తవమైన ఆర్థిక పరిస్థితిని, ఆర్థిక పటిష్టతను తెలుసుకోవడానికి అకౌంటింగ్ నిష్పత్తులు ఉపయోగపడతాయి. కాని నిష్పత్తుల విశ్లేషణ వల్ల లాభాలున్నప్పటికీ నష్టాలు కూడా చాలా ఉన్నాయి. నిష్పత్తుల విశ్లేషణ పరిమితులలో ముఖ్యమైనవి కింద వివరించడమైంది.

గుణాత్మక అంశాలను గమనించకపోవడం :

- ★ నిష్పత్తుల విశ్లేషణ పరిమాణాత్మక అంశాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. గుణాత్మక అంశాలను పూర్తిగా గమనించకుండా వదలివేయడం జరుగుతుంది. కాని కొన్ని సందర్భాల్లో పరిమాణాత్మక అంశాల కన్నా గుణాత్మక అంశాలే ప్రాముఖ్యం కలిగి ఉంటాయి.

ధరలలో మార్పులను గమనించకపోవడం :

- ★ ధరలలో మార్పుల వల్ల వివిధ కాలాల అంకెలను పోల్చడానికి కష్టంగా ఉంటుంది. అందువల్ల పోల్చడానికి ముందే ధరలలో మార్పులకు అనుగుణమైన సర్దుబాట్లు చేయాలి.

ఏకభావన లేకపోవడం :

- ★ ఏ నిష్పత్తి లెక్కించాలన్నా ఏకభావన ఉండదు. ఎందువల్లనంటే వివిధ సంస్థలు వివిధ అవసరాలకు వివిధ భావనలను కలిగి ఉంటాయి. ఉదాహరణకు కొన్నిసంస్థలు నికరలాభం అంటే వడ్డీ, పన్ను చెల్లించముందు లాభంగా తీసుకొంటే మరికొన్ని సంస్థలు వడ్డీ, పన్ను చెల్లించిన తరువాత ఉన్న లాభాన్ని నికరలాభంగా పరిగణిస్తారు. అందువల్ల విశ్లేషణ ఫలితాలు వేరుగా ఉంటాయి.

అసత్య అకౌంటి సమాచారం ఉపయోగించడం వల్ల పలితాలు తప్పుదారి పట్టిస్తాయి :

- ★ నిష్పత్తులు అకౌంటింగ్ సమాచారం పై ఆధారపడి ఉంటాయి. సమాచారం విశ్వసీయమైందిగా ఉన్నప్పుడే నిష్పత్తులు ఉపయోగకరంగా ఉంటాయి. సమాచారం విశ్వసీయంగా లేకుంటే నిష్పత్తులు విశ్వసీయను కలిగి ఉండవు.

★ పోల్చడానికి ప్రామాణిక నిష్పత్తి ఏదీకాదు :

★ అందరి ఆమోదం పొందిన, పోల్చడానికి ఉపయోగపడే ప్రామాణిక నిష్పత్తి ఏదీలేదు. ఒక పరిశ్రమకు వేరొక పరిశ్రమకు మధ్య ప్రామాణికాలలో తేడా ఉంటుంది.

భవిష్యత్తును ఊహించడంలో ఇబ్బందులు :

★ నిష్పత్తులు గడచిన కాలం ఫలితాల ఆధారంగా లెక్కిస్తారు. కాబట్టి అవి వర్తమాన, భవిష్యత్ పరిస్థితులను ప్రతిబింబించవు. కాబట్టి వీటిని భవిష్యత్ అంచనాలకు ఉపయోగించకుండా ఉండటమే మంచిది.

మీరు నేర్చుకున్న అంశాలు :

★ సంస్థ యొక్క దీర్ఘకాలిక ఋణబాధ్యతలను పరిష్కరించుకో గల సమర్థతను అప్పులు తీర్చే స్థోమత (Solvency) అంటారు. అప్పులు తీర్చే స్థోమత నిష్పత్తులు :

రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి

యాజమాన్యపు నిష్పత్తి

★ యాజమాన్యం సంస్థకు సమైచేసిన మూలధనం మొత్తాన్ని తెలుసుకొనేందుకు రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి లెక్కిస్తారు.

$$\text{రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి} = \frac{\text{బయటివారి నిధులు}}{\text{వాటాదారుల నిధులు}}$$

★ యాజమాన్యపు నిష్పత్తి వాటాదారుల నిధులకు మొత్తం ఆస్తులకు మధ్య సంబంధం ఏర్పరచును

$$\text{యాజమాన్యపు నిష్పత్తి} = \frac{\text{వాటాదారుల నిధులు}}{\text{మొత్తం ఆస్తులు}}$$

★ లాభదాయక నిష్పత్తులు సంస్థ మొత్తానికి సమర్థతను నిర్ధారణ చేయడానికి ఉపయోగపడతాయి.

★ ముఖ్యమైన లాభదాయ నిష్పత్తులు :

$$\text{స్థూల లాభ నిష్పత్తి} = \frac{\text{స్థూల లాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు}} \times 100$$

$$\text{నికరలాభ నిష్పత్తి} = \frac{\text{నికర లాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు}} \times 100$$

$$\text{కార్యకలాపాల లాభ నిష్పత్తి} = \frac{\text{కార్యకలాపాల లాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు}} \times 100$$

$$\text{పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తి} = \frac{\text{వడ్డీ, పన్ను, డివిడెండు ముందులాభం}}{\text{నికర అమ్మకాలు}} \times 100$$

★ వివిధ రకాల దీర్ఘకాలిక ఆర్థిక రుణాలు అనగా డిబెంచర్లు, ఆధిక్యపు మూలధనం మొత్తాలకు వాటామూలధనం, రిజర్వులు, మిగులు మొత్తాలకు మధ్య సంబంధాన్ని ఏర్పరచేది లివరేజీ నిష్పత్తి అంటారు.

★ కాపిటల్ గేరింగ్ నిష్పత్తి, ఈక్విటీ మూలధనం, రిజర్వులు, మిగులు మొత్తాలకు ఆధిక్యపు మూలధనం, ఇతర

దీర్ఘకాలిక స్థిర వడ్డీ రుణాల మొత్తాలకు మధ్య సంబంధం ఏర్పరచును.

కాపిటల్ గేరింగ్ నిష్పత్తి

= $\frac{\text{ఈక్విటీ మూలధనం} + \text{రిజర్వులు} + \text{మిగులు}}{\text{అధికృత మూలధనం} + \text{దీర్ఘకాలిక స్థిరవడ్డీరుణాలు}}$

★ అకౌంటింగ్ నిష్పత్తుల పరిమితులు

గుణాత్మక అంశాలను గమనించక పోవడం

ధరలలో మార్పులను గమనించక పోవడం

ఏకభావన లేకపోవడం

అసత్య సమాచారం వల్ల ఫలితాలు తప్పుదారి పట్టించడం

భవిష్యత్తును ఊహించడంలో ఇబ్బందులు

పాఠాంత ప్రశ్నలు

1. అప్పులను తీర్చే స్థావర నిష్పత్తులను క్లుప్తంగా వివరించండి.
2. లాభదాయక నిష్పత్తులంటే ఏమిటి? క్లుప్తంగా వివరించండి.
3. నిష్పత్తుల విశ్లేషణ పరిమితులేవి?
4. స్థూల లాభం, నికరలాభం అనగానేమి?
5. కేపిటల్ గేరింగ్ ను వివరించండి.
6. కింది సమాచారంతో ఎ) స్థూల లాభ నిష్పత్తి
బి) నికరలాభ నిష్పత్తి ని లెక్కించండి.
7. మొత్తం ఆస్తులు రూ. 12,50,000, మొత్తం అప్పులు రూ. 10,00,000, ప్రస్తుతపు అప్పులు రూ. 50,000. ఋణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి లెక్కించండి.
8. 2010 డిశంబరు 31తో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి మెస్సర్స్ భాను లిమిటెడ్ వారి లాభనష్టాల ఖాతా కింది విధంగా ఉంది.

	రూ		రూ
To ప్రారంభపు సరుకు	1,00,000	By అమ్మకాలు	5,60,000
To కొనుగోళ్ళు	3,50,000	By ముగింపు సరుకు	1,00,000
To వేతనాలు	9,000		
To స్థూల లాభం (తేల్చిననిల్వ)	2,01,000		
	6,60,000		6,60,000
To పరిపాలన ఖర్చులు	20,000	By స్థూలలాభం(తేల్చిననిల్వ)	2,01,000
To జీతాల,పరిపాలన ఖర్చులు	89,000	By పెట్టుబడులపై వడ్డీ	10,000
To వ్యాపారేతర కార్యకలాపాల ఖర్చులు	30,000	By పెట్టుబడుల అమ్మకంపై లాభం	9,000
To నికర లాభం			80,000
	2,19,000		2,19,000

ఎ) స్థూల లాభ నిష్పత్తి బి) నికరలాభ నిష్పత్తి సి) కార్యకలాపాల లాభ నిష్పత్తిని లెక్కించండి.

9. XYZ లిమిటెడ్ ఆస్తి అప్పుల వివరాలు కింది విధంగా ఉన్నాయి.

అప్పులు	మొత్తం రూ	ఆస్తులు	మొత్తం రూ
ఈక్విటీ మూలధనం	2,50,000	భూమి, భవనాలు	4,50,000
ఆధిక్యత మూలధనం	2,00,000	ప్లాంట్	4,00,000
రిజర్వులు	2,00,000	సరుకు	1,50,000
డివెంచర్లు	3,00,000	వివిధ ఋణగ్రస్తులు	1,00,000
ప్రస్తుతపు అప్పులు	2,00,000	నగదు	45,000
		ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు	5,000
	11,50,000		11,50,000

ఎ) రుణ-ఈక్విటీ బి) యాజమాన్యపు నిష్పత్తి లెక్కించండి.

29.1 పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలకు జవాబులు

1. బయటి వారి నిధులు
వాటాదారుల నిధులు
2. అప్పులు తీర్చే స్థామత
3. యాజమాన్యపు నిష్పత్తి
4. 2:2

20.2 పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలకు జవాబులు

1. లాభదాయక నిష్పత్తి
2. స్థూల లాభం
నికర అమ్మకాలు
3. స్థిరాస్తులు - తరుగుదల + ప్రస్తుతపు ఆస్తులు - ప్రస్తుతపు అప్పులు
4. కార్యకలాపాల లాభ నిష్పత్తి
5. స్థూల లాభ నిష్పత్తి, నికరలాభ నిష్పత్తి, పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తి, కార్యకలాపాల లాభ నిష్పత్తి

29.3 పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలకు జవాబులు

1. మూలధన నిర్మాణం 2. లివరేజి
3. కాపిటల్ గేరింగ్ నిష్పత్తి 4. కాపిటల్ గేరింగ్
- పాఠాంత ప్రశ్నలకు జవాబులు
6. ఎ) 23.8% బి) 14.29%
7. 2:1
8. ఎ) 35.9% బి) 14.3% సి) 16.4%
9. ఎ) 1:13 బి) 1:1.77

మీరు చేయవలసిన కార్యక్రమాలు :

మీ దగ్గరలోని స్టాక్ బ్రోకర్ కార్యాలయానికి వెళ్లి రెండు జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీల వార్షిక నివేదికలు సేకరించండి. ఆ రెండు కంపెనీల వార్షిక నివేదికలను అధ్యయనం చేసి కింది నిష్పత్తులను లెక్కించండి.

- ఎ) రుణ-ఈక్విటీ నిష్పత్తి
- బి) స్థూల లాభ నిష్పత్తి
- సి) నికరలాభ నిష్పత్తి
- డి) పెట్టుబడిపై రాబడి నిష్పత్తి

రెండు కంపెనీల లాభదాయకత, అప్పులు తీర్చే స్థాపితలను పోల్చి మీ అభిప్రాయాన్ని తెల్పండి.

నగదు ప్రవాహ నివేదిక

విషయ పరిచయం :

ముందు పాఠాలలో మీరు వివిధ రకాల ఆర్థిక నివేదికల విశ్లేషణ గురించి, ఆ విశ్లేషణకు ఉపయోగించే సాధనాలైన తులనాత్మక నివేదికలు, సమపరిమాణ నివేదికలు, ప్రవృత్తి విశ్లేషణ మొదలైనవాటి గురించి నేర్చుకొన్నారు. అంతేగాకుండా వివిధ రకాల అకౌంటింగ్ నిష్పత్తులైన లిక్విడిటీ, కార్యకలాపాల, లాభదాయకత, అప్పులు చెల్లించే స్థోమత మొదలైన నిష్పత్తుల గురించి కూడా నేర్చుకున్నారు. ఖాతాలను ప్రధానంగా పెరుగుదల (సంచిత) ఆధారంగా నిర్వహిస్తారని మనకు తెలుసు. కాని నగదు కూడా చాలా ప్రముఖ పాత్ర కలిగి ఉంటుంది. వ్యాపార కార్యకలాపాలైన ఆస్తుల కొనుగోళ్ళు, బాకీల పరిష్కారం, డిబెంచర్లు జారీ, ఋణ సేకరణల ద్వారా కూడా నగదు వసూలౌతుంది. అవసరమైన సమయానికి, అవసరమేర మాత్రమే నగదు అందుబాటులో ఉండాలి. కాని నగదు వృధాగా (అనుపయోగంగా) ఉండకూడదు. దీనికోసం మరొక విశ్లేషణ సాధనమైన నగదు ప్రవాహ నివేదికను ఉపయోగించాలి. ఈ పాఠంలో మీరు నగదు ప్రవాహ నివేదిక గురించి దీనిని తయారు చేయు విధానం గురించి నేర్చుకొంటారు.

లక్ష్యాలు :

ఈ పాఠం చదవడం ద్వారా మీరు

- ★ నగదు ప్రవాహ నివేదిక అర్థం,
- ★ నగదు ప్రవాహ నివేదిక ధ్యేయాలు
- ★ సమూహ ప్రకారం నగదు ప్రవాహ నివేదిక తయారీ
- ★ నగదు ప్రవాహ నివేదిక పరిమితులు గురించి తెలుసుకుంటారు.

30.1 అర్థం, ధ్యేయాలు

వ్యాపార సంస్థ ఆర్థిక జీవితంలో నగదు పాత్ర చాలా ప్రముఖమైనది. సప్లైదారులకు చెల్లించడానికి, రోజువారీ ఖర్చులకు, జీతాలు చెల్లించడానికి, వేతనాలు, వడ్డీ, డివిడెండ్లు చెల్లించడానికి ప్రతి సంస్థకు నగదు అవసరమౌతుంది. మానవ శరీరానికి రక్తమెలా అవసరమో, వ్యాపారానికి నగదు కూడా అలాగే అవసరముంటుంది. కాబట్టి ప్రతి వ్యాపార సంస్థ అవసరమైన మేర నగదు నిల్వలను ఉంచుకోవాలి. ఉదాహరణకు ఒక సంస్థ ఎంత లాభదాయకత కలిగివున్నా డివిడెండ్లు చెల్లించడానికి సరిపడా నగదు నిల్వలను ఉంచుకోకపోతే వాటాదారులకు, సాధారణ జనానికి ఏరకమైన సంకేతాలు అందుతాయో మనం ఊహించవచ్చు. కాబట్టి నగదు నిర్వహణ చాలా ముఖ్యమైనది. నగదు, తత్సమాన అంశాల రాకపోకలపై దృష్టి సారించాలి. నగదు అంటే చేతిలో నగదు, బ్యాంకులో డిపాజిట్లు. నగదు సమాన అంశాలంటే బ్యాంకు ఓవర్ డ్రాఫ్ట్, క్యాష్ క్రెడిట్, స్వల్పకాలిక డిపాజిట్లు, మార్కెట్లో అమ్మగల సెక్యూరిటీలు.

నగదు ప్రవాహ నివేదిక నగదు తత్సమాన అంశాల ప్రవాహం గురించి వివరిస్తుంది. ఆర్థిక నివేదికలను వినియోగించుకొనే వారికి ఈ నివేదిక అదనపు సమాచారంగా ఉపయోగపడుతుంది. ఇది నగదు రాకపోకల వివరాలను చూపుతుంది. ఈ నివేదిక సంస్థ యొక్క నగదు సేకరణ, నగదు వినియోగ సామర్థ్యాన్ని నిర్ధారిస్తుంది. నగదు ప్రవాహ నివేదిక అనగా ఒక నిర్దిష్ట కాలానికి నగదు వసూళ్ళు నగదు చెల్లింపుల సంక్షిప్త నివేదిక. ఇది నగదులో మార్పులకు కారణాలను కూడా వివరిస్తుంది. నగదు ప్రవాహం అంటే సంస్థలోకి వచ్చిన నగదు సంస్థ నుండి బయటకు పోయిన

నగదు సంస్థ నగదు స్థాయిని పెంచే నగదు ప్రవాహాన్ని సంస్థలోకి వచ్చే నగదు ప్రవాహంగాను, నగదు స్థాయిని తగ్గించే నగదు ప్రవాహాన్ని సంస్థ నుండి పోయే నగదు ప్రవాహంగా పిలుస్తారు. నగదు ప్రవాహ నివేదికలో నగదు వనరులైన, కార్యకలాపాల నుండి నగదు, ప్రస్తుతపు, స్థిరాస్తుల అమ్మకం, వాటాల, డిబెంచర్ల జారీ మొదలైన వాటిని చూపడమౌతుంది. అలాగే నగదు బయటకు పోవడానికి కారకాలైన కార్యకలాపాలు వల్ల నష్టం, ప్రస్తుతపు ఆస్తులు, స్థిరాస్తుల కొనుగోళ్ళు, డిబెంచర్లు, ఆధిక్యపు వాటాలు, దీర్ఘకాలిక అప్పుల చెల్లింపులను కూడా వివరంగా చూపడమౌతుంది. క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే ఒక నిర్ణీత కాలంలో సంస్థ నగదు వసూళ్ళు చెల్లింపుల వివరాలనందించే నివేదికనే నగదు ప్రవాహ నివేదికగా వివరించవచ్చు. నగదు ప్రవాహ నివేదిక ధ్యేయాలను కింది విధంగా వివరించవచ్చు ;

- ★ కార్యకలాపాల ద్వారా వసూలైన నగదు అంశాలను తెలుసుకోవడం ;
- ★ అప్పులు షెడ్యూల్ ప్రణాళికాబద్ధంగా చెల్లింపులు చేయడానికి నగదు ప్రవాహ నివేదిక ఉపయోగపడుతుంది ;
- ★ అన్ని ఆర్థిక నిర్ణయాలకు నగదు కేంద్రం. రాబోయే కాలంలో సంస్థ పెట్టుబడులకు ఆర్థిక ప్రణాళికల సూచికాలకు నగదును ఆధారంగా ఉపయోగించడం జరుగుతుంది.
- ★ సంస్థ లిక్విడిటీ స్థితిని బాగా అర్థం చేసుకోవడానికి నగదు ప్రవాహ నివేదిక ఉపయోగపడుతుంది. బ్యాంకులు, ఇతర ఆర్థిక సంస్థలు అప్పులు ఇచ్చే ముందు సంస్థల లిక్విడిటీని విశ్లేషించడానికి ఎక్కువగా నగదు ప్రవాహ నివేదికను ఉపయోగించడం జరుగుతుంది.
- ★ సమర్థవంతమైన సార్థకమైన నగదు నిర్వహణకు నగదు ప్రవాహ నివేదిక ఉపయోగపడుతుంది.
- ★ అంతర్గతంగా చేకూర్చబడిన నగదు ఎంతలాగా డివిడెండ్లు చెల్లింపుకు ఉపయోగించబడినదో అవగాహన చేసుకోవడానికి మేనేజ్మెంట్ సాధారణంగా నగదు ప్రవాహ నివేదిక లోని అంశాలను పరిశీలిస్తారు.
- ★ అకౌంటింగ్ ప్రమాణికాలలోని AS-3 (సవరించి) ఆధారంగా తయారు చేయబడిన నగదు ప్రవాహనివేదిక, కార్యకలాపాలలో ఉత్పత్తి అయిన వినియోగించబడిన నగదు వివరాలను, పెట్టుబడి, ఆర్థిక కార్యకలాపాలలో ఉత్పత్తి అయిన, వినియోగించబడిన నగదు వివరాలను విడి విడిగా చూపడం జరుగుతుంది.
- ★ సంస్థ ఆర్థిక స్థితి సమీక్షించుటకు నగదు ప్రవాహ నివేదిక చాలా ఉపయోగపడుతుంది.

AS-3 (సవరించి) ప్రకారం నగదు, సంబంధిత పదాలు

అకౌంటింగ్ ప్రమాణాల బోర్డు జారీచేసిన AS-3 (సవరించిన) ప్రకారం :

1. ఎ) నగదు నిధి :

నగదు నిధిలో ఇమిడి ఉన్న అంశాలు :

1. చేతిలో నగదు
2. బ్యాంకులలో ఉన్న డిమాండ్ డిపాజిట్లు
3. నగదు సమాన అంశాలు

బి) నగదు సమాన అంశాలలో స్వల్పకాలిక, ఆత్యధిక లిక్విడిటీ గల పెట్టుబడులు కలసి ఉంటాయి. ఈ పెట్టుబడులు వెంటనే నగదులోకి మార్చగలిగినవిగా ఉండి విలువలలో మార్పుల వల్ల నష్టం తక్కువగా ఉంటుంది.

2. సంస్థ లోపలికి వచ్చే, సంస్థ వెలుపలకు పోయే నగదు, తత్సమాన అంశాలను నగదు ప్రవాహాలుగా చెప్పవచ్చు.

నగదు ప్రవాహ నివేదికలో సంస్థలోకి వచ్చే నగదును, ప్రధానంగా మూడు రకాలుగా వర్గీకరించి చూపిస్తారు. అలాగే సంస్థ నుండి బయటికి పోయే నగదును కూడా 3 రకాలుగా వర్గీకరిస్తారు. వాటికి కింది విధంగా చెప్పవచ్చు.

ఎ) వ్యాపార కార్యకలాపాలు

బి) పెట్టుబడి కార్యకలాపాలు

సి) ఆర్థిక సహాయక (రుణ సహాయ) కార్యకలాపాలు

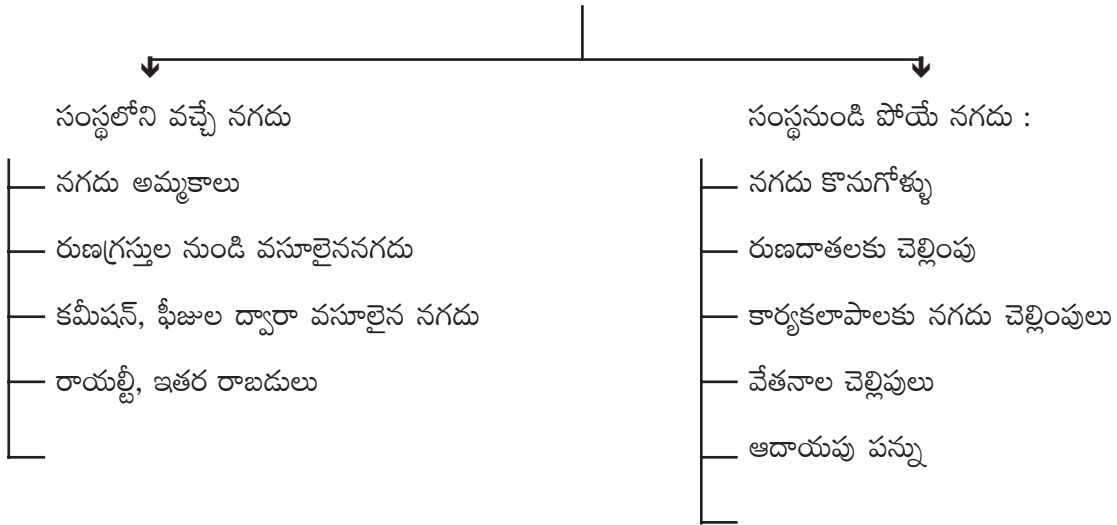
ఎ) వ్యాపార కార్యకలాపాలు : కార్యకలాపాలంటే సంస్థకు రాబడులను పెంపొందించే పనులు

బి) పెట్టుబడి కార్యకలాపాలు : నగదు సమాన అంశాలలో కలవని ఆస్తులను, పెట్టుబడులను సేకరించే కార్యకలాపాలను పెట్టుబడి కలాపాలంటారు.

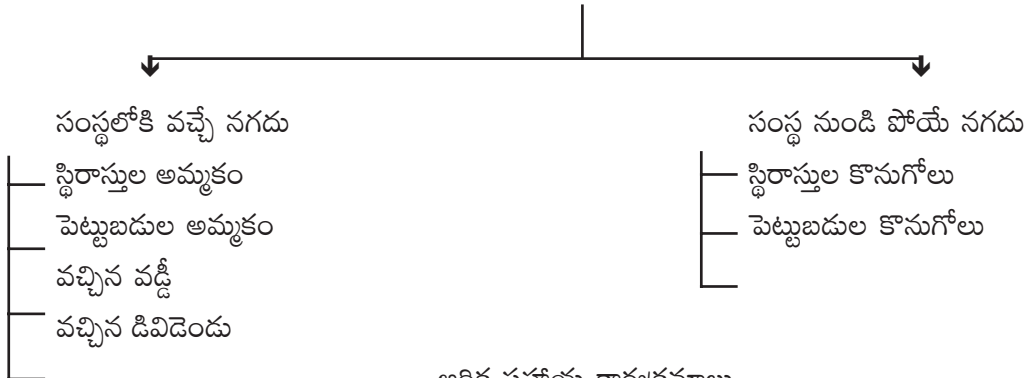
సి) ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాలు : యాజమాన్యపు మూలధనం (అధిక్యపు మూలధనంతో కలిపి) తీసుకున్న రుణాల పరిమాణం, సమ్మిశ్రణంలో మార్పు కార్యకలాపాలను ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాలంటారు.

AS-3 ప్రకారం నగదు రాక, పోకల కార్యకలాపాలను కింది విధంగా వివరించవచ్చు.

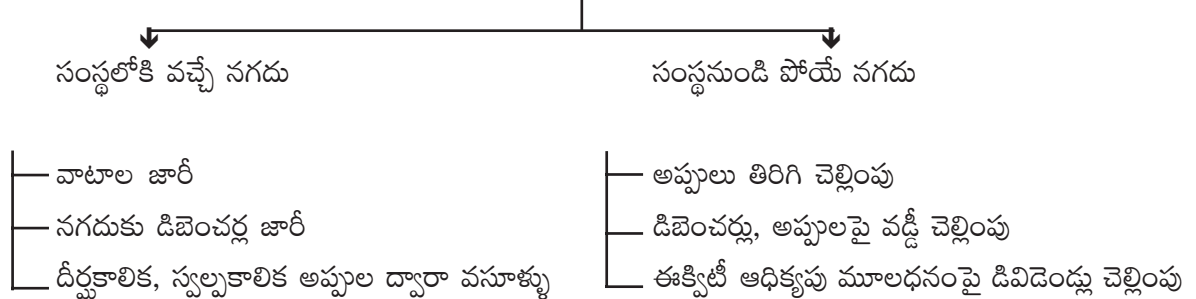
వ్యాపార కార్యకలాపాలు

పెట్టుబడి కార్యకలాపాలు

ఆర్థిక సహాయ కార్యక్రమాలు

పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలు: 30.1

కింది ఖాళీలను సరియైన పదం/పదాలతో పూరించండి.

1. నగదు ప్రవాహ నివేదిక నగదు, _____ అంశాల ప్రవాహం గురించి వివరిస్తుంది.
2. నగదు ప్రవాహ నివేదిక ఒక _____ నివేదిక
3. నగదు ప్రవాహ నివేదిక నగదు _____ మరియు _____లను ఒక నిర్ణీత కాలానికి తెలియజేస్తుంది.
4. AS-3 (సవరించిన) ప్రకారం నగదునిధిలో ఇమిడివున్న అంశాలు ఏమంటే చేతిలో నగదు, బ్యాంకులో ఉన్న డిమాండ్ డిపాజిట్లు మరియు _____

30.2 నగదు ప్రవాహ నివేదిక తయారు చేయుపద్ధతి :

నగదు ప్రవాహ నివేదిక తయారు చేయడానికి రెండు పద్ధతులున్నాయి. రెండుపద్ధతులలోను చివరి మొత్తాలు, వ్యాపార కార్యకలాపాలు, పెట్టుబడి, ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాలు మూడింటి విడి మొత్తాలు ఒకే రకమైన ఫలితాలనిస్తాయి. వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నగదు సమాచారంలో మాత్రమే ఈ రెండు పద్ధతులలో తేడా ఉంటుంది.

పరోక్ష పద్ధతి :

అకౌంటింగ్ ప్రమాణికం -3 (సవరించిన) ప్రకారం సమూహ నగదు ప్రవాహ నివేదిక _____ లో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి

వివరాలు

రూ

రూ

(i) వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం

లాభనష్టాల ఖాతా ప్రకారం నికరలాభం

లేదా లాభనష్టాల ఖాతా ప్రారంభపు మరియు ముగింపు

నిల్వల మధ్య తేడా

XXXX

కూడండి :

రిజర్వుకు మళ్ళింపు

XXX

ప్రస్తుతపు సంవత్సర ప్రతిపాదిత డివిడెండు

XXX

ఈ సంవత్సరంలో చెల్లించిన మధ్యకాలీన

డివిడెండు

XXX

ప్రస్తుతపు సంవత్సరంలో పన్నులకు ఏర్పాటు

XXX

లాభనష్టాల ఖాతాకు డెబిట్ చేయబడి

అసాధారణ అంశాలు

XXX

XXX

తీయండి :

లాభనష్టాల ఖాతాకు క్రెడిట్ చేయబడిన

అసాధారణ అంశాలు

XXX

ఆదాయపు పన్ను తిరిగి చెల్లింపు

XXX

A) పన్ను చెల్లింపు, అసాధారణ అంశాల నగదేతర

XXX

అంశాల, వ్యాపారేతర అంశాల సర్దుబాటుకు

XXX

ముందునికర లాభం

B) కూడండి

	రూ	రూ
తరుగుదల	xxx	
ప్రాథమిక ఖర్చులు	xxx	
వాటాల, డిబెంచర్లపై డిస్కౌంట్ రద్దు	xxx	
అప్పులు, డిబెంచర్లపై వడ్డీ	xxx	
స్థిరాస్తుల అమ్మకంపై వడ్డీ	xxx	xxx
		xxxx

C) తీయండి :

వచ్చిన వడ్డీ	xxx	
వచ్చిన డివిడెండ్లు	xxx	
వచ్చిన అద్దె	xxx	
స్థిరాస్తుల అమ్మకంపై లాభం	xxx	xxx
		xxxx

D). నిర్వహణమూల ధనం సర్దుబాట్లకు ముందు ఆపరేటింగ్ లాభం (A+B-C)

E) కూడండి :

	xxx
ప్రస్తుతపు ఆస్తులలో తగ్గుదల, ప్రస్తుతపు అప్పులలో పెరుగుదల	xxxx

F) తీయండి :

ప్రస్తుతపు ఆస్తులలో పెరుగుదల, ప్రస్తుతపు అప్పులలో తగ్గుదల	xxxx
తగ్గుదల	xxxx

G) కార్యకలాపాల వల్ల ఉత్పత్తి అయిన నగదు (D+E-F)

H) తీయండి : ఆదాయపుపన్ను చెల్లింపు

I) అసాధారణ అంశాల సర్దుబాటు ముందు

నగదు అసాధారణ అంశాల సర్దుబాటు(+(-))

J. వ్యాపార కార్యకలాపాలనుండి నికర నగదు

(ii) పెట్టుబడి కార్యక్రమాల నుండి నగదు ప్రవాహం

కూడండి :

స్థిరాస్తుల అమ్మకాల వసూళ్ళు	xxx
పెట్టుబడుల అమ్మకాల వసూళ్ళు	xxx
కనపడని ఆస్తుల అమ్మకాల వసూళ్ళు	xxx
వడ్డీ, డివిడెండ్లు వసూళ్ళు	xxx

తీయండి :

వసూలైన అద్దె	xxx
స్థిరాస్తుల కొనుగోలు	xxx
పెట్టుబడుల కొనుగోలు	xxx
గుడ్‌విల్డ్ లాంటి కనిపించని ఆస్తులు కొనుగోలు	xxx

xxx

xxxx

అసాధారణ అంశాల సర్దుబాటు(+(-)

xxx

పెట్టుబడి కార్యక్రమాలలో నుండి వచ్చిన

xxx

(ఉపయోగపడిన) నికర నగదు

(iii) ఆర్థిక సహాయ కార్యక్రమాల నుండి నగదు ప్రవాహం :

కూడండి:

వాటాల, డిబెంచర్ల జారీ ద్వారా వసూళ్ళు	xxx
ఇతర దీర్ఘకాలిక అప్పుల ద్వారా వసూళ్ళు	xxx
	xxx

తీయండి :

అంతిమ డివిడెండు నిధి	xxx
మధ్యకాలీన డివిడెండు నిధి	xxx
డిబెంచర్లు, అప్పులపై చెల్లించిన వడ్డీ	xxx
అప్పులు తిరిగి చెల్లింపు	xxx
డిబెంచర్లు, ఆధిక్యపు వాటాల చెల్లింపు	xxx
అసాధారణ అంశాల సర్దుబాటు(+(-)	xxx
ఆర్థిక కార్యకలాపాల నుండి వచ్చిన (ఉపయోగించిన)	xxxx
నికర నగదు	

(iv) నికర నగదు తత్వమాన అంశాల పెరుగుదల/తగ్గుదల

((i)+(ii)+(iii))

xxx

(v) కూడండి:

సంవత్సరం ప్రారంభంలో నగదు, తత్వమాన అంశాల మొత్తం

చేతిలోనగదు

xxx

బ్యాంకులో నగదు/బ్యాంకు ఓవర్‌డ్రాఫ్ట్

xxx

స్వల్పకాలిక డిపాజిట్‌లు

xxx

మార్కెట్ చేయగల సెక్యూరిటీలు

xxx

xxx

xxx

తీయండి :

సంవత్సరం ఆఖరులో నగదు, తత్సమాన అంశాల మొత్తం	xxx	
చేతిలో నగదు	xxx	
బాంకులో నగదు / బ్యాంకు ఓవర్‌డ్రాఫ్ట్	xxx	
స్వల్పకాలిక డిపాజిట్‌లు	xxx	
మార్కెట్ చేయగల సెక్యూరిటీలు	xxx	xxx
		xxx

ప్రత్యక్ష పద్ధతి :

అకౌంటింగ్ ప్రామణికం -3 (సవరించిన) ప్రకారం నమూనా నగదు ప్రవాహ నివేదికలో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి

వివరాలు రూ రూ

(i). కార్య కలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం

A) కార్యకలాపాల ద్వారా నగదు వసూళ్ళు :

నగదు అమ్మకాలు	xxx	
ఖాతాదారుల నుండి వచ్చిన నగదు	xxx	
వచ్చిన వర్తకపు కమీషన్	xxx	
రాయల్టీల వసూళ్ళు	xxx	xxx

B) తీయండి : కార్యకలాపాలకు చెల్లించిన నగదు :

నగదు కొనుగోళ్ళు	xxx	
సప్లైదారులకు చెల్లింపులు	xxx	
కార్యాలయం, ఉత్పత్తి, అమ్మకం, పంపిణీ ఖర్చులకు చెల్లింపు	xxx	xxx

C) కార్యకలాపాల ద్వారా ఉత్పత్తి అయిన నగదు (A-B)

D తీయండి: చెల్లించిన ఆదాయపుపన్ను

E) అసాధారణ అంశాలకు ముందు నగదు

F) అసాధారణ అంశాల సర్దుబాటు (+(-) వసూలు/చెల్లింపు

G) కార్యకలాపాల ద్వారా వచ్చిన/కోల్పోయిన నగదు

(ii) పెట్టుబడి కార్యక్రమాల ద్వారా నగదు ప్రవాహం

(పరోక్ష పద్ధతిలో చూపిన ప్రకారం లెక్కించాలి)

(iii) ఆర్థిక సహాయ కార్యక్రమాల ద్వారా నగదు ప్రవాహం

(పరోక్ష పద్ధతి ప్రకారం లెక్కించాలి)

(iv) నికర నగదు, తత్సమాన అంశాల పెరుగుదల/తగ్గుదల(i+ii+iii)

(v) కూడండి: సంవత్సర ప్రారంభంలో నగదు తత్సమాన అంశాల మొత్తం

(vi) తీయండి: సంవత్సరం చివరలో నగదు, తత్సమాన అంశాల మొత్తం

నగదు ప్రవాహ నివేదిక గురించి కొన్ని వాస్తవాలు

- (i). లిస్టెడ్ కంపెనీలు మాత్రమే నగదు ప్రవాహ నివేదిక తయారు చేయవలసి ఉంటుంది.
- (ii). లాభనష్టాల ఖాతా, ఆస్తి అప్పుల పట్టీ తయారుచేసిన ఆకౌంటింగ్ సంవత్సరంనే నగదు ప్రవాహ నివేదిక తయారు చేయడానికి కూడా ఉపయోగించాలి.
- (iii) నగదు ప్రవాహ నివేదికలోని ప్రధాన అంశాలు :
 - (a) కార్యకలాపాల నుండి నగదు
 - (b) పెట్టుబడి కార్యక్రమాల నుండి నగదు
 - (c) ఆర్థిక సహాయ కార్యక్రమాల నుండి నగదు
- (iv). రాబడి ఉత్పత్తి చేయు కార్యకలాపాలు పెట్టుబడి కార్యకలాపాలు గాని, ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాలు గాని కావు
- (v) కార్యకలాపాల నుండి నగదు లెక్కింపు విధాలు రెండు :
అవి ప్రత్యక్ష పద్ధతి, పరోక్ష పద్ధతి. S.E.B.I అనగా భారతీయ సెక్యూరిటీల ఎక్స్‌చేంజీబోర్డు సూచించిన మార్గదర్శకాల ప్రకారం ప్రత్యక్ష పద్ధతినే ఉపయోగించాలి.
- (vi) అసాధారణ అంశాలు : నగదు ప్రవాహానికి సంబంధించిన అసాధారణ అంశాలు వ్యాపార కార్యకలాపాలు, పెట్టుబడి కార్యకలాపాలు, ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాలుగా వర్గీకరిస్తారు. ఉదాహరణకు భూకంపం వల్ల నష్టపోయిన సరుకునకు సంబంధించి భీమా కంపెనీ నుండి వచ్చిన మొత్తాన్ని వ్యాపార కార్యకలాపాల ద్వారా వచ్చిన నగదుగా పరిగణిస్తారు.

పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలు 30.2

కింది ఖాళీలను సరియైన పదం/పదాలతో పూరించండి.

- (i) _____ కంపెనీలు మాత్రమే నగదు ప్రవాహ నివేదిక తయారుచేయవలసి ఉంటుంది.
- (ii). నగదు ప్రవాహ నివేదిక తయారుచేసే పద్ధతులు రెండు అవి.
(1) ప్రత్యక్ష పద్ధతి (2) _____ పద్ధతి
- (iii). నగదు ప్రవాహాలను మూడు రకాలుగా వర్గీకరిస్తారు. అవి
1) వ్యాపార కార్యకలాపాలు, 2) ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాలు, 3) _____ కార్యకలాపాలు
- (iv) S.E.B.I అనగా భారతీయ సెక్యూరిటీల ఎక్స్‌చేంజీబోర్డు సూచించిన మార్గదర్శకాల ప్రకారం నగదు ప్రవాహ నివేదిక తయారుచేయడానికి _____ పద్ధతినే ఉపయోగించాలి.

30.3 నగదు ప్రవాహ నివేదిక తయారు చేయడం :

(i) వ్యాపార కార్యకలాపాలు

వ్యాపార కార్యకలాపాలనుండి నగదును వ్యాపార సంస్థ యొక్క ప్రధాన రాబడి కార్యకలాపాల నుండి సేకరించడం జరుగుతుంది. వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నగదు అంశాలలో కొన్నింటిని కింది విధంగా వివరించవచ్చు.

- 1) వస్తు, సేవల అమ్మకాల ద్వారా నగదు వసూళ్ళు
- 2) రాయర్టీలు, ఫీజు, కమీషన్లు, ఇతర రాబడుల నుండి నగదు వసూళ్ళు
- 3) వస్తు, సేవల సమైదారులకు నగదు చెల్లింపులు
- 4) సిబ్బందికి నగదు చెల్లింపులు
- 5) ఆదాయపు పన్ను చెల్లింపు లేదా వాపసు

వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం నిర్ధారణ

వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహాన్ని నిర్ధారించటంలో రెండు దశలుంటాయి.

మొదటి దశ :

నిర్వహణ మూలధనం మార్పుల సర్దుబాటు ముందు కార్యకలాపాల లాభాన్ని లెక్కించు విధానం :

	మొత్తం రూ.
పన్ను అసాధారణ అంశాల ముందు నికరలాభం	xxxx

కూడండి :

లాభనష్టాల ఖాతాకు ఇంతకుముందే డెబిట్ చేసిన

నగదేతర, వ్యాపారేతర కార్యకలాపాల అంశాలు

తరుగుదల xxx

కృత్రిమ ఆస్తుల రద్దు xxx

స్థిరాస్తుల అమ్మకంపై నష్టం xxx

దీర్ఘకాలిక పెట్టుబడుల అమ్మకంపై నష్టం xxx

పన్నుకోసం ఏర్పాటు xxx

డెవిడెండు చెల్లింపు	xxx	xxxx
		xxxx

తీయండి :

లాభనష్టాల ఖాతాకు ఇంతకుముందే క్రెడిట్

చేసిన నగదేతర, వ్యాపారేతర కార్యకలాపాల అంశాలు :

స్థిరాస్తుల అమ్మకంపై లాభం xxx

దీర్ఘకాలిక పెట్టుబడుల అమ్మకంపై లాభం	xxx	xxx
-------------------------------------	-----	-----

నిర్వహణ మూలధనంలో మార్పులముందు

xxxx

వ్యాపార కార్యకలాపాలనుండి లాభం

రెండవ దశ :

నిర్వహణ మూలధనం మార్పుల ముందు కార్యకలాపాల నుండి నగదు లెక్కించిన తర్వాత ప్రస్తుతపు ఆస్తులు, ప్రస్తుతపు అప్పులలో పెరుగుదల, తగ్గుదలను సర్దుబాటు చేయాలి.

ప్రస్తుతపు ఆస్తులు, ప్రస్తుతపు అప్పులు పెరుగుదల, తగ్గుదలను సర్దుబాటు చేయడానికి కింది సాధారణ నియమాలను పాటించాలి.

A ప్రస్తుతపు ఆస్తులు

(i). ప్రస్తుతపు ఆస్తులలో పెరుగుదల అంశం సంస్థలోకి నగదు ప్రవాహం తగ్గుదలకు దారి తీస్తుంది. ఎందువలనంటే నగదు ప్రస్తుతపు ఆస్తులలో దిగ్బంధం చేయబడుతుంది.

(ii) ప్రస్తుతపు ఆస్తులలో తగ్గుదల అంశం. సంస్థలోకి నగదు ప్రవాహం పెరుగుదలకు దారి తీస్తుంది. ఎందువలనంటే ప్రస్తుతపు ఆస్తుల అమ్మకం వలన నగదు విడుదల అవుతుంది.

B ప్రస్తుతపు అప్పులు

- (i) ప్రస్తుతపు అప్పులలో పెరుగుదల అంశం సంస్థనుండి పోయే నగదు ప్రవాహం తగ్గుదలకు దారితీస్తుంది. ఎందువల్ల నంటే నగదు పొదుపు చేయబడుతుంది.
- (ii) ప్రస్తుతపు అప్పులలో తగ్గుదల అంశం సంస్థనుండి పోయే నగదు ప్రవాహం పెరుగుదలకు దారితీస్తుంది. ఎందువల్లనంటే అప్పు చెల్లింపువల్ల నగదు బయటకు పోతుంది.

పైన వివరించిన సమాచారం ప్రకారం,

కార్యకలాపాల నుండి నగదు = నిర్వహణ మూలధనం మార్పులకు ముందు
 కార్యకలాపాల నుండి లాభం + ప్రస్తుతపు ఆస్తులలో నికర తగ్గుదల + ప్రస్తుతపు అప్పులలో నికర పెరుగుదల - ప్రస్తుతపు ఆస్తుల నికర పెరుగుదల - ప్రస్తుతపు అప్పులలో నికర తగ్గుదల

ఉదాహరణ - 1

ఆదాయ నివేదిక ప్రకారం ఒకసంవత్సరంలో లాభం రూ.1,10,000, స్థిరాస్తులపై ఆ సంవత్సరంలో తరుగుదల రూ.44,00,000గా నివేదించబడింది. ఆ సంవత్సరం ప్రారంభంలోను, సంవత్సరం చివరలోను ప్రస్తుతపు ఆస్తులు, ప్రస్తుతపు అప్పుల నిల్వలు కింది విధంగా ఉన్నాయి. కార్యకలాపాల నుండి నగదును లెక్కించండి.

	సంవత్సరం ప్రారంభంలో మొత్తం రూ	సంవత్సరం చివరలో మొత్తం రూ
<u>ప్రస్తుతపు అంశాలు</u>		
నగదు	1,30,000	1,40,000
ఋణగ్రస్తులు	2,00,000	1,80,000
సరుకు	2,90,000	3,00,000
ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు	15,000	16,000
చెల్లించవలసిన ఖాతాలు	1,02,000	1,16,000

కార్యకలాపాల నుండి నగదు

వివరాలు		మొత్తం రూ.
నికర లాభం		1,10,000
నగదేతర, వ్యాపారేతర కార్యకలాపాలనుండి నగదు:		
కూడండి : తరుగుదల		44,000
నిర్వహణ మూలధనం మార్పుల ముందు కార్యకలాపాల నుండి లాభం		1,54,000
నిర్వహణ మూలధనంలో మార్పుల సర్దుబాటు		
ప్రస్తుతపు ఆస్తులు :		
కూడండి: a) సరుకులో తగ్గుదల	10,000	
b) ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులలో తగ్గుదల	1,000	11,000
		1,65,000
తీయండి: a) ఋణగ్రస్తులలో పెరుగుదల	20,000	
ప్రస్తుతపు అప్పులు :		
b) చెల్లించవలసిన ఖాతాలలో తగ్గుదల	14,000	34,000
కార్యకలాపాల నుండి నికరనగదు ప్రవాహం		1,31,000

8. రెండవ దశ :

పెట్టుబడి కార్యకలాపాలు

స్థిరాస్తుల లేదా దీర్ఘకాలిక ఆస్తులు, పెట్టుబడులు కొనుగోళ్ళు, అమ్మకాల వ్యవహారాలను పెట్టుబడి కార్యగా చెప్పవచ్చు.

పెట్టుబడి కార్యకలాపాల ద్వారా ఉత్పన్నమయ్యే నగదు

ప్రవాహాలకు ఉదాహరణలు

1. స్థిరాస్తులు పొందటానికి నగదు చెల్లింపులు
2. స్థిరాస్తులు అమ్మకం ద్వారా వచ్చే నగదు మొత్తాలు
3. వాటాలు, డిబెంచర్లు పెట్టుబడులు పొందటానికి చెల్లింపులు
4. మూడో పార్టీలకు ఇచ్చిన అడ్వాన్సులు అప్పుల నుండి నగదు వసూళ్ళు

ఈవిధంగా పెట్టుబడి కార్యకలాపాలనుండి సంస్థలోకి నగదు ప్రవాహం కార్యకలాపాలు కింది విధంగా ఉంటాయి.

ప్లాంటు, యంత్రాలు, భూమి భవనాలు, ఫర్నిచర్, గుడ్విల్ మొదలైనవి.

ఇతర కంపెనీలలోని వాటాల పెట్టుబడుల రూపంలో ఉన్న ఆస్తుల అమ్మకం

మూడో పార్టీలకు ఇచ్చిన అప్పుల అసలు మొత్తం తాలుకా నగదు వసూళ్ళు

సంస్థ నుండి పోయే నగదు ప్రవాహం పెట్టుబడి కార్యకలాపాలు :

భూమి, భవనాలు, ఫర్నిచరు, యంత్రాళ మొదలైన స్థిరాస్తుల కొనుగోళ్ళు

కంటికి కనిపించని ఆస్తులైన గుడ్విల్, ట్రేడ్ మార్క్స్ మొదలైనవి.

వాటాలు, డిబెంచర్ల కొనుగోలు

ప్రభుత్వ బాండ్ల కొనుగోలు

మూడో పార్టీలకు ఇచ్చిన అప్పులు

ఉదాహరణ - 2

కింది సమాచారంతో పెట్టుబడి కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహాన్ని లెక్కించండి.

వివరాలు	ప్రారంభం	ముగింపు
	రూ	రూ
యంత్రాలు (ఖరీదు)	4,00,000	4,20,000
తరుగుదల నిధి	1,00,000	1,10,000
పేటెంట్లు	2,80,000	1,60,000

అదనపు సమాచారం :

- (i). ఆ సంవత్సరంలో ఒక యంత్రం ఖరీదు రూ. 40,000 దీని తరుగుదల నిధి రూ. 24,000. దీనిని రూ. 20,000లకు అమ్మడమైంది.
- (ii) పేటెంట్లపై రూ. 40,000 రద్దు చేయడమైంది. కొన్ని పేటెంట్లను రూ. 20,000 లాభానికి అమ్మడమైంది.

జవాబు :

పెట్టుబడి కార్యకలాపాలనుండి నగదు ప్రవాహం

వివరాలు	రూ
యంత్రాల అమ్మకం ద్వారా వచ్చిన నగదు	20,000
పేటెంట్ల అమ్మకం ద్వారా వచ్చిన నగదు	1,00,000
తీయండి :	1,20,000
యంత్రాల కొనుగోలు వల్ల బయటకు పోయిన నగదు	60,000
పెట్టుబడి కార్యకలాపాల ద్వారా వచ్చిన నికర నగదు	60,000

వర్కరింగ్ నోట్సు :

Dr	రూ	యంత్రాల ద్వారా	రూ	Cr.
To తెచ్చిన నిల్వ	4,00,000	By బ్యాంకు (యంత్రఅమ్మకం)	20,000	
To లా న ఖాతా				
(యంత్రం అమ్మకంపై లాభం)	4,000	By తరుగుదలనిధి(అమ్మినయంత్రం తరుగుదల)	24,000	
To బ్యాంకు	6,000	By తేల్చిన నిల్వ	4,20,000	
	<u>4,64,000</u>		<u>4,64,000</u>	
Dr	రూ	పేటెంట్లు ఖాతా	రూ	Cr.
To తెచ్చిన నిల్వ	2,80,000	By బ్యాంకు (అమ్మకం)	1,00,000	
To లా న ఖాతా				
(అమ్మకం పై లాభం)	20,000	By లా న ఖాతా	40,000	
		(రద్దుచేయబడిన పేటెంట్లు)		
		By తేల్చిన నిల్వ	1,60,000	
	<u>3,00,000</u>		<u>3,00,000</u>	

మూడవ దశ :

ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాలు :

నగదు ప్రవహ నివేదిక మూడవ విభాగంలో దీర్ఘకాలిక అప్పులు, ప్రస్తుత కాలానికి సంబంధించని, వాటాదారుల మూలధనానికి సంబంధించిన కార్యకలాపాల వల్ల వచ్చిన నగదు, చెల్లించిన నగదు వివరాలు చూపబడతాయి. నగదు సహాయ కార్యకలాపాలకు సంబంధించిన నగదు ప్రవాహాలకు ఉదాహరణలు కింది విధంగా చెప్పవచ్చు :

వాటాలు, వాటిని పోలిన పత్రాల జారీ నుండి నగదు వసూళ్ళు

డిబెంచర్లు, అప్పులు, పత్రాలు, బాండ్లు జారీవల్ల ఇతర స్వల్పకాలిక ఋణాలను నగదు వసూళ్ళు

అప్పులు తీర్చడానికి నగదు చెల్లింపు

ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాలు ద్వారా సంస్థలోకి వచ్చే నగదు వ్యవహారాలు :

నగదుకు మాత్రమే జారీ చేయబడిన ఈక్విటీ, ఆధిక్యపు వాటా మూలధనం

నగదుకు మాత్రమే జారీచేయబడిన డిబెంచర్లు, బాండ్లు, దీర్ఘకాలిక ఋణపత్రాలు

ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాల వల్ల సంస్థ నుండి బయటకు పోయే నగదు వ్యవహారాలు :

వాటాదారులకు డివిడెండ్లు చెల్లింపు

డిబెంచర్లు, బాండ్లు, అప్పుల విమోచన లేదా తిరిగి చెల్లింపు

ఆధిక్యపు మూలధనం విమోచన

ఈక్విటీ వాటాల తిరిగి కొనుగోలు

ఉదాహరణ - 3

కింది సమాచారంతో ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాల నుండి నగదును లెక్కించండి.

వివరాలు	31-12-2006	31-12-2007
రూ	రూ	
ఈక్విటీ మూలధనం	4,00,000	5,00,000
10శాతం డిబెంచర్లు	1,50,000	1,00,000
సెక్యూరిటీల ప్రీమియం	40,000	50,000

అదనపు సమాచారం :

డిబెంచర్ల పై చెల్లించిన వడ్డీ రూ. 10,000

జవాబు :

ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాల నుండి నగదు లెక్కింపు	
వివరాలు	రూ.
వాటాల జారీ ద్వారా నగదు వసూళ్ళు (ప్రీమియం కలుపుకొని)	1,10,00

తీయండి :

డిబెంచర్ల పై వడ్డీ చెల్లింపు	10,000	
డిబెంచర్లు తిరిగి చెల్లింపు	50,000	60,000
ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాల నుండి నగదు		50,000

ఉదాహరణ - 4

కింది నగదు ప్రవాహ సమాచారాన్ని వ్యాపార కార్యకలాపాల పెట్టుబడి కార్యకలాపాల, ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాల నగదు ప్రవాహాలుగా వర్గీకరించండి.

- a నగదుకు సరుకు అమ్మకాలు
- b ముడి సరుకు సపైదారులకు నగదు చెల్లింపు
- c సిబ్బంది వేతనాలు, జీతాలకు నగదు చెల్లింపు
- d సిరాస్తుల సేకరణకు నగదు చెల్లింపు
- e ప్రీమియంతో వాటాల జారీ ద్వారా నగదు వసూళ్ళు
- f డివిడెండు చెల్లింపు
- g పెట్టుబడులపై వచ్చిన వడ్డీ
- h డిబెంచర్ల వడ్డీ
- i ఆదాయపు పన్ను చెల్లింపు
- j దీర్ఘకాలిక అప్పుల చెల్లింపు

జవాబు :

A వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం

- a) నగదుకు సరుకు అమ్మకం : సరుకు అమ్మకం సాధారణ వ్యాపార కార్యకలాపం (సంస్థలోకి వచ్చే నగదు ప్రవాహం)
- b) ముడి సరుకు సపైదారులకు నగదు చెల్లింపు :
సరుకు కొనుగోలుకు చేసే సాధారణ చెల్లింపు
(సంస్థ నుండి పోయే నగదు)
- c) సిబ్బందికి జీతాలు, వేతనాల చెల్లింపు :
ఆఫీసులో సేవలనందించినందుకు సిబ్బందికి చెల్లింపు
(సంస్థ నుండి పోయే నగదు)
- (i) ఆదాయపు పన్ను చెల్లింపు :
వ్యాపార లాభంపై చెల్లించిన ఆదాయపు పన్ను
(సంస్థ నుండి పోయే నగదు)

B) పెట్టుబడి కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం :

- a స్థిరాస్తులు సేకరణకు నగదు చెల్లింపులు :
దీర్ఘకాలిక ఆస్తుల కొనుగోలు (సంస్థ నుండి పోయే నగదు)
- b పెట్టుబడులపై వచ్చిన వడ్డీ :

ఇది పెట్టుబులపై ఆదాయ (సంస్థలోకి వచ్చే నగదు)

C) నగదు సహాయ కార్యక్రమాల నుండి నగదు ప్రవాహం :

- a వాటాలు ప్రీమియంతో జారీ ద్వారా నగదు వసూళ్ళు :
(సంస్థలోకి వచ్చే నగదు)
- b డివిడెండ్ల చెల్లింపు : ఇది వాటాల బారీ సంబంధించి అంశం
(సంస్థ నుండి పోయే నగదు)

- c) డిబెంచర్ల పై వడ్డీ చెల్లింపు : అప్పుల ద్వారా మూలధనంకు సంబంధించిన చెల్లింపు (సంస్థ నుండి పోయే నగదు)
- i) దీర్ఘకాలిక అప్పు నగదు చెల్లింపు : అప్పుల ద్వారా మూలధనం లేదా ఋణాల చెల్లింపు (సంస్థ నుండి పోయే నగదు)

పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలు 30.3

కింది అంశాలను i)వ్యాపార కార్యకలాపాల ii) పెట్టుబడి, ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాలుగా వర్గీకరించండి.

- ఆదాయపు పన్ను వాపసు
- వాటాదారులకు డివిడెండు చెల్లింపు
- భూమి, భవనాల కొనుగోళ్ళు
- ప్లాంటు కొనుగోలు
- డిబెంచర్లపై వడ్డీ చెల్లింపు.

30.4 ప్రత్యేక అంశాల పరిగణ

- మధ్యకాలీన డివిడెండు చెల్లింపు :

కింది విధానాన్ని అనుసరించాలి :

- సంవత్సరంలో చెల్లించిన మధ్యకాలీన డివిడెండు మొత్తాన్ని నగదు ప్రవాహ నివేదికలో బయటకు పోయే నగదుగా చూపడం జరుగుతుంది.
- కార్యకలాపాల నుండి నగదు లెక్కకట్టేటప్పుడు ఈ మొత్తాన్ని లాభానికి కలపడం జరుగుతుంది.
- సవరించిన నికరలాభ అంకెల ఆధారంగా కార్యకలాపాల నుండి నగదు లెక్కిస్తే సర్దుబాటు అవసరముండదు

(ii) ప్రతిపాదించిన డివిడెండు :

ఆస్తి అప్పులు పట్టీ తయారు చేసిన తర్వాత జరిగే సర్వసభ్య సమావేశంలో డివిడెండు ప్రకటించడం జరుగుతుంది. కాబట్టి ఇవి వ్యాపార కార్యకలాపాల అంశం కాదు. దీనివల్ల కార్యకలాపాల వల్ల నగదు ప్రవాహం ప్రభావితం కాదు. అందువల్ల ప్రతిపాదించిన డివిడెండు మొత్తాన్ని ప్రస్తుతపు సంవత్సర లాభానికి తిరిగి కలపడం జరుగుతుంది. అలాగే సంవత్సరంలో చెల్లించిన డివిడెండును సంస్థ నుండి పోయే నగదు ప్రవాహంగా చూపడం జరుగుతుంది.

(ii) మూలధనం :

వాటా మూలధనంలో పెరుగుదల, వాటాల నగదుకు జారీ చేయడం వల్ల సంభవిస్తే దానిని సంస్థలోకి వచ్చిన నగదు ప్రవాహంగా పరిగణిస్తారు. ఉదాహరణకు, ఒక కంపెనీ రూ.10,000 వాటాలు వాటా ఒకటికి రూ.10రూ॥చొ॥న నగదుకు జారీచేస్తే, రూ.1,00,000 మొత్తాన్ని ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాల వల్ల సంస్థలోకి వచ్చిన నగదు ప్రవాహంగా చూపడం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా ఆధిక్యపు మూలధనం విమోచనం (తిరిగి చెల్లింపు)ను సంస్థ నుండి బయటకు పోయే నగదు ప్రవాహంగా చూపడం జరుగుతుంది. కాని, స్థిరాస్తుల కనుగోలుకు గాని, డిబెంచర్ల విమోచనకు గాని వాటా మూలధనం జారీచేస్తే నగదు ప్రవాహం ఏమీ జరగదు. అలాగే బోనస్ వాటాల జారీ వల్ల కూడా నగదు ప్రవాహం ఏమీ జరగదు.

(iv) స్థిరాస్తుల కొనుగోలు లేదా అమ్మకం :

తులనాత్మక ఆస్తిఅప్పుల పట్టీలలో రెండు తేదీలకు సంబంధించిన స్థిరాస్తుల అంకెల ద్వారా ఒక స్థిరాస్థి అమ్మబడిందో కొనబడిందో సూచించవచ్చు. దానిని బట్టి సంస్థలోనికి నగదు ప్రవాహం జరిగిందో లేదో సంస్థ నుండి నగదు ప్రవాహం జరిగిందో చెప్పవచ్చు. ఉదాహరణకు ప్లాంటు యంత్రాల మొత్తం క్రితం సంవత్సరంలో రూ.50,000గాను వర్తమాన సంవత్సరంలో రూ.60,000గాను ఉండి ఏవిధమైన అదనపు సమాచారం లేకుంటే వర్తమాన సంవత్సరంలో

రూ,10,000 ప్లాంటు యంత్రాలు కొనుగోలు చేసినట్లుగా నిర్ధారించి చెప్పవచ్చు. కాబట్టి రూ,10,000లను సంస్థ నుండి పోయిన నగదుగా చూపడం జరుగును.

(v) పన్నుకోసం ఏర్పాటు :

ఇది వ్యాపారేతర కార్యకలాపాల అంశం లేదా ఆదాయపు నివేదిక / లాభనష్టాల ఖాతాకు సర్దుబాటు అంశం కాబట్టి దానివల్ల కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం తగ్గదు. అందువల్ల పన్ను తర్వాత లాభం ఇచ్చి, వర్తమాన సంవత్సరంలో పన్నుకోసం ఏర్పాటు మొత్తం చేస్తే దానిని తిరిగి వర్తమాన సంవత్సరం లాభానికి కలపాలి.

నగదు ప్రవాహ నివేదికలో చెల్లించిన పన్నును బయటకు పోయే నగదుగా వేరుగా రాస్తారు. పన్నుకోసం ఏర్పాటును ప్రస్తుతపు అప్పుగా పరిగణించరు.

వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నగదు తెలుసుకోవడానికి కొన్ని సందర్భాల్లో ప్రారంభపు, ముంగిపు ఆస్తి అప్పుల పట్టికలో పన్నుకోసం ఏర్పాటు మొత్తం అంకెలు ఉంటే ప్రారంభపు ఆస్తి అప్పుల పట్టి నిల్వను సంస్థ నుండి పోయే నగదుగా పరిగణించి ముంగిపు ఆస్తి అప్పుల పట్టి నిల్వను నగదేతర, వ్యాపారేతర ఖర్చుగా పరిగణిస్తారు.

ఉదాహరణ - 5

రెండు వేరు వేరు సంవత్సరాల బస్సాల్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ వారి తులన్యక ఆస్తిఅప్పుల పట్టీలు కింది సమాచారం అందిస్తున్నాయి.

ఆస్తులు	2006	2007
రూ	రూ	
ప్లాంటు, యంత్రాలు	13,50,000	14,40,000

వర్తమాన సంవత్సరంలో రూ.60,000 తరుగుదలను ఏర్పాటు చేయడమైంది. ఈ ఆస్తిలో మార్పును కనుగొని, నగదు ప్రవాహంపై దాని ప్రభావాన్ని కనుక్కోండి.

జవాబు :

ఆస్తి ఖాతాను ప్రభావితం చేస్తే వ్యవహారాన్ని తెలుసుకొనేందుకు కింది చూపిన విధంగా ప్లాంటు, యంత్రాల ఖాతాను తయారు చేయడం సరియైన పద్ధతి

Dr	ప్లాంటు యంత్రాల పట్టిక	Cr
వివరాలు	మొత్తం రూ	వివరాలు మొత్తం రూ
తెచ్చిన నిల్వ	13,50,000	తరుగుదల 60,000
బ్యాంకు ఖాతా (కొత్త యంత్రం కొనుగోలు)	1,50,000	తేల్చిన నిల్వ 14,40,000
	15,00,000	15,00,000

గమనిక :

ప్రత్యేక సమాచారం ఏమి లేనపుడు, యంత్రాల ఖాతా డెబిట్ వైపు నిల్వను యంత్రాల కొనుగోలుగా పరిగణించాలి. ప్లాంటు యంత్రాల కొనుగోలుకు వెచ్చించిన మొత్తం నగదు, తత్సమాన అంశాల తగ్గుదలను సూచిస్తుంది. కాబట్టి ఇది సంస్థ నుండి బయటకు పోయే నగదు ప్రవాహానికి ఉదాహరణ

ఉదాహరణ -6

విల్సన్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ వారి తులాత్మక ఆస్తి అప్పుల పట్టిలో భవనాల ఖాతా పరిస్థితి కింద ఇవ్వడమైంది.

అప్పులు	2006	2007	ఆస్తులు	2006	2007
	రూ	రూ		రూ	రూ
తరుగుదల నిధి (భవనాలపై)	7,00,000	7,00,000	భవనాలు	38,40,000	39,10,000

అదనపు సమాచారం :

భవనాలలో 74,000 భాగాన్ని రూ. 60,000లకు అమ్ముడమైంది. అమ్మిన భవనాల భాగం తరుగుదల నిధి రూ.20,000. ఈ వ్యవహారాన్ని విశ్లేషించండి.

జవాబు :

భవనాల ఖాతాను ప్రభావితం చేసే వివిధ వ్యవహారాలను గుర్తించడానికి కింది ఖాతాలను తయారుచేయాలి.

Dr		భవనాల ఖాతా		Cr
వివరాలు	మొత్తం రూ	వివరాలు	మొత్తం రూ	
తెచ్చిన నిల్వ	38,40,000	నగదు(సంస్థలోకి నగదు)	60,000	
లాభనష్టాల ఖాతా (అమ్మకం పై లాభం)	6,000	(అమ్మకం)తరుగుదల నిధి ఖాతా	20,000	
బ్యాంకు (కొనుగోలుసంస్థ)				
సంస్థ నుండి పోయిన నగదు)	1,44,000	తేల్చిన నిల్వ	39,10,00	
	39.90.000		39.90,000	

Dr		తరుగుదల నిధి ఖాతా		Cr
వివరాలు	మొత్తం రూ	వివరాలు	మొత్తం రూ	
భవనాల ఖాతా	20,000	తెచ్చిన నిల్వ	7,00,000	
తేల్చిన నిల్వ	7,90,000	లా న ఖాతా (సం లో ఏర్పాటు చేసిన తరుగుదల)	1,10,000	
	8,10,000		8,10,000	

గమనిక :

భవనం అమ్మకంపై లాభం రూ. 6,000 ఇచ్చిన లాభంలోంచి తీసివేయడం జరుగును

భవనాల కొనుగోలు రూ. 1,44,000 మొత్తాన్ని భవనాల ఖాతా నిల్వతేల్చడం ద్వారా కనుక్కోబడింది. ఇది నగదు బయటకు పోయే అంశం.

లాభనష్టాల ఖాతాకు చార్జిచేయబడిన రూ.1,10,000 నగదేతర అంశం, దీనిని తిరిగి రిపోర్టు చేయబడిన లాభానికి కలపడం జరుగుతుంది.

ఉదాహరణ -7

మెస్సర్స్ గిల్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ వారి పన్నుకోసం ఏర్పాటు 2006,2007 సంవత్సరాలలో కింది విధంగా ఉంది.

అప్పులు	2005	2007
	రూ	రూ
పన్నుకోసం ఏర్పాటు	15,000	20,000

2006 సంవత్సరానికి నికర ఆదాయం రూ.50,000

ఈ అంశాన్ని ప్రస్తుతపు అప్పుగా భావించకుండా ఏ విధంగా వ్యవహరిస్తారు.

జవాబు :

2006 సంవత్సరపు పన్నుకోసం ఏర్పాటు సంస్థనుండి పోయే నగదు

2007 సంవత్సరపు పన్నుకోసం ఏర్పాటును కిందివిధంగా వ్యవహరించాలి :

	రూ
2007 సంవత్సరానికి లాభం	50,000
కూడండి : 2007 సంవత్సరంలో పన్ను కోసం ఏర్పాటు లాభం	20,000
కార్యకలాపాల నుండి నగదు	70,000

ఉదాహరణ - 8

వేణుగోపాల్ లిమిటెడ్ పుస్తకాల నుండి కింది సమాచారం సేకరించడమైంది.

అప్పులు	2006	2007
	రూ	రూ
పన్నుకోసం ఏర్పాటు	50,000	70,000

2007 సంవత్సరంలో చెల్లించిన పన్ను రూ.40,000 ఇది ప్రస్తుతపు అప్పుగా పరిగణించకుండా దీనితో ఏవిధంగా వ్యవహరిస్తారు. పన్ను తర్వాత నికర లాభం రూ.80,000గా మీకు ఇవ్వడమైంది.

జవాబు :

ఈ ప్రశ్నలకు జవాబు తయారు చేయడానికి 2007 సంవత్సరంలో ఎంత మొత్తం పన్నుకోసం ఏర్పాటు చేసి లా||న|| ఖాతాకు చార్జి చేయబడిందో తెలుసుకోవాలి.

Dr	పన్నుకోసం ఏర్పాటు ఖాతా		Cr
వివరాలు	మొత్తం రూ	వివరాలు రూ	మొత్తం
బ్యాంకు(చెల్లింపు)	40,000	తెచ్చిన నిల్వ	50,000
తేల్చిన నిల్వ	70,000	లా న ఖాతా (నిల్వ మొత్తం)	60,000
	1,10,000		1,10,000

(i) రూ. 40,000 సంస్థ నుండి పోయిన నగదు

(ii) కార్యకలాపాల నుండి నగదు లెక్కింపు కింది విధముగా చేయాలి.

పన్ను తర్వాత నికర లాభం	80,000
కూడండి: నగదేతర అంశంని పరిగణించిన	
పన్నుకోసం ఏర్పాటు	60,000
	<u>1,40,000</u>

ఉదాహరణ - 9

తులనాత్మక ఆస్తిఅప్పుల పట్టీలలో ఉన్న పన్నుకోసం ఏర్పాటు తాలూకా సమాచారం కింది విధంగా ఉంది.

అప్పులు	2006	2007
పన్నుకోసం ఏర్పాటు	20,000	30,000

2007 సంవత్సరంలో రూ. 50,000 లాభనష్టాల ఖాతాకు చార్జి చేయడమైంది. ఎంత నగదు ఉపయోగించడమైందో లెక్కించండి.

జవాబు :

Dr	పన్నుకోసం ఏర్పాటు ఖాతా		Cr
వివరాలు	మొత్తం	వివరాలు	మొత్తం
	రూ		రూ
బ్యాంకు(నిల్వమొత్తం)	40,000	తెచ్చిన నిల్వ	20,000
తెచ్చిన నిల్వ	30,000	లాభనష్టాల ఖాతా	50,000
	<u>70,000</u>		<u>70,000</u>

గమనిక :

రూ. 40,000లను సంస్థ నుండి పోయే నగదుగా చూపబడుతుంది.

కార్యకలాపాల నుండి నగదు లెక్కించడానికి రూ. 50,000లను నగదేతర అంశంగా భావించి నికరలాభ మొత్తానికి దీనిని కలపడం జరుగుతుంది.

ఉదాహరణ - 10

ABC. లిమిటెడ్ వారి నగదు సంగ్రహం నుండి, 2006 డిశంబరు 31లో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి నగదు ప్రవాహ వివేదికను AS-3(సవరించిన) ప్రకారం ప్రత్యక్ష పరోక్ష పద్ధతులలో తయారు చేయండి. ఈ కంపెనీకి ఎటువంటి నగదు నమూనా అంశాలు లేవు.

నగదు ఖాతా సంగ్రహం

వివరాలు	మొత్తం రూ.'000'	వివరాలు	మొత్తం రూ.'000'
1-1-06 నిల్వ	50	సప్తెదారులకు చెల్లింపు	2,000
ఈక్విటీ వాటాల జారీ	300	స్థిరాస్తుల కొనుగోళ్ళు	200
ఖాతాదారుల నుండి వసూళ్ళు	2,800	పరోక్ష ఖర్చులు	200
స్థిరాస్తుల కొనుగోళ్ళు	100	వేతనాల జీతాలు	100
		పన్నులు	250
		డివిడెండు	50
		బ్యాంకు అప్పు చెల్లింపు	300
		31-12-2006 నిల్వ	150
	<u>3,250</u>		<u>3,250</u>

అదనపు సమాచారం :

2006 సంవత్సరానికి పన్ను ముందు నికరలాభం రూ.5,00,000

జవాబు :

ABC లిమిటెడ్ వారి నగదు ప్రవాహ నివేదిక 2006, డిశంబరు 31లో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి
(పరోక్ష పద్ధతి)

	రూ'000'	రూ'000'
A వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం :		
పన్ను ముందు నికర లాభం	500	
తీయండి: ఆదాయపు పన్ను చెల్లింపు	<u>(-)250</u>	
కార్యకలాపాల నుండి నికర నగదు		250
B పెట్టుబడి కార్యకలాపాల నుండి ప్రవాహం :		
స్థిరాస్తుల కొనుగోలు	(-)200	
స్థిరాస్తుల అమ్మకాలు	<u>100</u>	
పెట్టుబడి కార్యకలాపాలలో వాడిన నగదు		(-)100
C నగదు సహాయ కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం :		
ఈక్విటీ వాటాల జారీ	300	
బ్యాంకు అప్పు చెల్లింపు	<u>(-)300</u>	
డివిడెండు చెల్లింపు	<u>(-) 50</u>	
నగదు సహాయ కార్యకలాపాలలో వాడిన నగదు		(-)50
నగదులోని నికర పెరుగుదల (A+B+C)		<u>100</u>
(+) ప్రారంభంలో నగదు నిల్వ		50
ముగింపు నిల్వ		<u>150</u>

ABC లిమిటెడ్ వారి నగదు ప్రవాహ నివేదిక
2006, డిసెంబరు 31లో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి (ప్రత్యక్ష పద్ధతి)

	రూ. '000'	రూ. '000'
A వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం :		
ఖాతాదారుల నుండి నగదు వసూళ్ళు	2,800	
సప్లైదారులకు నగదు చెల్లింపు	(-)2,000	
వేతనాలు, జీతాలకు నగదు చెల్లింపు	(-) 100	
పరోక్ష ఖర్చులకు నగదు చెల్లింపు	(-) 200	
ఆదాయపు పన్ను చెల్లింపు	(-) 250	
వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నికర నగదు		250
B పెట్టుబడి కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం :		
నగదుకు స్థిరాస్తుల కొనుగోలు	(-) 200	
స్థిరాస్తుల అమ్మకం ద్వారా నగదు	100	
పెట్టుబడి కార్యకలాపాలకు వాడిన నికర నగదు		(-)100
C నగదు సహాయ కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం :		
ఈక్విటీ వాటాల జారీ నుండి వసూళ్ళు	300	
బ్యాంకు అప్పుల చెల్లింపు	- 300	
డివిడెండు చెల్లింపు	- 50	
నగదు సహాయ కార్యకలాపాలకు వాడిన నికర నగదు		<u>(-)50</u>
నగుదలోని నికర పెరుగుదల (A+B+C)		100
(కార్యకలాపాల నుండి వచ్చిన నికర నగదు)		
ప్రారంభంలో నగదు		<u>50</u>
ముగింపు నిల్వ		150

ఉదాహరణ - 11

కింది సమాచారంలో క్లాసిక్ లిమిటెడ్ వారి నగదు ప్రవాహ నివేదికను 2006 మార్చి 31 నాటికి, ప్రత్యక్ష పరోక్ష పద్ధతులలో తయారు చేయండి.

ఆస్తి అప్పుల పట్టీలు

మార్చి 31 నాటికి

అప్పులు	2005 రూ	2006 రూ	ఆస్తులు	2005 రూ	2006 రూ
వాటా మూలధనం	70,000	70,000	స్థిరాస్తులు	50,000	91,000
తాకట్టు అప్పులు	-	40,000	సరుకు	15,000	40,000
ఋణదాతలు	14,000	39,000	ఋణగ్రస్తులు	5,000	20,000
చెల్లించవలసిన పన్ను	1,000	3,000	నగదు	20,000	7,000
లాభనష్టాల ఖాతా	7,000	10,000	ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు	2,000	4,000
	92,000	1,62,000		92,000	1,62,000

లాభనష్టాల ఖాతా

2006 మార్చి 31లో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి

	మొత్తం రూ		మొత్తం రూ	
ప్రారంభపు సరుకు	15,000	అమ్మకాలు	1,00,000	
కొనుగోళ్ళు	98,000	ముగింపు సరుకు	40,000	
స్థూల లాభం తేల్చిన నిల్వ	27,000			
	1,40,000		1,40,000	
		తెచ్చిన నిల్వ	27,000	
సాధారణ ఖర్చులు	11,000			
తరుగుదల	8,000			
పన్నుకోసం ఏర్పాటు	4,000			
నికరలాభం తేల్చిన నిల్వ	4,000			
	27,000		27,000	
డివిడెండు (మధ్యకాలీన)	1,000	తెచ్చిన నిల్వ	7,000	
తేల్చిన నిల్వ	10,000	నికరలాభ తెచ్చిన నిల్వ	4,000	
	11,000		11,000	

జవాబు :

నగదు ప్రవాహ నివేదిక (ప్రత్యక్ష పద్ధతిలో)
2006 మార్చి 31లో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి

వివరాలు	మొత్తం రూ
A వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నగదు వ్రాహం :	
ఋణగ్రస్తుల నుండి నగదు వసూళ్ళు (ఋణగ్రస్తుల ఖాతా చూడండి)	85,000
నగదు చెల్లింపులు	
సప్లైదారులకు నగదు చెల్లింపు (ఋణదాతలకు ఖాతా చూడండి)	(-) 73,000
సాధారణ ఖర్చులు	(-) 13,000
వ్యాపార కార్యకలాపాలలో వాడిన నికర నగదు	(-) 1,000
పన్నులు చెల్లింపు	(-) 2,000
వ్యాపార కార్యకలాపాలలో వాడిన నికర నగదు	(-) 3,000
B పెట్టుబడి కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం	
స్థిరాస్తుల కొనుగోలు	49,000
పెట్టుబడి కార్యకలాపాలలో వాడిన నగదు	(-) 49,000
C ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాల నుండి నగదు వ్రాహం	
తనఖా అప్పుల సేకరణ వసూళ్ళు	40,000
డివిడెండ్ల చెల్లింపు	- 1,000
నగదు సహాయ కార్యకలాపాల నుండి నికర నగదు	39,000
నగదులోని నికర తగ్గుదల (A+B+C)	
(-3000-49,000+39,000)	- 13,000

వర్కింగ్ నోట్స్ :

Dr		ఋణగ్రస్తుల ఖాతా		Cr.
వివరాలు	మొత్తం రూ	వివరాలు	మొత్తం రూ	
తెచ్చిన నిల్వ	5,000	నగదు ఖాతా(వసూళ్ళు)	85,000	
		(నిల్వ మొత్తం)		
అమ్మకాల ఖాతా (అరువు)	1,00,000	తేల్చిన నిల్వ	20,000	
	1,05,000		1,05,000	

Dr		ఋణదాతల ఖాతా		Cr.
వివరాలు	మొత్తం రూ	వివరాలు	మొత్తం రూ	
నగదు (నిల్వ మొత్తం)	73,000	తెచ్చిన నిల్వ	14,000	
తేల్చిన నిల్వ	39,000	కొనుగోళ్ళు ఖాతా	98,000	
	1,12,000		1,12,000	

Dr		స్థిరాస్తుల ఖాతా		Cr.
వివరాలు	మొత్తం రూ	వివరాలు	మొత్తం రూ	
తెచ్చిన నిల్వ	50,000	తరుగుదల	8,000	
స్థిరాస్తుల కొనుగోలు	49,000	తేల్చిన నిల్వ	91,000	
	99,000		99,000	

నగదు ప్రవాహ నివేదిక (పరోక్ష పద్ధతి)
2006 మార్చి 31లో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి

వివరాలు	మొత్తం రూ
A వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం :	
లాభనష్టాల ఖాతా ప్రకారం నికర లాభం	4,000
కూడండి: పన్నుకోసం ఏర్పాటు(పన్నుకోసం ఏర్పాటు ఖాతా చూడండి) 4,000	<u>4,000</u>
పన్నుముందు లాభం	8,000
కూడండి : తరుగుదల	<u>8,000</u>
నిర్వహణ మూలధనం మార్పులకు ముందు వ్యాపార కార్యకలాపాల నుండి నగదు1	6,000
కూడండి : ప్రస్తుతపు ఆస్తుల తగ్గుదల లేదా ప్రస్తుతపు అప్పుల పెరుగుదల	
ఋణదాతల పెరుగుదల 25,000	
తీయండి : ప్రస్తుతపు ఆస్తుల పెరుగుదల లేదా ప్రస్తుతపు అప్పుల తగ్గుదల	
ఋణగ్రస్తలలో పెరుగుదల (-)15,000	
సరుకులో పెరుగుదల (-)25,000	
ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులలో పెరుగుదల (-)2,000	<u>(-)17,000</u>
వర్తకపు కార్యకలాపాల నుండి నగదు	(-)1,000
పన్నుల చెల్లింపు	<u>(-)2,000</u>
వర్తకపు కార్యకలాపాల నుండి నికర నగదు	<u>(-)3,000</u>
B పెట్టుబడి కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం	
స్థిరాస్తుల కొనుగోలు (స్థిరాస్తుల ఖాతా చూడండి) (-)49,000	
పెట్టుబడి కార్యకలాపాలలో వాడిన నికర నగదు	<u>(-)49,000</u>
C ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహం	
తనఖా అప్పు ద్వారా వసూళ్లు 40,000	
డివిడెండు చెల్లింపు (-)1,000	<u>(-)1,000</u>
ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాల నుండి నికర నగదు	39,000
నగదు తత్సమాన అంశాల నికర తగ్గుదల)A+B+C+	<u>(-)13,000</u>

వర్కింగ్ నోట్స్ :

Dr	స్థిరాస్తుల ఖాతా		Cr.
వివరాలు	మొత్తం రూ	వివరాలు	మొత్తం రూ
తెచ్చిన నిల్వ	50,000	తరుగుదల ఖాతా	8,000
నగదు ఖాతా(కొనుగోళ్ళు)	49,000	తేల్చిన నిల్వ	91,000
(నిల్వ మొత్తం)	99,000		99,000

Dr	పన్నుకోసం ఏర్పాటు ఖాతా		Cr.
వివరాలు	మొత్తం రూ	వివరాలు	మొత్తం రూ
నగదు ఖాతా(పన్ను చెల్లింపు)	2,000	తెచ్చిన నిల్వ	1,000
తేల్చిన నిల్వ	3,000	లాభనష్టాల ఖాతా	
		(సంవత్సరంలో ఏర్పాటు)	4,000
	5,000		5,000

నగదు ప్రవాహ నివేదిక పరిమితులు

నగదు ప్రవాహ నివేదిక అనేక అవసరాలకు ఉపయోగపడుతుంది. అందువల్ల ప్రస్తుత కాలంలో ఇది చాలా ఉపయోగకరమైంది. కాని దీనిని ఉపయోగించేవారు కొన్ని జాగ్రత్తలు పాటించాలి. ఎందువల్లనంటే నగదు ప్రవాహానికి నికర ఆదాయ మొత్తం సరిగా అన్వయించకుంటే నిర్ణయాలు తప్పు దారి పట్టించేవిగా ఉంటాయి. నగదు ప్రవాహ నివేదిక ముఖ్యమైన పరిమితులు కొన్ని కింది ఇవ్వడమైంది.

- ★ నగదు అనే పదాన్ని సంక్షిప్తంగా నిర్వచించడం చాలా కష్టం
- ★ చెక్కులు, స్టాంప్లు, పోస్టల్ ఆర్డర్లు మొదలైన అనేక అంశాలను నగదులో కలపాలో లేదో అనే దానిపై భిన్నవాదనలున్నాయి.
- ★ ప్రస్తుతపు వ్యాపారం నగదు ఆధార గణక ప్రాతిపదిక నుండి పెరుగుదల (సంచిత) ప్రాతిపదికకు మార్పు చెందుతున్నందున ముందుగా చెల్లించిన, అరుపు వ్యవహారాలు నిర్వహణముల ధనం పెరుగుదలకు ప్రాతినిధ్యం వహించవచ్చు. నికర ఆదాయాన్ని నగదు ప్రవాహానికి సమంచేయడం తప్పుదారి పట్టించవచ్చు. ఎందువల్లనంటే నికర ఆదాయాన్ని అనేక నగదేతర అంశాలు ప్రభావితం చేయవచ్చు.

పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలు 30.4

కింది ఖాళీలను సరియైన పదం/పదాలతో పూరించండి.

- (i) పన్నుకోసం ఏర్పాటు _____ సంబంధించిన ఖర్చు
- (ii) వాటా మూలధనంలో పెరుగుదల _____
- (iii) స్థిరాస్తుల కొనుగోలు _____
- (iv) వాటా మూలధనం తగ్గుదల _____
- (v) స్థిరాస్తుల అమ్మకం _____
- (vi) డిబెంచర్ల జారీ _____

మీరు నేర్చుకున్న అంశాలు :

- ★ నగదు ప్రవాహ నివేదికలో నగదు, తత్సమాన అంశాల వ్యవహారాలుంటాయి.
- ★ ఒక నిర్ణీత కాలానికి సంబంధించిన నగదు వసూళ్ళు, చెల్లింపుల సంగ్రహమే నగదు ప్రవాహ నివేదిక.
- ★ నగదు ప్రవాహ నివేదికలను AS-3 (సవరించబడిన) ప్రకారం తయారుచేయాలి.
- ★ నగదు ప్రవాహ నివేదిక తయారుచేయడానికి రెండు పద్ధతులున్నాయి :
 - 1) ప్రత్యక్ష పద్ధతి 2) పరోక్ష పద్ధతి
- ★ వ్యాపార కార్యకలాపాలంటే సంస్థకు రాబడిని ఉత్పత్తి చేసే కార్యకలాపాలు
- ★ పెట్టుబడి కార్యకలాపాల్లో, నగదు తత్సమాన అంశాలతో కలవని దీర్ఘకాలిక ఆస్తులు ఇతర పెట్టుబడులు పొందటానికి సంబంధించిన వ్యవహారాలు ఇమిడి ఉంటాయి.
- ★ ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాలు, వాటా మూలధనం, అప్పుల స్థాయి మేళవింపుల ఫలితంగా జరిగే వ్యవహారాలు
- ★ అసాధారణ అంశాల ద్వారా నగదు ప్రవాహాన్ని వ్యాపార కార్యకలాపాల, పెట్టుబడి కార్యకలాపాల, ఆర్థిక కార్యకలాపాల నుండి నగదు ప్రవాహాలుగా విడివిడిగా వివరాస్తారు.

పాఠాంత ప్రశ్నలు :

1. నగదు ప్రవాహ నివేదిక అనగా నేమి? నగదు ప్రవాహ నివేదిక ప్రధాన ధ్యేయాలను వివరించండి.
2. AS -3(సవరించిన) ప్రకారం నగదును నిర్వచించండి. నగదు ప్రవాహ నివేదిక తయారు చేయునపుడు వివిధ కార్యకలాపాలను సవరించిన AS -3 ప్రకారం ఏవిధంగా వర్గీకరిస్తారు.?
3. వ్యాపార కార్యకలాపాలకు మూడు ఉదాహరణలు ఇవ్వండి.
4. పెట్టుబడి కార్యకలాపాలకు రెండు ఉదాహరణలు తెల్పండి.

5. 2007 మార్చి 31నాటికి అంజలీ లిమిటెడ్ వారి తులనాత్మక ఆస్తిఅప్పుల పట్టీలు కింద ఇవ్వడమైంది.

వివరాలు	2007	2006
	రూ	రూ
నగదు	40,000	57,000
రావలసిన ఖాతాలు	77,000	64,000
సరుకు	1,32,000	1,40,000
ముందుగా చెల్లించిన ఖర్చులు	12,140	16,540
భూమి	1,25,000	1,50,000
సామగ్రి	2,00,000	1,75,000
సామగ్రిపై సంచిత తరుగుదల	(60,000)	(42,000)
భవనాలు	2,50,000	2,50,000
భవనాలపై సంచిత తరుగుదల	(75,000)	(50,000)
	7,01,140	7,60,540
చెల్లించవలసిన ఖాతాలు	33,000	45,000
చెల్లించవలసిన బాండ్లు	2,35,000	2,65,000
ఈక్విటీ మూలధనం(వాటా రూ10చొ॥న॥)	2,80,000	2,50,000
నిలిపి ఉంచిన ఆర్జనలు	1,53,140	2,00,540
	7,01,140	7,60,540

పాఠ్యాంశ ప్రశ్నలకు జవాబులు

30.1 ప్రశ్నల జవాబులు

- (i) నగదు సమానాంశాలు (ii) ఆర్థిక
(iii) సంస్థలోకి వచ్చే నగదు, పోయే నగదు (iv) నగదు సమాన అంశం

30.2 ప్రశ్నల జవాబులు

- (i) జాబితాలో చేర్చబడిన (ii) పరోక్ష
(iii) పెట్టుబడి కార్యక్రమాలు (iv) ప్రత్యక్ష

30.3 ప్రశ్నల జవాబులు

- (i) వ్యాపార కార్యకలాపాలు (ii) ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాలు
(iii) పెట్టుబడి కార్యకలాపాలు (iv) పెట్టుబడి కార్యకలాపాలు
(v) పెట్టుబడి కార్యకలాపాలు

30.4 ప్రశ్నలకు జవాబులు

- (i) వ్యాపారేతర కార్యకలాపాలు (ii) సంస్థలోకి నగదు ప్రవాహం
(iii) సంస్థ నుండి పోయే నగదు ప్రవాహం (iv) సంస్థ నుండి పోయే నగదు ప్రవాహం
(v) సంస్థలోకి వచ్చే నగదు ప్రవాహం (vi) సంస్థలోకి వచ్చే నగదు ప్రవాహం

మీరు చేయవలసిన కార్యక్రమం

ఒక జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీ కార్యాలయాన్ని సందర్శించి ఆ కంపెనీ తయారుచేసిన నగదు ప్రవాహ నివేదికను అధ్యయనం చేయండి. కింది కార్యకలాపాలకు సంబంధించిన రెండేసి అంశాల జాబితాను తయారుచేయండి. అవి కింది కార్యకలాపాల నుండి నిధిని పెంచవచ్చు లేదా తగ్గించవచ్చు.

- (a) వ్యాపార కార్యకలాపాలు
- (b) పెట్టుబడి కార్యకలాపాలు
- (c) ఆర్థిక సహాయ కార్యకలాపాలు

కార్యకలాపం		
వ్యాపార కార్యకలాపం	1.	1.
	2.	2.
పెట్టుబడి కార్యకలాపం	1.	1.
	2.	2.
ఆర్థిక కార్యకలాపం	1.	1.
	2.	2.